

22851 II. C. / 2

II.
C. 22851.
fr

Cerkveni

G O V O R N I K

slovenskiga duhovstva

za vse nedelje in zapovedane praznike
skozi leto.

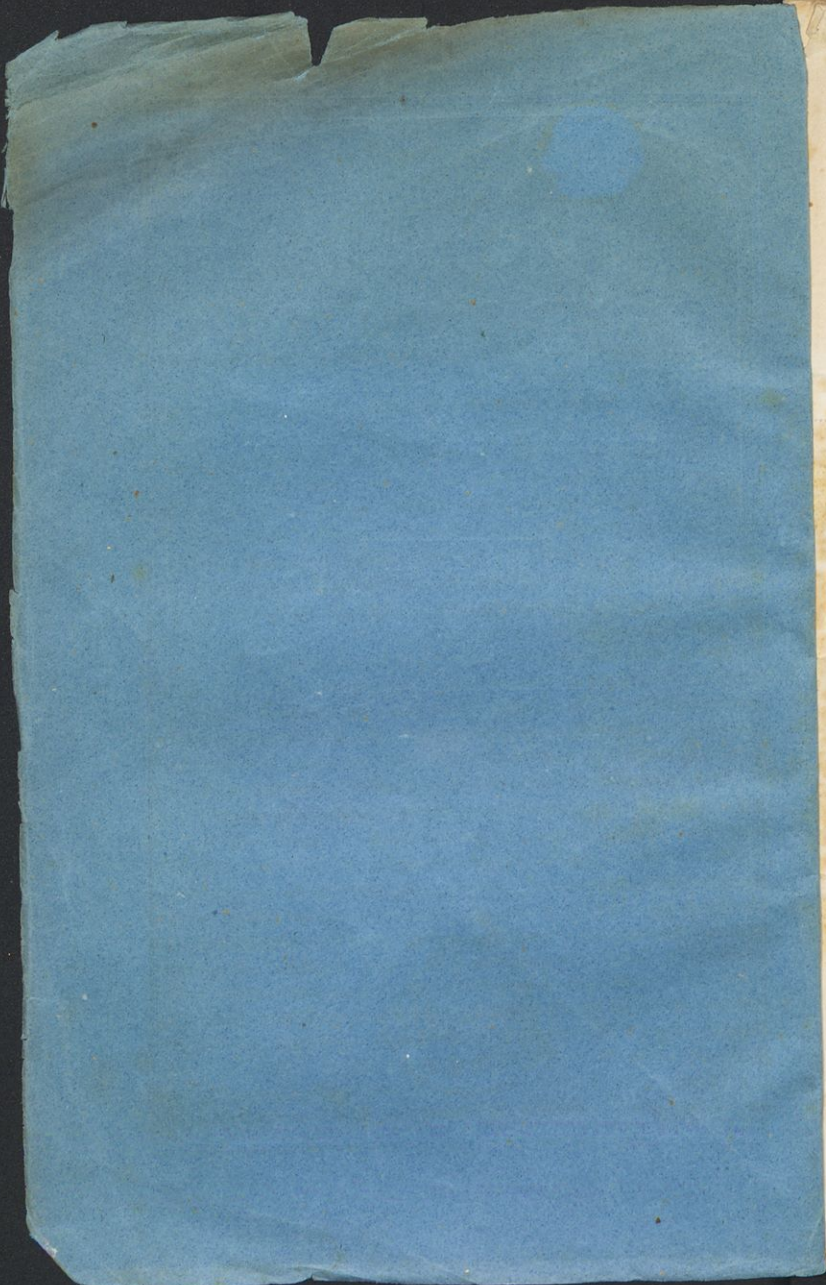
Na svitlo dajo
nekteri Ljubljanski duhovni.

I. tečaj. — 3. zvezek.

Od 1. adventne nedelje do 3. nedelje v postu.

(Cena 36 kr.)

vid
um
nav
viš
člo
vne
Bl
pol
zal
gin
tel
sov

kon
ka
za
gre
de
bi
ser
ka
za
na
do

pi

Pervo nedeljo v adventu.

„Bratje! vemo, de je že ura, de od spanja vstanemo.“
Rimlj. 13. 11.

Človekov poklic.

Človek je krona vsiga vstvarjenja. On je, kakor ga na svetu vidimo, iz dveh prav imenitnih delov: iz persteniga telesa in neumerljive duše. Po telesu je on zemljan, in živi — v čas in prostor navezan — na tem svetu; po duši pa je on nebeščan — za nebeške višave namenjen, kjer mu je večno veselje perpravljeno. Dokler človek na zemlji živi, se med telesam in dušo neki prepir vedno vnema; telo vleče za posvetnostjo, duša pa po svetosti hrepeni. Blagor človeku! ako duša zmaga, on gre po pravi poti svojiga poklica, in zveličal se bo; če pa telo premaga, gorje mu! on zablodi, in pozabivši namen svojiga vstvarjenja dirja večnimu poginu naprodaj. Oh, in le prerado se godi, de pod divjo pohotnostjo telesa duša obnemaga; zakaj malopridni svet in prekanjeni peklenški sovražnik telesu še roko deržita, ter ga v boji zoper dušo podpérata.

Človeka take nesrečne dušne prekucije zavarovati, ni nič bolj koristniga, kakor spominjati ga njegoviga poklica. In to stori sveta katoliška cerkev prvo adventno nedeljo, s katero cerkveno leto začne. Ona človeka v svetim listu spomni, de njegov poklic ni grehu služiti, marveč de z njegovim kerstam se je ura približala, de od spanja vstane in Gospoda Jezusa Kristusa obleče. — Ker bi se pa morebiti marsikdo obotavljati utegnill te mile besede si k sercu vzeti, mu v svetim evangeliu sodnji dan pred oči postavi, kakor de bi mu reči hotla: Pospeši se po svojim poklicu živeti, zakaj Gospod bo prišel sodit te; takrat bo pregledal, kako si se namenu svojiga vstvarjenja ugodil, in boš prejel po zasluženji ali dobro ali hudo.

Želim, de bi si vsakteri te svete besede globoko v serce vcepil, in po visokim Božjim poklicu živel. Ker pa dobro vem, de

človek je slab, in zmirej opominovanja potrebuje, naj bi na poti v večno zveličanje ne pešal, vam hočem dans od *človekoviga poklica* govoriti, in bom z Božjo pomočjo v treh vprašanjih vse to doveršil. — Prosim, prav zvesto me poslušajte.

Kdor hoče svoj poklic na zemlji prav spoznati in vselej ga v spominu imeti, naj si vsak dan svojiga življenja večkrat roko na serce položi, ter sam sebe vpraša: *Od kod sim? Čemu sim tukej? Kamo grem?* Resnični odgovori na te vprašanja ga bodo zadosti podučili, kje je doma, ktere so njegove pglavitne dolžnosti na tim svetu, in kakošna osoda ga na unim svetu pričakuje. — Premislimo te odgovore:

1. Od kod sim? — Odgovor: *Jez sim prišel od Boga.* — Pred nekterimi leti tebe, človek, še ni bilo na zemlji, tudi duha in sluha po tebi ni bilo, čisto nobeniga znamnja na svetu ni bilo, po katerim bi se bilo soditi zamoglo, de boš enkrat ti na zemljo prišel. In glej, Gospod Bog se te je usmilil, telo ti je vpodobil, duha življenja ti je vdihnil, in ti si oživel. Tako te je Bog sam stvaril.

Pa kakošniga te je stvaril? — Vse druge stvari, žive in mertve, pričajo od Božje neskončne dobrote, in stvarniku večno slavo prepjevajo; pa ti, človek, si nad vsimi drugimi visoko povikšan in s posebnimi sprednostmi obdarovan. De druge zamolčim, opomnim, de samo ti, človek, v sebi Božjo podobo nosiš, in neumerjočo dušo imaš; samimu tebi je Bog dopustil, še celo zaukazal, Očeta ga imenovati; ti si njegov otrok, in v tem, ko te je gospodarja vsih družih reči na zemlji postavil, je še samimu tebi zmed pozemeljskih stvari večni sedež pri sebi v rajskih nebesih pripravil.

Pri Bogu tedaj moraš ti, človek, svojiga začetka iskati; iz njegove vsigamogočne roke si prišel, on ti je dal življenje in po njegovi neskončni milosti te je iz nič poklical; zatorej nikdar ne pozabi, de si v nebesih doma, in ti, ki vsak dan moliš: *Oče naš, kteri si v nebesih*, ne devaj se s svetam o občinstvo; marveč tvoj preimenitni izvir te veže, na zemlji nebeško živeti; ako drugač živiš, sramotiš nebesa — svoj dom, in onečastiš Boga — svoj izvir. Kaj je tebi za svet mar, sej si imenitniši od njega? Bog te je za-se, ne pa za svet vstvaril.

Kako malo smo pa dosihdob na to mislili? Kako redko se

svojiga nebeškiga Očeta spomnili? Kako slabo smo Božjo podobo v sebi cenili? Kako razpaseno smo delali? Čisto tako smo živeli, kakor de bi le pozemeljski otroci bili. „Boga, ki nas je rodil, smo bili zapustili, in Gospoda stvarnika pozabili.“ Mi se nismo Božjih otrok, ampak služabnike satanove kazali. Sramujmo se svoje zmote. — Menim, de je že ura, de od spanja vstanemo in nikdar več ne pozabimo svojiga visokiga poklica. Zahvalimo se Bogu Očetu, de je dozdam z nami poterpljenje imel; prosimo ga iz dna svojiga skesaniga serca odpušenja, in obljubimo mu zanaprej tako živeti, kakor se Božjim otrokam spodobi.

2. Čemu sim tukej? — Odgovor: *Bog me je zato na zemljo vstvaril, naj bi ga tukej spoznal, ga molil in mu služil.* — Človek je na svetu delavec v Gospodovim nogradu. Nebeški Oče se mu milo oznanuje po vsih prelepih stvareh, se mu razglasuje po skrivnim gibanji vesti, in se mu glasi po svetih učениkih, ki jih pošilja, in jim veli, svete nauke razkladati in nebeške zapovedi svetu napovedovati. Človeku je pa On razumnost dal, in tako ga zmožniga storil večnih resnic se zapomniti, ter v Božjim znanji čezdalje bolj rasti; previdil ga je s pametjo, in ga tako v stan djal, Očetovo sveto voljo spoznavati in Gospodov nograd prav obdelovati. Bog ni hotel, de bi ti, človek, enako nespametni živini tje v en dan živel, marveč naj bi po prosti volji njegove zapovedi spolnoval in si večno plačilo služil, zakaj „to je večno življenje, de ljudje spoznajo Očeta, samiga praviga Boga, in Jezusa Kristusa, kteriga je On z nebes doli poslal“, govori večna Resnica.

Premislimo nadalje, s kolikimi dobrotami nas je Bog previdil, od kar na zemlji živimo. Ne bom pravil, kako je še vselej za naše telesne potrebe skerbel, in kadar smo v naj večjih stiskah bili, nam čudovitno pomagal; sej sami vemo, de, karkoli imamo in smo, smo le od Boga dobili; pa tega zamolčati ne smem, de zmed jezer in jezer ljudi na vesoljnim svetu nas je Gospod Bog po svojim edinorojenim Sinu Jezusu Kristusu milostljivo odrešene v svojo edinozveličavno katoliško cerkvo poklical, s presveto posvečujočo gnado prerodil in kot prave kristjane v svoj nograd poslal. Povejte, ali mu nismo za to hvale dolžni? Mende noč in dan bi mogli na nazih kolenih klečati, roke proti nebesam povzdigovati, in neprenehama Boga moliti, ako bi le nekoliko po vrednosti hotli svoje dolžnosti doveršiti.

Presodimo še, kakošno plačilo nam je Bog namenil, ako se v

njegovim nogradu zveste delavce skažemo. On vsakimu zmed nas govori: „*Jez bom tvoje veliko plačilo*“. Sam Bog tedaj, ki je neskončna lepota in večna modrost; sam nebeški Oče, ki je neizmerna ljubezen in edino veselje naše duše, on sam se nam hoče v zavživanje dati in vekomej dati, ako bomo njemu tukej na zemlji služili. In kaj misliš, de je toliko težko Bogu služiti? Ni ravno pretežko. Glej, vse Božje zapovedi so namenjene nas le osrečiti; one nam zapovedujejo, kar nam že samo na sebi koristi, in prepovedujejo, kar bi nam škodvalo; Bog nam le to storiti veli, kar bi pameten človek že sam izvoliti mógel, in le to odsvetuje, kar bi nas že na svetu v nesrečo pogreznilo. — Še več. Naj bi mi prav lahko vse dopolnili, kar naše dolžnosti tiče, in nikdar ne obnemagali, nas sam Bog s svojo nebeško močjo podpéra. Le njemu služimo, pred vsim drugim nebeškiga kraljestva išimo in njegove pravice, vse drugo nam bo priverženo. Tako sam Jezus uči.

Sadaj pa položimo roko na serce, in odgovorimo: Smo li vse te dolžnosti spolnili? Ali smo si veliko prizadevali, Boga prav spoznati in v njegovim spoznanji čezdalje bolj rasti? Oh kolikokrat smo Božjo besedo zanemarjali! Kakor nepokorni otroci, nismo hotli Boga poslušati, ko nam je po svojih namestnikih govoril, in se nam razodeval! Tisti sveti evangeli, ki nam ga je nebeški Oče po svojim Sinu na zemljo poslal, in ki ga je Jezus Kristus s svojo rešnjo kervjo zapečatil, nas ni omečil, in večkrat si nismo časa dali, k svetimu nauku iti. Tako hudobno smo delali. — Kako, ali smo pa zvesto molili? Z žalostjo moramo spoznati, de celo majhnih vsakdanjih molitvic nismo vselej opravljali, pogostama smo ob nedeljah in zapovedanih praznikih sveto mašo in popoldansko službo Božjo zanemarjali, presvete zakramente tudi le redko in še takrat skorej brez vse pobožnosti prejemali. Tako malopridni smo bili. — Kako smo pa druge Božje zapovedi spolnovali in Bogu služili? Strah nas obide, ko v pretečeno življenje pogledamo. Ni je zapovedi, ktere bi prelomili ne bili, krivično, nečisto, požrešno smo živeli, svoje bližnje smo s sovraštvam in jezo preganjali, vse življenje smo kleli in lagali. Oh nas nesrečnih! vedno smo se v grehu valjali, kakor nečedna žival v mlaki. Tako nespametno smo bili čisto pozabili svojiga poklica. — Enkrat je ljubej nekiga kralja za smert zbolel. Kralj sam ga pride obiskat, se k njegovi postelji vstopi ter z usmiljenim pogledam reče: „Prosi me, ktero milost koli hočeš, ti bom dal. In bolnik britko zaprosi: „O moj gospod

in kralj! dajte mi zdravje, le to mi dajte, de ne umerjem“. Kralj žalostno odgovori: To bi ti iz serca rad dal, pa sej sam veš, de ne morem, to le Bog zamore! Tu se bolnik strani oberne, ter glasno in britko zajoka: O mene nespametniga! svoj živi dan sim le človeku služil in le človeku se trudil prikupiti, in on mi zdaj v naj hujši potrebi ne more pomagati; za naj vikšiga Gospoda pa, ki zamore v življenji in smerti pomagati, sim se malo zmenil.

Glej, človek! ta bolnik si ti. Ti zdaj nočeš Bogu služiti, marveč se veliko trudiš svetu se prikupiti. Kmalu bo čas pretekkel, in svet ti ne bo nič pomagati zamogel. Gorje tebi, kaj bo? Ti sadaj svojimu životu služiš. Kmalu pa se bo postaral in v zemljo zibnil. Kaj bo s tvojo dušo? Ti sadaj le satanu z grehi služiš. Kmalu ti bo smertna ura odbila in satan bo hotel tvojo dušo za plačilo. Bedak ti! zakaj ne služiš Bogu, kateri te hoče tukej in tamkej srečniga storiti? Neumnež! zakaj se ne prikupuješ vsigamogočnimu Gospodu, ki ti zamore vselej pomagati, povsod te oveseliti in ti samiga sebe v nebesih za plačilo dati? Ovedi se, grešnik! in obžaluj svojo malopridnost; ura je že, de od spanja vstaneš in svoje življenje spreoberneš. Prosi Boga odpušenja, in začni mu služiti; spomni se, de to je tvoj imenitni poklic, zato te je Bog na zemljo vstvaril. —

3. *Kamo grem?* Odgovor: *Jez grem v večnost.* — Večnost! Kaj pomeni večnost? Ako vanjo pogledamo, s telesnim in duhovnim očesam, ne najdemo ne dna ne mejnikov v tej nazapopadljivi širjavi. In vender vsi bomo vanjo mogli z dušo in s telesam; zakaj duša je že po svojim stvarniku za večnost vstvarjena, telo pa, čeravno za čas v zemljo zibne, iz ktere je vzeto, bo sodnji dan spet iz groba vstalo in večnost pričelo. —

Pomisli, človek! de tvoja večnost zamore srečna ali pa nesrečna biti, kakoršno si sam želiš imeti. Nebeški Oče sicer želi, de bi se vsi zveličali; pa On je človeku prosto voljo dal, in slehernimu v srečni in nesrečni večnosti prostor pripravil; sadaj je pri nas, ali hočemo uniga v srečni, ali pa uniga v nesrečni večnosti posesti. V naših rokah stoji očetov žegen in pa sodnikovo prekletstvo; delajmo, za kteriga nam je ljubo; njega bo veselilo, ako se za nebeški blagoslov ponesemo; pa tudi nobene škode on imel ne bo, ako nas bo mógel po svoji pravici večno zavreči.

Sveta Terezija je v mladosti neki čas nespremišljeno živela; kmalo se je pa ovedila, in, akoravno se ni bila smertno pregrešila,

je vendar te zmote britko objokovala in se jih ostro pokorila. Veliko milost je pri Bogu našla, in Gospod ji je nekde tisti strašni kraj v večnosti pokazal, v kteriga bi pahnjena bila, ako bi se bila še dalje v nečimernih pogovorih s posvetnimi ljudmi pečala, ter v svoji mlačnosti ostala. Groze se je tresla, in nikoli ni mogla zadosti Boga zahvaliti, de jo je strašne nesreče otel; pa tudi vedno bolj se ji je želja v nemala, Bogu zmirej gorečniji služiti, in nikoli ni v tem obnemagala.

Kristjan! poglej tudi ti tista dva prostora, ki sta tebi v večnosti namenjena, in vedi, de eniga moraš posesti. Verjemi mi de, pred ko misliš, ga bodeš posedel. Kako, ali si pa do sada kaj skerbel za uniga v srečni večnosti? Če hočeš odkritoserčno govoriti, ne boš tajil, de malo ali celo nič. Oh kakošen nespametnež si bil! Za ta svet si se veliko trudil, veliko potov si prehodil, veliko póta precedil za časno srečo; za večnost pa nisi nič ali celo malo storil; in vendar z vsako stopnjo se ji bližajš, kmalo boš zadnji korak storil. Oh moj prijatelj! začni vsaj bolj moder biti. Vedi, de je že ura, de od spanja vstaneš. Zahvali se Bogu, de ti je še ped časa dovolil, in ne pozabi, de na tem stoji tvoja večnost — srečna ali pa nesrečna, — kakor ga boš porabil. Češ ali nočeš, posesti moraš odločeni prostor v večnim zveličanji, ali pa v večnim pogubljenji.

Glejte, kristjani! te so tiste tehtne vprašanja, ktere vsakimu človeku njegov visoki poklic odkrijejo: *1. Od kod sim? Jez sim prišel od Boga. 2. Čemu sim tukej? Bog me je za to na zemljo vstvaril, naj bi ga tukej spoznal, ga molil in mu služil. 3. Kamo grem? Jez grem v večnost.*

Ako le nekoliko v življenje svetnikov pogledamo, kmalo zasledimo, de skorej vse, ki so bili maličko s prave poti zašli, je le premislik njih poklica zopet na pravo pot v zveličanje zavernil. Zmed družih vam bom svetiga Arzenija iz četertiga stoletja v posnemanje pred oči postavil:

Arzeni, blezo v Rimu rojen, je bil od mladih nog kristjan, pa si je tudi ime tako učeniga moža pridobil, de ga je keršanski cesar Teodozi svojimu sinu in prestolnimu nasledniku Arkadiju učenika dal. Visoko povikšani in široko po cesarstvu sloveči Arzeni vendar praviga veselja v svojim sercu ne najde; zakaj vest mu očita, de njegovo zveličanje je v nevarnosti. Ko je že štirideseto leto v tej posvetni časti doživel, se ga neki dan prav resne

misli polastijo. „Arzeni!“, tako on sam sebi govori, „kaj bo s teboj? Bog te je vstvaril, pa ti redko na stvarnika misliš. — On te je na zemljo postavil, naj bi tukej njemu samimu služil, pa ti se veliko bolj trudiš drugim se prikupiti, kakor Bogu služiti. — Ti boš mogel v večnost, in vsa posvetna čast kaj ti bo v večnosti pomagala?“ Pri tacih mislih se za glavo prime in zdihne: „Bedak, ki sim, de svoje zveličanje v nevarnost postavljam!“ Reče, svet zapusti in gre skrivaj v egiptovsko pušavo. Ondi je še 55 let svoje preteklo življenje premišljeval in se ostro pokoril, dokler ni, 95 let star, svetnik umerl.

Tukej imamo mikaven zgled, kolikanj premore pri človeku spomin njegoviga poklica za poboljšanje. — Kako, ali smo pa mi že nekterikrat na to mislili? ali smo že resno presodili, zakaj nas je Bog vstvaril? Ali smo že kdaj v večnost pogledali, in sami sebe vprašali: Pojdemo li v nebesa ali pa v pekel? Gorje nam! prav živo mende še nikoli ne; ko bi se bili tega kdaj prav resno spomnili, ne verjamem, de bi tako hudobno živeli, skorej bi ne bilo mogoče, de bi tolikanj grešili, pa nič se ne pokorili.

Bratje! z rešnjo Jezusovo kervjo odkupljeni bratje! ura je, de od spanja vstanemo. Kaj nam pomaga svojo starost po letih šteti, ako jih ne štejemo po Božji službi? Kaj pomaga reči: „Star sim že, na glavi imam že sive lase, ako se ne postaramo v gnadi Božji? Če tudi stoletno starost dosežemo, pa nismo v Božji prijaznosti in v stvarnikovi ljubezni živeli, gorje nam, še nobeno leto se nismo zveličanju približali, marveč le dalje zašli. Gorje nam, boljši bi bilo, de bi bili že davno umerli, ako se pokoriti nočemo, zakaj *hudobniši je v ljubezni do greha živeti, ko v grehu umreti*, pravi sv. Ambrož.

Preserčni kristjani! storimo dans konec vsim letam in dnevam v grešnim življenji, in začnimo odsihdob svoje leta v Božji službi šteti. To je naš poklic. Zaspali smo bili v Gospodovim nogradu, dans se spet zbudimo, in kar smo do sadaj zanemarili, popravimo z večjo gorljivostjo. Dan našiga pozemeljskiga življenja se proti večerju nagiba, kmalo bo prišel od Gospoda poslani hišnik; hitimo delati, de bomo tudi mi plačilo — večno nebeško veselje — dosegli. Amen.

ff.

Praznik neomadežvaniga spočetja Marije Device.

„Glej, od zdaj me bodo srečno imenovali vsi rodovi.“ Luk. 1, 48.

Zakaj Marijo častimo.

Pobožniga kristjana nič bolj ne veseli, kakor prazniki Marije Device, ki so prazniki preljube in presvete matere. Med njimi je praznik prečistiga spočetja, kakor bela lilija med rožami, ter je bil že od starih časov v sv. cerkvi praznovan; tolikanj bolj častljiv in svet nam pa mora biti zdaj, ker so ravno pred letam sv. Oče vpričo zbranih škofov in keršanskiga ljudstva Mariino čisto spočetje slovesno za versko resnico izrekli, in vsim pravovernim kristjanam oostro zapovedali verovati. In kako bi mi z veseljem tega praznika ne praznovali, ker ni le samo Marija že v spočetji vsa čista, brez vsiga izvirniga greha, ampak njeno spočetje kakor lepa zarja tudi nam napoveduje Solnce pravice, Odrešenika Jezusa Kristusa? Zakaj spočeta je ona, od ktere je rojen Jezus, ki je imenovan Kristus; vstvarjena je, ki jo bodo srečno imenovali vsi rodovi. Zato se veselimo tudi mi o njenim spočetji, in jo priserčno pozdravljajmo, rekoč: *Češena si, Marija, gnade polna!* Kakor podložni svoji kraljici, kakor potrebni svoji pomočnici ji čast skazujemo, in se iz serca priporočujemo v njeno ljubezen in varstvo. Vsak verni kristjan, pravični in grešnik, mladi in stari, ima obilno vzrokov se njeniga spočetja veseliti; vsak sme pri nji pomoči iskati v sleherni sili in potrebi; vsak ima pa tudi dovolj vzrokov, jo častiti, in akoravno je Marija le stvar Božja, in je tedej nikakor ne smemo kakor Boga moliti, je vendar mi slabi ljudje nikoli ne moremo dosti počastiti. Vem, de je vsim znano, kaj je Marija, zakaj jo častimo; vendar v veči povzdigo njene časti, in v spoznanje njene visoke vrednosti pomislimo dans o njenim neomadežvanim spočetji nekoliko bolj, *zakaj Marijo po pravici toliko častimo.* —

O Marija, vsa lepa že v spočetji, vsa sveta v življenji, čez vse povzdignjena že na zemlji in v nebesih, ki si sama prerokovala: Glej, od zdaj me bodo srečno imenovali vsi rodovi, pomagaj nam spoznati tvojo vrednost in visokost, de nam ne bo nič ljubši,

nič sladkeji kakor tebe častiti in hvaliti, o kraljica brez madeža izvirniga greha spočeta!

Dajte slehernimu, kar mu gre, ... strah, komur strah, čast, komur čast. Po tih besedah sv. Pavla gre gotovo čast nji, ki jo je 1. Bog sam pred vsimi stvarmi z nar večimi pravicami in spredki obdaroval; ki je 2. sama prečudna v svetosti in dobrotljivosti, in jo 3. zato časté preroki in očaki, sv. cerkev in vsi narodi.

1. Prečudno je Bog Marijo obdaroval že o njenim *spočetji*, ko jo je vsiga greha obvaroval. Mislimo si uro, ko je Bog vstvaril Marijo, ktero je hotel povzdigniti čez vse stvari, storiti mater lastniga Sina, kaj menite, kako podobo, kake pravice ji bo dal? Ali jo bo postavil v bogastvu na kraljev dvor? Tega ne; sicer imenitnih sprednikov hči v revšini sama živi. Ali bo storil znamenje na nebu, de jo bo vse častilo? Nikakor ne; vsim neznana se v tihoti rodi in raste izvoljena posoda. Ali je ne bo obvaroval vsiga terpljenja in vsih britkost? Tudi ne, vse grenkosti revnih Adamovih otrok je okusila tudi kraljica marternikov. Obvaroval jo je pa tega, kar je edini zleg v Božjih očeh: vsiga greha, s katerim je vsak drug že v spočetji omadežvan; le Marija je izvzeta po posebni milosti Božji gledé na Jezusovo zasluženje; ona je v tesni zavezi z Bogam, namenjena, biti mati nar Svetejšiga, tempelj sv. Duha, in zato je vsa čista, vsa sveta; ona je vsa lepa prijateljica Božja, in madeža ni nad njo; ona je gnade polna, hiša modrosti Božje, skrinja zaveze, v kateri ni nič nesvetiga; ona je tista, ki je bila od začetka v lasti Gospodovi, in je bila namenjena, kači glavo streti, in zato nikdar ni bila v oblasti, nikdar sužnja té kače. Če se je David s takim spoštovanjem pripravljal za zidanje tempeljna, ki je bil Bogu posvečen, koliko sveteji je mogel biti tempelj, v kterim se je Jezus sam včlovečil! Če so Jeremija, Janez Kerstnik in drugi sveti pred rojstvom posvečeni bili, kolikanj bolj je mogla Marija, toliko veči in viši od vsih, že o pervim spočetji posvečena biti! Zato jo imenujejo sv. cerkveni učenički čudež stvarjenja, ker nobena stvar, noben angel ni prišel v taki popolnamosti iz rok Stvarnikovih. Zato pravi sv. Hieronim: *Ta oblak (Marija) nikdar ni bil v temi, ampak zmirej v luči*; in sv. Avguštin uči, de je Marija zavolj časti Gospodove greha izvzeta; tudi sv. Bernard piše, de je nad Marijo obilniši blagoslov posvečenja prišel, ki je posvetil

nje začetek in jo pozneje greha obvaroval. Zato tudi mi zavolj tega spredka tebe, o Marija! počastimo, in se veselimo tvoje svetosti že o spočetji, v katerim se prikažeš že vsa lepa, kot jutranja zarja, ter nebo in zemljo razveseliš; tebe pozdravimo kakor gnade polno in žegnano med ženami, ter želimo, da bi se naši slabi hvali pridružili vsi, ki se tvojiga spočetja veselé, da se po nebesih in po zemlji razlega slava Marije!

Še bolj in nar bolj pa je Bog Marijo povzdignil, ko jo je bil zvolil mater lastniga Sina, in je torej Marija kakor *mati Božja* našiga češenja vredna. Angel Božji, ki ji je ta sklep Gospodov razodel, ji reče: *Sveto, ki bo iz tebe rojeno, bo Sin nar Višiga imenovano*. In Elizabet ji pri obiskanji s svetim veseljem naproti kliče: *Od kod meni ta čast, da me mati mojiga Gospoda obiše?* Ona le privoli v angelovo oznanjenje rekoč: *Glej, dekla Gospodova sim, meni se zgódi po tvoji besedi*, in sv. Duh pride čez njo, in ona postane mati Božja; večni Bog, ki ga nebo in zemlja ne obseže, počiva pod njenim sercam; vsigamogočni, Gospod, ki svetove iz nič stvari, zadobi od nje življenje; ta, ki ima vso oblast v nebesih in na zemlji, je Marii pokoren. To pa, da je ona mati Sina Božjiga, ji da nar večji čast in vrednost. Ko bi še toliko pripovedoval od njenih gnad, še toliko popisoval njeno svetost, nisi v stanu toliko izreči, kakor s tim: Marija je mati Jezusova, mati Božja. Kaj so proti nji angeli in arhangeli, kakor le služabniki tega, čigar mati je ona? Kterimu zmed angelov, vpraša sv. Pavel, da bi pokazal velikost Kristusovo, je Bog rekel: *Ti si moj Sin?* in sv. Bernard, da bi nam pokazal visokost Marije, oberne te besede ter vpraša: *Kteri zmed žen je Bog kdej rekel: Ti si moja mati?* Bog, desiravno je vsigamogočen, pravi sv. Bonaventura, večji vrednosti ni v stanu dati nobeni stvari, kakor materi Božji. — Kako prečudne občutljeje je obudila ta visokost že v ponižni Devici sami, da s hvaležnim začudenjem kliče: *Velike reči je nad menoj storil, On, ki je mogočen, in sveto njegovo ime*. In ko evangeljska žena iz Jezusovih čudežev njegovo Božjo natoro spozna, blagruje mater rekoč: *Srečno telo, ki je Tebe nosilo!* Pač tedej po pravici pogosto kličemo s sv. cerkvijo v molitvah rekoč: *Sveta in neomadežvana Devica, ne vem, s kako hvalo bi tebe povzdigoval, ker si Tega, ki ga nebesa ne obsežejo, v svojim naročji nosila*. Pridružimo torej tudi mi svoj slab glas, ter čast in slavo kličimo njej, ki jo je

Bog v toliko čast povzdignil; nji, od ktere je rojen Jezus, ki je imenovan Kristus, se priporočujmo rekoč: *Pod tvojo pomoč pribežimo, o sv. Božja porodnica!*

Ne bom dalje našteval, kako je Bog z vsimi gnadami napolnil njo, ki jo je tako visoko namenil, kako je pri nji na prečudno vižo sklenjena čast device in veselje matere, de jo sv. cerkev po pravici kakor devico devic časti in kraljico devic imenuje. Le to še v misel vzamem, kako jo je Bog počastil tudi s tim, de jo je v nebesih čez vse povzdignil, in jo storil *kraljico nebes in zemlje*. Imenitne so kraljice na zemlji v svoji časti; celi narodi se pred njimi uklanjajo in jim čast skazujejo; hvaležnost iše njih hvalo razglasiti, in njih spomin za vselej neizbrisljiv storiti; Bog sam zapoveduje, jih spoštovati. Pa kaj je vsa njih visokost in čast proti časti, v ktero je Bog Marijo povzdignil, in jo storil kraljico vsih svetnikov, kraljico nebes in zemlje, de je ne časté le narodi zemlje, ampak tudi nebeški prebivavci za svojo kraljico; in od angelov in prerokov, od aposteljnov in marternikov se razlega častivni glas: *Marija je naša kraljica. Ozrimo se tudi mi proti nji, in povzdignimo radi in pogosto svoj glas rekoč: Češena si, kraljica, mati milosti, življenje in upanje naše, bodi češena!*

2. Častimo pa Marijo tudi, ker je sama *prečudna v svetosti* in čednosti, naša dobrotnica in pomočnica pri Bogu. — Njo po pravici imenuje sv. cerkev posodo vse svetosti, podoba pravice; ona je živo ogledalo vsih čednost, vsih polna, enaka rodovitni zemlji. Lepo je, kar piše sv. Janez v skrivnim razodenji: *Prikazalo se je veliko znamenje na nebu, žena obdana s solncam in luna pod njenimi nogami, in okrog njene glave krona dvanajsterih zvezd*; pa je to le slaba podoba Mariine svetosti in njenih čednost, ki se okrog nje svetijo kakor lepe zvezde; ne bom jih našteval, podaj se sam v ta prelepi vertič, in glej lepe rožice tukej cveteče, saj jih veš že sam imenovati: *Bela lilija sv. čistosti, ki jo pripravno stori za tempelj nar. Svetejšiga; sveta bogaboječnost, ki rada v sercu svete resnice premišluje, in se v molitvi k Bogu povzdiguje; prijetna vijolica ponižnosti, ki na skrivnim prijeten duh daje, in se tudi povzdignjena le dekle imenuje; roža presvete ljubezni, ki se, kakor solnčna roža proti solncu, vedno proti Njemu obrača, od čigar ljubezni njeno serce gori; lepo zročenje v Gospodovo voljo, ki v veselji oznanjenja in v žalosti pod križem ne toži družiga, kakor le; Dekla Gospodova sim, meni se zgôdi po njegovi*

besedi. Glej zvestobo Sare, serčnost Judite, modrost Estere, še viši je Marija v svojih čednostih; večji je njena vera, kakor očakov, večji gorečnost, kakor aposteljnov, večji stanovitnost, kakor marternikov. Pa, reci kolikor hočeš, Mariine svetosti s svojo slabo besedo nikdar izrekel ne boš.

Kolike časti je pa ona zato vredna? Kdo ne čisla že med nami človeka, ki je lepiga zaderžanja, zvest, ponižen, krotek, ki je skerben za vedno večji popolnamost? In glej, Marija je brez vse primere bolj popolnoma. Po pravici se zavzameš nad tim ali unim svetnikom ter ga častiš, ko slišiš, kako je on voljno vse težave prenašal; kako je bil drugi goreč v službi Božji; kako je tretji vse storil za Božje kraljestvo; in glej, kar nad drugimi posamezno vidiš, to najdeš nad Marijo skupej v veliki obilniši meri; ali ni tedej ona tudi bolj in večiga čiščenja vredna? Naj nam bo zato njena svetost in lepota pogosto pred očmi, in radi kličimo s sveto cerkvijo: *Ti si posoda vse svetosti, posoda časti vredna!*

Marija pa ni le sama vsa sveta, ona je tudi naša nar večji dobrotnica, ter nam k svetosti in zveličanju pomaga, in je zato našiga čiščenja vredna, ter nam to tudi hvaležnost veléva. Le nekoliko pomislimo, koliko dobrot je po nji vsim ljudem in torej tudi nam došlo. Neizrečeno žalosten je bil po prvim grehu stan človeškiga rodú. Grešni človek sam ni bil v stanu, Božji pravici zadostiti. Iz usmiljenja hoče Sin Božji sam naše dolgé na se vzeti in poplačati. De bi pa zadostil in človeški rod rešil, je mogel sam človek postati, in zato si mater izvoli čisto devico Marijo, ktera je pa móгла v to sama privoliti. Ko ji torej angel oznanjenje prinese, vesoljni svet pričakuje sreče in rešenja od Mariiniga privoljenja. In glej, ona privoli rekoč: *Dekla Gospodova sim, zgódi se mi po tvoji besedi*, in Sin Božji se včloveči v njenim telesu, postane meso od njeniga mesa, kri od njene kervi. Ali moremo torej kdej nar večji čudež in dobroto, včlovečenje Sinu Božjiga premišljevati, de bi naše serca ne bile od hvaležnosti vnete do Božje porodnice? Ali moremo kdej biti pri daritvi nove zaveze, zavžiti sv. Rešnje telo, de bi se med tim, ko Jezusa molimo, tudi njegove matere ne spomnili in je ne počastili? Ali ne bomo imeli spoštovanja do nje, ki nam je Jezusa, in ž njim nar večji srečo, rešenje prinesla? Hvalimo tedej Božjiga Odrešenika, ki nas je rešil iz oblasti greha in pekla; pa častimo tudi njo, po kateri nam je neskončna dobrota odrešenja došla.

To je nar večji, kar po nji imamo; pa še ni vse; dobrote, ki nam jih ona skazuje, so brez konca. Ona, ki nam je Jezusa začetnika našiga zveličanja rodila, nam je od Njega na križu tudi za mater zročena, in kakor mogočna in dobra mati je vedno skerbna za srečo svojih otrok, in ne neha za nas prositi svojiga Božjiga Sina. Kakor je kraljica Ester pred kralja Asvera stopila in prosila, da naj njenimu ljudstvu prizanese, tako prosi Marija pred Jezusom za keršanski svet, ter stoji v sredi med našo nevrednostjo in Božjo visokostjo. Če je ona na zemlji pri ženitnini Jezusa prosila, česar so ljudje potrebovali, ali ne bo tudi v nebesih prosila, da bi dal ljudem vse, česar jim je k zveličanju treba. Marija prosi za nas, ker je tako ljubeznjiviga, usmiljeniga serca; ona prosi, ker je Božja in naša mati; prosi svojiga Sina, ki jo še zmirej kakor mater časti, in ji, kakor Salomon svoji materi, prošnje ne odreče, ker je nar boljši Sin nar boljši matere; ona prosi za svoje otroke, ki so ji od Jezusa zročeni, ter ji nič ni ljubši, kakor duše, za ktere je njen Božji Sin kri prelil, in je zato skerbna za njih časni in večni prid. Ona je po besedah sv. učencov tako rekoč vodotok, po katerim gnade in dobrote iz nebes na zemljo teko, nje dobrote oznanuje nebo in zemlja, in sv. cerkev jo po pravici imenuje *pomoč kristjanov, pribežališe grešnikov, tolažnico žalostnih*. Kdo bi je tedaj s hvaležnim sercam ne častil? kdo z otroško ljubeznijo ne hvalil?

Ko bi pa hotel opomniti še posameznih dobrot in gnad, ktere je ljudem sprosila, bi ne bilo ne konca ne kraja. Kdo prešteje bolnike, ki so zdravje, kdo žalostne, ki so tolažbe, kdo grešnike, ki so spreobrnjenje, kdo izvoljene, ki so zveličanje po nji dosegli? Marija posebno ohrani svoje častivce v veri stanovitne in v čednostih bogate. Satan in svet, njegov pomagavec, sta se sto in stokrat vzdignila, Božje kraljestvo razdreti in ljudi v zмотo in greh zapeljati. Veliko jih je res padlo v njuno sužnost; vender je veliko še zvestih in pravičnih, ki se niso dali zmotiti in preslepiti. In kdo so ti, ki so še veselje in čast sv. cerkve? Ali niso otroci Marije, ki so jo vselej častili, in so zato terdni v veri in pobožni v življenji? Ali niso otroci Marije, ki ohranijo čistost na duši in na telesu, ker vedo, da jih le to dela njene vredne otroke? Ali niso Marijini častivci, ki so v sreči ponižni, v nesreči Bogu vdani, v življenji modri in še v smerti mirni? O ljubi moji, ko bi bilo več pravih častivcov Marije, bi bilo tudi več po-

božnih, pravičnih med nami, in bi se v vedno obilnišim češenji hvaležno ozérali na njo, ki jim je tóliko gnad že sprosila!

Vprašam tudi vas, ali more kateri reči, de bi bil Marijo častil, pa bi nič dosegel ne bil? To bi bila gotova laž in gerda nehvaležnost. Le pomisli, kristjan, kolikrat ti je bilo britko v nesreči; mislil si, de za te ni več pomoči in miru; vender si se še ozerl na zvezdo, zdihnil k Marii, in kakor solnce po hudim viharji je zasijala neka tolažba v tvoje serce, ter vse se je na boljši obernilo. Kolikrat si bil v nevarnosti grešiti, in vender si bil obvarvan? Komu se imaš posebno zahvaliti? Marije še nisi pozabil, in ona tebe ni zapustila. Kolikrat si morebiti Boga že močno razžalil, de je bilo serce vse oterpnjeno; na enkrat se ti dušne oči odprejo, serce se omeči, in v spoznanji svoje pregrešnosti se milo zjokaš; od kod to prečudno omečenje? Morde od tod, ker si do Marije še opravljal, kar ti je bilo že v nedolžnih letih priporočeno. In če bolj pomisliš svoje življenje, več boš najdel gnad, ki so tí po Marii došle. Ali ni to tolaživno za nas, de imamo toliko dobro mater, zraven pa tudi obilen vzrok, jo častiti in se s tím češenjem nji zahvaliti in za nove gnade priporočiti? Zares te tolažbe si ne pustimo vzeti in radi kličimo k nji rekoč: *Skazi se nam mater! Prosi za nas, sv. Božja porodnica, de vredni postanemo obljub Kristusovih!*

3. Zavolj do zdaj rečeniga je bila pa tudi vselej in bo vselej češena Marija od vsih, ki njeno vrednost in visokost spoznajo. Še je ni bilo na svetu, nar večí zmed Adamovih hčer, ki je imela roditi začetnika življenja, in že so ji *pravični stare zaveze* naproti pošiljali svoje serčne želje in pozdravljenja, so povikševali in častili njo, ki so je pričakovali. Od tiste dobe, kar je zlati žark milosti Božje po prvim grehu zasvetil skoz temno noč obupanja, in je nesrečnemu svetu srečna obljuba zadonela, de, kakor je po ženi smert prišla, tako imajo po žegnanim sadu druge žene vsi spet življenje zadobiti, od te dobe je žegnana žena, ki ima premagovavca peklenške kače roditi, doželena in češena od vsih pravičnih. Zato tolikrat in tako lepo preroki v prilikah govoré od te matere obljubljeniga Odrešenika. Jo popisujejo kakor lepo zarjo, ki ima priti pred solncam pravice; svitlo zvezdo Jakopovo, ki napoveduje dan zveličanja; nebeške vrata proti jutru, skoz ktere stopi nar Svetejši; sveto skalo v pušavi, iz ktere pride Jagnje, ki kraljuje čez ves svet; rodovitno zemljo, iz ktere pride

zeliše, ki vsim daje življenje; prečudno palico, ki brez korenine in dežja od Gospoda samiga rodovitna storjena lepo cvetě; mogočno kraljico, ki v svoji lepoti, v zlatim oblačilu sedi ob desnici kralja; zvoljeno devico, ki bo rodila Emanvela. Pa kdo bo naštel vse lepe podobe, v katerih preroki napovedujejo to prečudno devico? Sploh vse goreče želje pravičnih, ki so klicali, de bi nebesa rosile in zemlja rodila Zveličarja, so šle tudi na to zvoljeno devico, ki je imela roditi Odrešenika. Kdo bi se torej ne pridružil v duhu tim pravičnim, in ne častil nje, katero so oni že pred njenim spočetjem častili in hvalili?

Ne bom v misel jemal *angeloviga* zgleada, ki je Devico častitljivo pozdravil z besedami, ki so iz nebes prinesene, in se vedno v vsih jezikih, na vsih krajih sveta ponavljajo. Le to moram opomniti, kako je Mariina slava v *katoliški cerkvi* vedno velika bila od začetka do zdej. Kar je ona sama od sv. Duha razsvetljena prerokovala, rekoč: *Od zdaj me bodo srečno imenovali vsi rodovi*, se je jelo od začetka keršanstva spolnovati, in se vedno spolnuje. Kjer je evangelijska luč zasvetila in so Jezusa molili, so tudi Marii slavo dajali. To nam pričajo bukve *cerkvenih učencikov* od perviga do zadnjiga; kako priserčno pobožnost, obilno zaupanje, veliko ljubezen so imeli do Marije; kako so verne opominjevali k zaupanju na Mariino priprošnjo; kako jih ljubeznjivo učili, jo prav častiti. Pri vsi svoji učenosti so le mislili, de nikoli niso v stanu dosti reči, jo dovolj priporočiti in počastiti; serce je v njih gorelo, ko so od nje govorili, in njeno visokost in mogočnost popisovali; terdijo, de bo poprej prešlo nebo in zemlja, kakor de bi Marija svoje častivce zapustila, de je pravo česenje Marije znamnje zveličanja, de ni nobeniga sv. moža, kateri bi Marije častil ne bil. Imenujejo jo drugo boljši Evo, lepoto lepot, nevesto sv. Duha, morje milosti, Noetovo barko, v kateri vsak rešenje najde, nebeško lestvico, Božje mesto, boljši skrinjo zaveze, mogočno nebeško kraljico in našo srednico. — De pa ne bomo dalje govorili od posameznih učencikov, je vsim očitno in znano, koliko je *sv. cerkev sama* ob vsih časih storila za čast in slavo Marije. Kaj nam priča toliko cerkvá Marii posvečenih, kaj toliko praznikov v Mariino čast, kaj toliko bratovšin in bóžjih potov pod Mariinim imenom, toliko lepih molitev in svetih pesem, pobožnih bukev in spodbudljivih podob? Ali ne priča vse to, de sv. cerkev, ki Jezusa moli, tudi Marijo časti, in kakor uči v Jezusovim imenu

kolena pripogovati, tudi veléva v Mariinim imenu pobožno glave uklanjati? Vse to pa sv. cerkev stori, ker pozna visokost in milost Marije, Božje in naše matere. Ali mi, otroci Marije in sv. cerkve, ne bomo po tim napeljevanji ravnali?

Zares so po napeljevanji sv. cerkve *verni sploh* ob vsih časih Marijo častili. K nji so zdihovali v svojih potrebah, njo častili v svojih shodih, nji so naproti klicali, kakor nekdanj prebivavci Betulije svoji odrešenici: Ti si povikšanje Jeruzalema, veselje Izraela, čast svojiga spola. Nikoli se pa to ni bolj očitno in slovesno pokazalo, kakor v petim stoletji pri velikim cerkvenim zboru v Efeškim mestu. Hudobni prevzetni učenik Nestori je bil začel očitno govoriti zoper Mariino čast, kakor de bi ne bila mati Božja. Z nejevoljo so se zavzeli vsi verni nad novim ukam tega krivoverca. Cerkvni viši, škofje in učniki se snidejo, ter iz sv. pisma in vedne vere kristjanov skažejo in poterdijo, de gre Marii v resnici čast matere Božje, in de vsi, ki drugač učé, so krivoverci in od vernih ločeni. Vse verno ljudstvo v Efezu, skerbno za čast svoje kraljice, željno čaka pred vratmi sklepa zbranih učnikov; in ko pride ta sklep do njih ušes, zaženó vsi vesel glas, de se po vsim mestu razlega, vsi se veselé Mariine časti, zahvalne pesmi proti nebesam pošiljajo, in se od veselja solzé, de je Mariina čast neprikrajšana. Z veseljem spremljajo zbrane škofe po mestu z gorečimi baklami v znamenje velike radosti in hvaležniga praznovanja. Vsak je hotel pri ti slovesnosti nar več storiti, nar prvi biti; vsak svoj glas povzdigne v Mariino čast: mladi in stari, revni in bogati, duhovni in ljudstvo se združijo v zahvalo Božjo, de je visokost svoje matere iz te zmote tako veličastno povzdignil, in nje vrednost še bolj častitljivo pokazal.

De ne bom na dalje razkladal, kako so cele kraljestva in njih poglavarji Marijo častili, ter si jo pomočnico volili, opominim le še veselja, ktero so pretečeno leto imeli vsi verni, od papeža do nar bolj priprostiga delavca, ko je bilo v veči počeseenje device Marije njeno neomadežvano spočetje slovesno za versko resnico oznanjeno. Sv. Oče, od veselja solzni, oznanijo vpricho veliko škofov obilno zbrani množici to sv. resnico, in sami spoznajo, de nikdar niso taciga veselja občutili, in de jim je to obilno plačilo za vse britkosti pretečenih let. Lepo in veselo je bilo slišati in brati, kako so se cele dežele in škofije pri tim oznanjenji Mariiniga čistiga spočetja skušale za veči slovesnost in povikšanje Marije.

Še je živo v spominu, kako so škofje in duhovni z gorečo besedo spodbudovali verne k obilnišimu češenju Marije; še je živo pred očmi, kako so v lepo ozaljšanih cerkvah zbrani verni vesele pesmi in pobožne molitve Marii v čast proti nebesam pošiljali in se slovesno izrečeniga spredka svoje kraljice veselili. Ves keršanski svet je tako rekoč vnovič oživel, kakor Efeško mesto ob času svojiga zbora; vsi, učeni in priprosti, stari in mladi so si z vso močjo prizadevali, lepo slovesnost povzdigniti in Mariino čast povikšati. O keršanski svet! pri ti priložnosti si zares pokazal, de si še keršansk. Naj se ponovi dans ob obletnici tega oznanjenja v sercih kristjanov to veselje za čast matere Božje, in vsi takrat storjeni dobri sklepi; saj med malo dobrim današnjih dni je gotovo to, de se veselje vernih za Mariino čast tako očitno razodeva, in sveti kot zvezda v temni noči, ter upanje daje, de se bodo po Mariini prošnji pregnali černi oblaki, ki le hudo uro, namreč pokončanje vsiga keršanskiga življenja žugajo, in de bodo za njimi boljši časi prišli.

Tako se spolnuje vse čase Mariino prerokovanje: *Glej, od zdaj me bodo srečno imenovali vsi rodovi. Velike reči se od tebe pripovedujejo, o mesto Božje!* Od izhoda do zahoda se razlega tvoja slava, sto in sto jezikov vsih časov oznanuje tvojo čast. Marsiktero ime pozemeljskih mogočnih je pozabljeno in je zginilo, kakor prah na vetru; Mariino ime pa ostane vselej častitljivo in visoko zapisano na nebeški strop, de se vsi potrebni z zaupanjem za pomoč nanj obračajo! Mariino ime je vtisnjeno ostalo v sercu vernih, v katerih še živi hvaležnost do te mogočne pomočnice, in gori ljubezen do njeniga Sina; vrezano je ostalo Mariino ime na toliko lepih cerkvah, znamenjih in altarjih, - ktere so postavili oni, ki so po nji pomoč in gnado upali in zadobili. Nje ime je češeno po širokih nebesih, kjer aposteljni in marterniki, device in spoznovavci hvaležno slavo dajo nji, ki jim je z zgledam in priprošnjo v toliko srečo pomagala; in kakor se po visokih nebesih razlega od kraja do kraja, tako po nizki zemlji odmeva od izhoda do zahoda: *Češena si Marija, gnade polna, Gospod je s teboj, šegnana si med šenami!* Združen glas se povzdiguje proti nji: *Češena si kraljica, mati milosti, življenje, sladkost in upanje naše, bodi češena!* Ti, ki si že o spočetji sveta od Boga toliko povikšana, sama toliko sveta in usmiljena, od vsih vedno toliko hvaljena in češena!

Preljubeznjivi kristjani! ali nas ne bo vse to spodbudilo še k

večimu počeseňju te prečudne device in matere? in če smo jo do zdaj vsi premalo častili, ali ne bomo dans o njenim čistim spočetju, ko smo se okrog nje zbrali, terdno sklenili, njo v prihodnje še z večim veseljem častiti, in z obilnišim zaupanjem se k nji obračati? Zares, storimo dans to obljubo, de bomo radi in vredno, ne le z besedo, ampak tudi z djanjem, ne le od zunaj, ampak tudi znotraj vse svoje žive dni častili njo, od ktere nam je po Jezusu zveličanje došlo, ktera nam bo pa tudi v zveličanje k Jezusu pomagala. Bodi tedej češena in hvaljena, o Marija čisto spočeta, ti, veselje nebes in zemlje, Božja in naša mati; sprosi nam zraven drugih potrebnih gnad tudi to, de tebe vselej vredno častimo, v tvojim češnji pomoč in veselje najdemo v življenji, upanje in tolažbo še v smerti, ter srečo in zveličanje v nebesih! Amen. A. Č.

Drugo nedeljo v adventu.

Si ti, kateri ima priti, ali naj drugjga čakamo? Mat. 11, 3.

Samiga sebe spoznati je potrebno, pa težko.

Ali si ti tisti, ki ima priti? Tako so vprašali Jezusa učenci poslani od Janeza, ki je v ječi vklenjen zdihoval, zato ker je resnico oznanoval, in očitno pregreho kralja Heroda svaril. Tega Janez ni vprašal zavoljo sebe, ker je sam že popred pričal od Jezusa rekoč: Glejte Jagnje Božje! in je čeznj vidil priti sv. Duha, v gotovo znamenje, de je on Odrešenik; ampak zavoljo svojih učencov, de bi tudi ti priložnost imeli, Jezusa spoznati in se prepričati, de je On obljubljeni Mesija. — To vprašanje nam je pa tudi živa priča tadanjiga pričakovanja in hrepenenja po Odrešeniku, ker so vidili dopolnjene prerokovanja od Boga razsvetljenih mož: Kraljeva oblast je bila vzeta od rodu Judoviga, Rimljani so čez Jude gospodovali, in jim Heroda za kraljeviga namestnika postavili; sedemdeset letnih tednov, od katerih je Daniel prerokoval, je šlo proti koncu; prišel je on, ki je v moči in v duhu preroka Elija imel Mesiju pot pripravljati, namreč Janez Kerstnik, in

je naravnost učil: *Nebeško kraljestvo se je približalo. Zavoljo takih prikazen so vsi pravični vedno Mesija pričakovali, pa tudi serčno želeli, ker so spoznali potrebo Odrešenika v svojim žalostnim stanu. Z Izaijem so klicali: Rosite ga nebesa od zgorej, in dežujte oblaki pravičniga; odpri se zemlja in rodi Zveličarja! S prerokam so se tolažili rekoč: Gospod pride in se več ne bo mudil; Jeruzalem, veseli se, močno se veseli; glej tvoj Odrešenik pride. —*

Po zgladu tih pravičnih tudi sv. cerkev zdej v adventnim času zdihuje po svojim Gospodu, in goreče želje proti nebesam pošilja, in kakor nekdanj preroki ljudstvo, pripravlja ona svoje otroke na spomin Gospodoviga prihoda. O de bi pač mi bolj spoznali in pomislili, kdo je On, ki je že prišel, de je On prinesel luč spoznanja v temno noč zmote, in je naše dolžno pismo zbrisal, ter nam moč in gnado zadobil; zraven pa tudi pomislili in spoznali, kdo in kaj smo mi sami, de smo namreč nevedne grešne stvari, katerim tolikanj manjka potrebnih lastnost za Gospodov prihod; gotovo bi se mi na opominovanje sv. cerkve iz dušniga spanja prebudili, se k Gospodu obrnili in mu pot pripravljali. Za vse to je pa perva potrebna pogoja pravo spoznanje samiga sebe, de namreč po tim, ko smo spoznali svoj poklic, tudi spoznamo, kakošen je naš dušni stan, kaj nam je potrebno, kaj je napčniga pri nas? Zato obrnimo dans evangeljsko vprašanje na se rekoč: Ali si ti tisti kristjan, kateri bi imel biti, de bo Gospodov prihod za te zveličaven? Ali spoznaš dovolj samiga sebe, de boš vedil, kaj popraviti, kaj pripraviti. *Kako je to spoznanje samiga sebe potrebno, pa tudi težavno, hočemo ob kratkim pomisliti. — O Gospod Jezus, ki učiš: Brez mene ne morete nič, naj nam zasveti tvoja luč v serce, de saj vidimo, kako potrebno nam je spoznanje samiga sebe!*

1. Za spoznanjem Bogá je spoznanje samiga sebe nar potrebniši zmed vsih vednost; to dvoje spoznanje je tako tesno med seboj zvezano in sklenjeno, de eno brez druziga biti ne more. Le potem, ko človek spozna, de ni sam od sebe, de je vstvarjeno, nezmožno bitje, tudi spozna, de mora biti neskončno bitje, čigar delo so vse stvarjene reči, in torej tudi človek. Le potem, ko vidi, kako je človek sam iz sebe slab, de brez vikši pomoči nič ne premore; kako je vse, kar ima za dušo in telo, le nezasužen dar:

pride k spoznanju, de je mogočen in dobrotljiv Gospod, ki mu deli pomoč in vse potrebne darove, ki mu je usmiljen, dobrotljiv Oče. Tako je tedej že za spoznanje Bogá potrebno tudi lastno spoznanje. To veliko resnico so spoznali sveti možje; zato kliče sv. Avguštin zdihovaje: *O Gospod, de bi jest Tebe spoznal, de bi sebe spoznal!* in sv. Frančišk pred Gospodam klečé vprašuje: *O Gospod, kdo si ti, in kdo sim jest?*

2. Brez spoznanja samiga sebe pa človek tudi ne more doseči *svojiga namena*, za kteriga je vstvarjen. Kakor vsaka stvar ima tudi človek svoj namen, pa s tim razločkam, de so druge vidne stvari le za ta svet namenjene, in v to tudi nehoté in nevedama služijo, za kar so vstvarjene. Človek pa ima poklic za prihodnje življenje, in mora za ta svoj namen prostovoljno delati; dobro in hudo mu je na ponudbo, sam si mora zvoliti: *Ogenj in vodo*, pravi sv. pismo, *je pred te postavil, po čemur sežeš, ti bo dano. Zato pa mora človek zraven svojiga poklica tudi spoznati svoje darove in moči, kako jih obračati, se jih posluževati, novih prositi in iskati, de se bo zmirej bolj bližal svojimu koncu; mora viditi in poznati, koga mu k temu posebno pomaga, koga ga zadržuje, posebno, ker nas že lastna skušnja in tudi razodenje Božje učí, de je naša natora popačena, pamet oslABLJENA, de je kal hudiga že z nami rojena, in zato je treba, hudo stran zatérati, oslABLJENO dobro spet oživljati; vse to je pa le mogoče, ako imamo pravo spoznanje človeške natore. V spoznanji svoje slabe natore so si modri že nekđaj želeli zdravnika in učenika od zgorej, so svetniki pomoči in gnade pri Bogu iskali in prosili, de bi svoj visoki konec dosegli.*

3. Zraven tega, kar je vsim ljudem lastno, enak namen, pamet in volja, nagnjenje k hudimu, je pa slehernimu še veliko *posebniga lastno*, kar mora spet vediti in poznati, de bo vedil v dobro obračati, in se napčniga varovati. Ta je namreč bolj bi-striga, uni bolj počasniga uma; ta bolj mehčiga, uni bolj terčiga serca; ta bolj krotek in miren, uni bolj hiter in vtisljiv. Vse to samo na sebi, k čemur je človek po natori nagnjen, mu še ni ne za greh, ne za čednost prišteto, pa vender mora dobro vediti in poznati, de bo dobre natorne lastnosti v čednost prostovoljno povzdignil, slabo stran pa z modrim zatajevanjem krotil. Sv. Frančišk Salezjan je bil močno k jezi nagnjen; ker je pa to svojo slabost poznal, je po vednim zatajevanji nar krotkejši postal. — Tudi ima v svojim hudim nagnjenji vsak še eno *posebno slabo stran*,

kjer ga skušnjave nar hujši in nar večkrat poprimejo, od kodar tudi druge napčnosti kakor iz korenine izvirajo. Trojno je pa to hudo nagnjenje, kakor ga sv. Janez imenuje: *Poželenje mesa, poželenje oči, in napuh življenja*, ki ima v sebi kal vsiga hudiga, in ta je temu, uni unimu bolj vdan. Eden je namreč posebno vdan poželjivosti mesa, in iz tega izvirajo potim njegove slabe misli in želje, gerdi pogovori in nesramno zadržanje, pregrešni pogledi in slabe tovaršije, pohujšanje in zamuda dobriga. Drugi je posebno podveržen poželjivosti oči; le samoprid in časni dobiček ga povsod vodi; kjer mu več kaže, tje se oberne; od tod pride, de kmalo ne vpraša, ali je po pravici ali ne, de si zvijače in golufije pripusti, de je do drugih neusmiljen in terd, de v časno zamišljen večnosti pozabi, in namesti Boga, le svojimu maliku, mamonu, služi. Tretji je posebno k napuhu nagnjen; za to hoče sam povsod prvi biti in prav imeti, le od sebe rad govori in sliši, druge nazaj stavi ali celo zaničuje. Tako se rodi iz napuha častilakomnost, lastna hvala, zaničevanje drugih. Če tega poglavitniga hudiga nagnjenja pri sebi ne poznaš, se mu ne boš zoperstavljal, in boš v vedni nevarnosti, se spotakniti, in vse prizadevanje za poboljšanje bo zastonj; veje boš sekal od strupeniga drevesa, deblo in korenine bodo pa ostale in vedno v novič poganjale.

4. Ravno tako je pa tudi treba spoznati, *kákošen je dušni stan* po prostovoljnim djanji, ali je namreč človek v gnadi Božji, ali v smertnim grehu? Ali mu je resnična skerb za pravo svetost, ali mu nasprot za vse nič kaj mar ni? Ali je prvič, iz slabosti in lahkomišljenosti v greh padel, ali pa se je v greh že večkrat vernil in je že v zastarani hudobni navadi? Ali se nevarnosti, v greh pasti, ogiba, ali je še celo iše in v slabi priložnosti živi? Če namreč svojiga pregrešniga stanú ne spozna, mu tudi ne bo mar, ga zapustiti. Saj Jezus sam pravi: *Zdravi ne potrebujejo zdravnika*, in farizejem očita: *Ker pravite: vidimo, vam vaš greh ostane*. Kdor pa spozna svoj grešni stan, bo saj kakor cestnikar v evangeliu klical: *Gospod, bodi milostljiv meni ubogimu grešniku!* bo z evangelijskimi gohovimi vpil: *Jezus, učenik, usmili se nas!* in s slepim prosil: *Gospod, stori, de vidim!* Kdor svojo nevarnost greha spozna, bo kakor Lot bežal iz pregrešniga mesta; bo pripravljen, po Jezusovim povelji tudi oko in roko zgubiti, de ne greši; bo po njegovim svarjenji čul in molil, de v skušnjave ne pade.

5. Tudi svojo *dobro stran* mora človek natanko spoznavati; mora namreč poznati vir, iz kteriga dobro izhaja, namen, iz kteriga dobro dela, ali namreč iz čistiga namena, zavoljo Boga, ali iz samopridniga, zavoljo ljudi; ali so njegove čednosti: dobrotljivost, krotkost, usmiljenje, res evangeljske, ali izvirajo le iz natorniga nagnjenja serca, kakor so se najdle tudi med neverniki. Dobro je treba to presoditi in poznati, de se ne bomo po farizejsko pravičnih in dobrih šteli; zakaj namen je duša naših del, in slab namen nar boljši dela spridi in ostrupi; *če je luč, ki je v tebi*, govori Jezus sam, *temna, kako velika bo tema!* in v skrivnim razodenji govori: *Praviš, de sim bogat, premožen, in nič ne potrebujem; in ne veš, de si ubog, siromak, reven, slep in nag.*

Kako škodljivo je pomanjkanje tega lastniga spoznanja! Ker sam sebe ne poznaš, zato ne veš, kaj ti je v dosego tvojiga konca pred vsim potrebno; kakor slep tavaš po napčnih potih, in si gluh za vse lepo opominovanje, pa boš prepozno spoznal in zdihoval: *Je pot, ki se mi je zdela prava, pa nje konec je pogubljenje.* — Ker se ne poznaš, ne veš, od ktere strani bi se mogel nar bolj varovati, kateri pomočki bi ti nar bolj pomagali; zato se prederzno podaš v nevarnost, in v zaupanji na lastno moč se ne ugameš skušnjavam, ki so ti v padec. Marsikteri pravi: *Za me ni nevarnosti v ti priložnosti, saj sim že večkrat v nji bil, saj vem, kaj je prav; pa še le potem, ko je že kakor nesrečna Eva strupeni sad okusil, se mu oči odprejo, in še le smertno ranjen se zavzame rekoč: Oh kaj sim storil? Ali kdo je kriv, de se toliko nedolžnih zapelje, in nar veči vrednost, gnado Božjo zapravi? Pred vsim zmota, de sami svoje slabosti ne poznajo, in se v nevarnost podajo, v kateri zgubé, česar jim ves svet več poverniti ne more.* — Ker sam sebe ne poznaš, zato ne veš, kakošen je tvoj dušni stan, se imaš pravičniga, modriga, ki na svojo pobožnost zaupa; pa ne veš, de tvoja pravica in pobožnost, ki je le vnanja in zavoljo ljudi, pri Bogu, ki serce in ledja preiskuje, nič ne more veljati; ne veš, de je le lupina, jedro pa je skaženo, de po farizejsko le vnanje posode čediš, znotrej si pa poln smradu in gnjilobe; ne pomisliš, kaj apostelj pravi: *Nič si ne zavem, pa v tim še nisim opravičen*, in sv. Janez: *V veliko rečeh se vsi pregrešimo.* — Ker se ne poznaš, zato v svojih grehah mirno spiš, in ne veš, kako nevaren in žalosten je tvoj grešni stan, de nad groznim prepadam stojiš, in kakor meč na niti nad tvojo glavo Božja pravica stoji. Ko bi ti kdo kakor v ogledalu

pred oči postavil pravo podobo lastniga serca, kako so v njem hudobije skrite, kako tiči v njem jeza in sovraštvo enako strupeni kači, gerda lakomnost, podobna stradanemu psu, nesramna poželjivost enaka smerdljivi živali, in kako se čez vse razširja nevarna mlačnost, podobna s plevelam zarašeni njivi, in te nad strašnim breznam v spanji ziblje: gotovo sam bi se prestrašil, in s skesanim sercam klical: *Gospod, če boš zavoljo pregreh odgovor tirjal, o Gospod, kdo bo obstal!* — Ker sam sebe ne poznaš, se ne obrneš za pomoč in nočeš sprejeti sveta takih, ki so več skusili, ki ti dobro hočejo; ti nikoli ni prav, ako te drugi svare, in le po svoji kratki pameti ravnaš; in ker ti praviga spoznanja manjka, zato ne veš, kje svoje poboljšanje poprijeti, s čim svoje rane celiti, kaj bi bilo za te nar bolj potrebno. Ali zakaj grešniki tolikrat poboljšanje obetajo, pa se vender spet v svoje grehe zapletajo? zakaj dobre svete zametujejo, in za Božje nauke tako malo marajo? Ali ni krivo pomanjkanje lastniga spoznanja, de svoje nestanovitnosti ne čutijo, in se potrebnih pomočkov ne poslužijo? De kratko rečem: Brez lastniga spoznanja ni mogoče, se greha varovati, ker človek lastne slabosti ne vidi, in potrebne pomoči ne išče; ni mogoče, greha se očistiti, ker ne vidi ne njegoviga strupeniga sadú, ne globoke korenine; tudi ni mogoče v dobrim rasti, ker ne vé, kako vse v dobro obračati, katerih pomočkov se pred vsim posluževati.

Ker je to spoznanje samiga sebe tako potrebno, so njega imenitnost že tudi *ajdovski modri* spoznali, in učili, de človeku nič ni bolj potrebno, kakor to spoznanje; zato so oni že na svoj malikovavski tempelj zapisali: *Spoznav sam sebe*; in njih nar veči modri je v spoznanji samiga sebe spoznal, de to vé, de nič ne vé. Zato so tudi njih modri, Seneka, Katon in drugi, navado imeli, vsak dan vest spraševati, in si od vsih svojih del odgovor dajati. Ker so se za to spoznanje toliko trudili, so tudi vidili, kako je človek k hudimu nagnjen; za to pravi njih slavni pevec: *Vidim dobro, in mi je všeč; vender le slabo storim.* Zato so sami spoznali, de jim je treba pomoči in razsvetljenja od zgorej, ker pri otemnjeni pameti in sprideni volji v sebi pomoči niso mogli najti.

Tudi *sv. evangeli* od tega govori in nas opominja, de naj ne sodimo drugih, in naj ne gledamo na njih dela, ampak na svoje. *Kaj vidiš pešdér v očesu blišnjiga, svari Jezus, in glej, bruno je v tvojim očesu.* In Jezus si vse prizadeva, farizeje k spoznanju

samih sebe pripraviti; jim kaže njih prazne vnanje dobre dela, in jim očita njih notranji napuh, nevošljivost, krivice, in pravi, da jih ni poboljšati, ker se ustijo, da vidijo, in so vendar slepi. V priliki od zgubljeniga sina uči, da se je spreobrnjenje ravno s spoznanjem samiga sebe začelo. In pri Jeruzalemu toži, da ni spoznalo, kaj mu je v zveličanje. Tudi v skrivnim razodenju toži čez pomanjkanje tega spoznanja z besedami že zgorej imenovanimi: *Praviš, da si bogat, premožen in nič ne potrebujem, in ne veš, da si ubog, siromak, reven, slep, in nag.* — In tako najdemo pri učениkih vsih časov, da so sebi zročene pred vsim k pravemu spoznanju samih sebe napeljevali, da bi v se šli, in vse kote in gube svojiga serca natanko preiskali, in so vsim tistim, katerim je za resnično popolnost mar, pogosto spraševanje vesti priporočevali, po katerim bodo svoje serce in njegovo nagnjenje zmirej bolj in bolj spoznali in v dobrim napredovali. —

Kakor je pa potrebno, tako je tudi *težavno* pravo spoznanje samiga sebe. Človeško serce, k hudimu nagnjeno, svojih slabost ne prikriva le drugim, ampak tudi sebi; na sto in sto viž se hudobija slepi, da se sama sebe ne sramuje: „*Hudobno je človeško serce, pravi sv. pismo, in nezapopadljivo; kdo ga bo spoznal?*“ Kakor vsakdanji pregovor pravi, svoje slabosti zadej nosimo, da jih ne vidimo, le slabosti bližnjiga imamo vedno pred očmi. Zmed veliko vzrokov, ki nam lastno spoznanje kratijo, hočem imenovati le nekatere, ki nam tako radi in pogosto lastno serce zakrivajo.

a) *Pervi* in poglavitni zadržek je prevelika ljubezen do samiga sebe. Sv. Frančiška Romana je videla enkrat v svojim zamaknjenji na praznim polji drevo, ki je imelo lep verh, pa nič sadu ni rodilo. Na verhu je bila podoba malika v človeški podobi zavitava v zlat plajš. Kmalu spozna, kaj ta podoba pomeni: v maliku spozna podobo samolastne ljubezni, v zlati obleki pa laž, s katero lastna ljubezen kakor druge, tako tudi sebe golufa, ker nam temni luč naše pameti in vé vse prav lepo izgovarjati. Ta malik, lastna ljubezen, je kakor napčno ogledalo, ki nam našo podobo lepši kaže, kakor je v resnici; je mrena čez naše oči, da svojih madežev in napčnost ne vidimo; ta je hinavski izdajavec, ki nas, kakor Judež, s kuševanjem izdaja, in v smert pelje; ta je zapeljiva kača, ki nam zvito govori: Ni tako ne, kakor ravno vpijejo; ta je lažnjivi prerok, ki ti resnico kazi in tvoje dolžnosti napak razlaga; ta je tvoj nar nevarniši sovražnik, ki je zmirej pri tebi, in če si

tega premagal, si vse druge ž njim premagal. *Zato pravi sv. Angela*, de se bolj boji lastne ljubezni, kakor pekla, ker ima večí oblast nas premagati, kakor hudič. Iz lastne ljubezni pridejo namreč vse druge strasti: jeza, nevošljivost, napuh; vsaka strast pa dušo slepi, in človek ima vse za prav in pametno, kar je nji všeč, pravi sv. Avguštin. *Strast najde zgovor za vse svoje dela, in opravičuje vse hudobije.* O koliko jih je, ki so, polni lastne ljubezni, od svojih strast oslepljeni, de sovražnikom ne odpusté, krivice ne popravi-jo; pod oblastjo lastnih strast ne vedo prav soditi, in ne vidijo, kako prazni so njih zgovori!

b) *Drugi* vzrok, ki nam temní lastno spoznanje, je svet, ki človeka vsiga raztreseniga stori in mu zglede drugih pred oči stavi. Življenje sveta je vedno raztresenje; od jutra do večera hiti za časnim blagam, za prijetnimi druščinami, sploh za tim, kar se počutkam prileže. Vse ve že naprej preudariti, za vse zložnosti poskerbeti, in to doseči je v svoje opravke ves zamaknjen, de se mu od dela v glavi verti, in zato je med tem posvetnimi skerbmi edino potrebno, dušni stan pozabljen, med vednim raztresenjem ni časa na to misliti: vse drugo vidi, vse zve, le sebe, svojiga notranjiga ne vidi in ne pozna. Zraven pridejo še zglede drugih, slabe navade sveta; vidi druge posvetne, na duši slepe, v dobrim lene, si misli: Kakor drugi, tako jez; kar je za druge prav, bo tudi za me; če bom drugačen, kako bom živel? S takimi zglede in zgovori ne tolaži le svoje vesti, ampak oslepi tudi svoje boljši spoznanje, in ne pomisli, de navada sveta nam ni postava, de jih je pa ta navada, kakor močna povodenj že veliko za seboj potegnila in nesrečne storila.

c) *Tretji* zadržek v lastnim spoznanji je *nevednost v sv. veri.* Človek sam iz sebe ne more dovolj spoznati ne Boga, ne sebe; Jezus je luč, ki razsvétli vsakiga, ki na svet pride; on nas je učil spoznati lastno serce, iz kteriga hudo ali dobro izhaja; on nas je na se zavernil rekoč: Učíte se od mene, jez sim kroták in iz serca ponižen; on nas je učil, serce greha očistiti, in Bogu posvečevati. Ako tedej mi njegoviga nauka ne poznamo, tudi sebe, svojiga serca, dovolj spoznali ne bomo; in ker je nevednost skorej sploh, zato je tudi spoznanje samiga sebe le redko; ker je ljudi resničniga boljšiga podučjenja malo skerb, tudi v lastnim spoznanji malo napredujejo.

d) *Četrti* oblak, ki temní spoznanje samiga sebe, je pre-

greha sploh, ktera ne spridi le serca, ampak tudi pamet oslepi. Zato beremo že v sv. pismu stare zaveze: *Bodo hodili, kakor slepi, ker so se zoper Gospoda pregrešili.* [In Jezus sam pravi: *Luč je prišla na svet; pa so bolj ljubili temo, kakor luč, ker so bile njih dela hudobne.*] Žalosten zgled te resnice imamo nad vsakim, posebno navadnim, zastaranim grešnikom. Zakaj so farizeji sebe le pravične imeli, desiravno jim je Jezus tako živo hudobijo njih serca popisoval? Od greha oslepljeni niso več vidili, in niso hotli viditi lastne malopridnosti. Zakaj se navadni grešnik tudi pri spovedi nič kaj ne vé spovedovati, in se pri pridigi nikoli zadetiga ne misli? Greh ga je oslepil, de sam svoje napčnosti, ostudnosti ne spozna, in če mu tudi drugi njegovo podobo popisuje in kaže, je za svojo ne spozna. Pač res je greh črna tema, ki zakrije vse, lepoto čednosti in ostudnost greha, spoznanje Boga in samiga sebe; res grešnik z očmi ne vidi z ušesmi ne sliši, in se še boji spregledati, de bi ne vidil grozniga stanú, v katerim tiči; ljubi temo, ker so dela hudobne. O greh, kolikerim si že ti pravo spoznanje odvzel, in jih slepim enako v spanji zibal ter v pogubljenje peljal!

[Oh vsiga drugiga se ljudje učé, vse drugo tuhtajo, le tega ne, kar jim je nar potrebníši! Učé se zgodb vsih stoletij, preraj-tajo širokost zemlje in daljo zvezd, predolbljajo zemljo proti njenimu oserčju; vse vedo in poznajo, le sami sebe ne! Pač bi se moglo reči marsikterimu, kar je rekla prosta ženska modrimu Taletu, ki je zvezde neba pregledoval, in pri ti priložnosti v bližnjo jamo padel: Ta ogleduje, kar je deleč; tega pa ne vidi, kar je pri njem. Tudi ti vse zveš, kaj se po svetu noviga zgodi, presodiš vse stopinje in dela svojiga bližnjiga, svojiga serca pa ne preišeš in ne poznaš; in kar je še bolj žalostno, še vediti nočeš, de se ne poznaš; ne veš, kako ti je potrebno, in še želje nimaš, se spoznati. De bi se saj ta želja v tebi obudila, de bi željno prašal: Kaj naj storim, de se spoznam? — O Gospod! obudi za dans pri vsih zbranih saj te resnične želje, sebe spoznati, prebudi jih saj, de spoznajo potrebo, in se ogibajo zaderžkov spoznanja samiga sebe. Amen.]

A. Č.

Tretjo nedeljo v adventu.

„Tisti čas so Judje iz Jeruzalema duhovne in levite poslali k Janezu, de so ga vprašali: Kdo si ti?“ Jan. 1, 19.

Kako zadobiti spoznanje samiga sebe.

Kakor proti jutranjimu mraku zgodnja danica na nebu sveti, vse stvari iz spanja budi, ter jim bližnje solnce napoveduje: tako se je prikazal sv. Janez Kerstnik v pušavi, je budil ljudi iz dušnega spanja, in jim napovedoval bližnje kraljestvo Božje, jim že tudi kazal Odrešenika samiga, pravo Solnce pravice. Vse je vrelo proti Jordanu, in se je po Janezovim opominovanji pripravljalo na prihod Odrešenikov. Le prevzetni in hinavski farizeji niso hotli razumeti tega glasú v pušavi, in zato pošljejo duhovnov in levitov do Janeza, z vprašanjem: *Kdo si ti?* Janez jim vse odkritoserčno pové, de on sam ni Mesija, pa tudi prerok stare zaveze ne, ampak le tisti glas v pušavi, kteriga je toliko sto let popred prerok Izaija napovedoval, de bo, preden Mesija sam pride, klical, naj Gospodu pot poravnajo in se za njegov prihod pripravljajo. Povedal jim je, de ta Mesija je že med njimi, in je neizrečeno večí vrednosti, kakor tudi nar. svetejši človek. Pa Judje, vsi oslepljeni, niso spoznali ne Mesija, ne sebe, ter so v svoji pregrešni terdovratnosti nespokorni ostali.

Tudi nam se spomin Zveličarjeviga prihoda zmirej bolj približuje, tudi nas sv. cerkev, kakor nekđaj sv. Janez Jude, na Jezusov prihod pripravlja, in opominja, de bi vse hribe pregrehe poravnali, vse doline pomanjkanja dobrih del napolnili, svoje serca njegovimu kraljestvu odperli in tako njegovo veličastvo gledali. Ali pa ni tudi pri nas, kakor pri Judih, de ne spoznamo dovolj ne Jezusa, ne sebe? O pač žalostno, ako nam tega lastniga spoznanja manjka; ne bomo vedili, kaj je pred vsim treba popraviti, kaj pripraviti, de bi vredni naproti šli večnimu Kralju. Že zadnjič smo slišali, kako potrebno nam je to spoznanje samiga sebe, pa tudi, kako težavno je za grešniga, slabiga človeka. Spet dans, kristjan, ti dam evangeljsko vprašanje: *Kdo si ti?* te v novič opom-

nim potrebe tega spoznanja, in če si ga sam želiš, ti hočem pokazati pota, po katerih moreš to potrebno vednost zadobiti; nekatere nauke ti hočem dati, *kako zamoreš sam sebe spoznavati*. — O Jezus, ti prava luč, ki razsvetli vsakiga človeka, razsvetli in podpiraj tudi nas, de sami sebe prav spoznamo, in s tim prvo stopinjo k Tebi storimo!

1. De si pot pripraviš za lastno spoznanje, imej pred vsim terdno *prepričanje*, de *sam sebe še dovolj ne spoznaš*; de ti je skrito še veliko pomanjkljiviga, slabiga; de ima pač malo ljudi toliko spoznanja od sebe, kolikor bi bilo potrebno ali dobro. Oh, slepa lastna ljubezen in vnani svet, nevednost in pregreha človeka toliko zaderžujejo in mu toliko prikrivajo, de moramo s kraljevim prerokam zdihovati: *Kdo spozna svoje pregrehe?* in z aposteljnami reči: *Nič si ne zavem, pa zato še nisim opravičen. Zato drugič obúdi resnične želje* po spoznanji samiga sebe; zares moraš imeti voljo, se viditi in spoznati, kakoršen si, de boš pripravljen vse prenesti, kar bi bilo za lastno spoznanje potrebno, vse odpraviti, kar te v tim delu zaderžuje; z oslepljenim Savlam moraš vprašati: *Gospod, kaj hočeš, de naj storim?* Zato tretjič v pripravo za to imenitno in težavno delo v *ponišni molitvi prosi* za razsvetljenje Očeta luči, ki te sam popolnoma pozna, Njega, ki serca in ledja preiskuje. Velik razloček je med tim, kar človek sam od sebe, kaj pa po gnadi Božji razsvetljen, spozna in najde. Sama pamet se bo pogosto motila, ter globočine serca nikoli ne bo dovolj pregledala. Zato piše sv. Janez: *To pravi, ki derži sedem zvezd v svoji desnici...: Svetujem ti, si kupiti od mene v ognji očišeniga zlata, de obogatiš, in si z mazilam oči namaži, de vidiš?* To čisto zlato, to mazilo zadobiš od Boga v plačilo priserčne molitve.

2. Po ti pripravi začni preiskovati svoj dušni stan, in si postavi v ta namen *potrebne vprašanja*. Vprašaj se pred vsim; *Kakošen je tvoj dušni stan sploh?* ali si v stanu smertniga greha ali posvečujoče gnade Božje? Ali ti je v resnici za Boga in zveličanje mar? in kako v ta namen spolnuješ dolžnosti do Boga, do sebe in do bližnjiga? Ali izvirajo tvoje čednosti in dobre dela iz čeznatorniga studenca gnade Božje, in iz čistiga namena, ali pa le iz natorniga nagnjenja in posvetnih namenov? Ali je sploh tvoj

dušni stan tak, de bi si upal pred Božjo sodbo obstati? Pač blagor ti, ako zamoreš na vse take vprašanja priterditi! — Še dalje vprašaj *posebej*: Ktera je tvoja poglobitna slabost in rodovitna mati toliko drugih napčenost? Jezus uči: *Kjer je tvoj zaklad, tam je tvoje serce*, in po ti resnici boš kmalo svojo slabo stran spoznal. Ti, postavim, rad od sebe govoriš ali dobro govoriti slišiš, rad kaj dobriga storiš, kar ljudje vidijo in zvedo, od bližnjiga te hitro vsaka nasprotna besedica žali, njega le bolj nazaj staviš in zaničuješ; glej, tvoja slaba stran in korenina vsiga tega je napuh. Ti, postavim, nič posebno slabiga ne storiš, pa vender le malo kdaj se spomniš Boga; moliš, pa je serce vse drugod; Božjo besedo poslušáš, pa se te nič kaj ne prime; v cerkev greš, pa ti vselej predolgo terpi, še poprešnji dobri sklepi so omerznili; ali ni korenina vsiga tega mlačnost? Ali morebiti tebe vedno časne skerbi motijo in ti ne dajo pokoja noč in dan, te zapeljejo morde tudi, de se zoper pravico pregrešiš; ali bi bil sicer za dobiček grešiti pripravljen; oh lakomnost tvoje serce gospoduje! — Vprašaj se *posebej*: Od ktere strani se te dobro nar bolj in nar raji prime; pomisli, ktere resnice, kateri nauki ti nar bolj do serca gredo; ali, postavim, premišljevanje Jezusoviga terpljenja tvoje serce nar bolj omeči; ali te njegova ljubezen v sv. Rešnjim Telesu nar bolj k hvaležnosti spodbuduje; ali te zgledi drugih svetnikov nar bolj za čednost vnemajo. — Preiskuj večkrat svoje *posamezne misli in dela*. Misli, besede, dela pridejo iz serca; ako greš tedej za njimi od stopinje do stopinje nazaj do njih vira, boš spoznal njih vzrok in zvezo, in to ti bo posebno pomagalo spoznati globočino serca. Ako, postavim, od bližnjiga kaj slabiga govoriš, pojdi v svoje serce in preiši, zakaj si to storil? ali iz lahkomišljenosti, ki nič ne preudari, ali iz nevošljivosti, ki se družih slabost veseli? Ako si, postavim, svojim dobrim sklepam nezvest, ozri se v svoje serce, kje in zakaj je začela tvoja dobra volja pešati; zakaj se je v novič začela neka lahkomišljenost in merzlota; kako je slabo nagnjenje, enako dereči vodi, močno prihajalo, in si ga morebiti s praznimi zgovori še podpéral, kako si, svoji obljubi nezvest, spet padel in serce zmirej bolj oterpnjeno storil. Posebno glej tudi na take posamezne omahljivosti, od katerih bi ne bil mislil, de bi mogel vanje zaiti. Kako se je mogel sv. Peter spoznati po tem, ko je bil Gospoda trikrat zatajil, on, ki je popred meč potegnil, in se ustil, de je pripravljen, z Jezusam v smert iti. Kako je zdaj

živo spoznal svojo nestanovitnost, napčno gorečnost. — Vprašaj se zadnjič tudi, ali greš v dobrim naprej ali nazaj? Ali si od zadnje spovedi, od zadnjiga spraševanja vesti boljši ali slabiji? Že to je slabo znamenje, ako moraš spoznati, de v nobeni reči nisi boljši, kakor si bil, de je serce ravno tako merzlo, besede nespametne ali celo hudobne, dela malovredne; kdor ne gre naprej, gre nazaj, in njegov stan je nevaren, ker bo globoko padel, ko še mislil ne bo.

Tako se sprašuj večkrat in premišluj svoj stan, svojo dobro in slabo stran; nič si ne prikrivaj, nič ne izgovarjaj, kar dobriga najdeš, Bogu pripiši in hvaležen bodi; kaj namreč imaš, de bi prejel ne bil? Kar je slabiga, za svoje zadržanje spoznaj, in popravi si prizadevaj, in kmalo bo razsvetljeno popred temno serce, in po tem razsvetljenji tudi bolj in bolj očišeno.

3. De ti bo vse to spraševanje ložeji, in lastno spoznanje bolj natančno, *vzemi sv. evangeli, in si njegove nauke živo pred oči postavi*, ter po njih svoje serce in svoje dela sodi in tehtaj. Kristus, prava luč, nas uči: *Bodite popolnoma, kakor je vaš nebeški Oče popolnoma*; in njegov apostelj piše: *To je vaš poklic: vaše posvečenje*. Kako je pa s tvojo popolnostjo in svetostjo? Morebiti še praviga zaumena od nje nimaš; morebiti ti nikdar v misel ne pride, za njo skerbeti, ali se s svojimi opravki izgovarjaš. Kristus uči: *Kaj bo človeku pomagalo, ako vse pridobi, na svoji duši pa škodo terpi? Nebeško kraljestvo silo terpi, in le silni ga bodo dosegli*. Ali spoznaš vrednost svoje duše, koliko ti je mar za njo, ki je med tvojimi drugimi opravili, kakor revna sirota, ki z nar potrebnšim ni oskerbljena? Ali je pravi trud za nebesa pri tebi, ki si ves v svet njegovo blago in veselje zamišljen. Kristus uči: *Ljubite se med seboj, kakor sim jez vas ljubil; dobro storite tudi njim, ki vas žalijo in preganjajo*. Kako je pa pri tebi s to veliko zapovedjo, ko morebiti še do svojih domačih nimaš prave keršanske ljubezni, svojimu nasprotniku na vse prigovarjanje spovednikovo še dobre besede dati nočeš? Sv. evangeli uči: *Čujte, ker ne veste ne ure ne dneva; prinesite vreden sad pokore; delajte, dokler je dan*. In vender si ti kakor nespametne device, ki spé tisti čas, ko ženin pride; si kakor nerodovitno drevo, ki sadu ne prinese; si podoben lenimu hlapcu, ki dragi talent časa zakoplje, in odgovora dati ne more. Sv. evangeli uči: *Blagor krotkim, oni bodo zemljo posedli; blagor jim, ki*

so čistiga serca, oni bodo Boga gledali. Kako pa pri tebi, ali je ta krotkost, čistost v sercu? ali je pa nasprot v njem vse polno strupa, jeze in togote za sleherno stvarico? Ali ni morebiti sedež nečistiga duha, ki ima v oblasti vse tvoje misli in želje, in vse z nečistim ognjem napolnuje? — In če tako dalje primerjaš svoje serce svetimu evangeliju, bo Jezusov nauk, kakor goreča bakla vse kota tvojiga serca razsvetlil; kmalo boš vidil, kolik razloček je še med postavo in tvojim djanjem, in se boš učil soditi po tisti postavi, po kateri te bo enkrat Gospod sam sodil. Blagor nam, ako tako ravnamo, ker Gospod pravi: *Ako se sami sodite, ne bote sojeni.* De boš to bolje opravil, si prizadevaj za vedno veči pravo podučenje v sv. veri, pridno hodi k Božji besedi, rad poslušaj sv. nauke, rad beri podučljive sv. bukve; *blagor jim, ki Božjo besedo poslušajo in jo ohranijo*, govori večna Modrost.

4. Še lože ti bo spoznanje samiga sebe, *ako sebe in svoje djanje primerjaš drugim osebam sv. pisma, ali zgledam svetnikov*, katerih življenje nam je živ evangeli. Pred vsim nam je *Zveličar* sam živo ogledalo vsaktere čednosti, zato pravi sv. Peter: *On nam je zgled zapustil, de hodimo po njegovih stopinjah*; in On sam nam veleva: *Učite se od mene, ker sim krotak in iz serca ponišen.* To naj te uči in spodbuduje, preiskovati lastno serce, kako si v vsakdanjih zadevah in v posebnih okolišinah krotak in ponižen. Ko vidiš Jezusa od Judov zasramovaniga in zapljevaniga, kako ga še na križu preklinjajo in zasmehujejo, in On vendar vse le z ljubeznijo povračuje: pomisli, kako tebe nehvaležnost hitro žali, kako ti že žal beseda vso ljubezen do bližnjiga pokonča. — Ravno tako, ako premišluješ življenje Kristusovih služabnikov, in vidiš, kako je njih serce do Boga goreče, njemu vdano, kak razloček boš najdel med seboj in med njimi? Glej sv. *Pavla*, ki od ljubezni do Kristusa gori, in umreti želi, de bi ž njim sklenjen bil; kako se on trudi, vse ljudi Kristusu pridobiti, in zato vsim vse postane; poglej, ali je v tvojim sercu kaj té gorečnosti; preiskuj, zakaj je tvoje serce tako merzlo za svoje in bližnjiga zveličanje. — Vidiš zgled sv. *Franciška*, ki ga ena sama resnica sv. evangelija tako spodbudi in vname; kako on v ojstrim zatajevanji živi, in goreče moli in premišluje, de mu Gospod sam vtisne znamnja svojiga terpljenja, pa vendar še kliče: *O Gospod! jez sim nar veči zmed vsih grešnikov!* poglej na svoje serce, zakaj in kako toliko sv. resnic zate mertvih ostane, kako se vsakiga

zatajevanja ogibaš, kako se že zavoljo nekterih molitev za pravičniga imaš. Glej zgled sv. *Alojzija*, ki si v svoji čuječnosti in sramožljivosti oči ne upa vzdigniti, ki pri tolikih molitvah vendar nikdar ni raztresen, in ozri se na se, kako ti vse čuječnosti manjka, in le ene molitve ne opraviš brez raztresenja. Sto in sto takih zgledov nam sveti kakor svetla luč, in nam kaže podobo lastniga serca z vsimi madeži in pomanjkljivostmi; so nam kakor bukve, v katerih ne beremo le čednost svetnikov, ampak tudi lastno zanikernost in zadolženje; o de bi pač radi iz teh bukev brali, kmalo bi tudi sebe bolj spoznali!

5. Tudi zgledi drugih v resnici pobožnih ljudi, ki s teboj živé, ti zamorejo v lastno spoznanje pomagati, ako se na nje ozéraš, in sebe njim primerjaš. Glej, kako tvoj bližnji svoje dolžnosti natančno dopolnuje; zakaj jih pa ti ne, ki si ravno v tistim stanu in imaš ž njim ravno tisti poklic? Glej, s kakim veseljem on v cerkev hodi in kako lepo se vede; zakaj se pa tebi tako merzi do vsiga Božjiga, in se tako nespodobno zaderžiš? Glej, koliko ta v svoji bolezní voljno poterpi, koliko od svojih domačih mora prestatí; kako je pa tebi že beseda preveč, kako še sam prepír delaš in mir poderaš! — Spoznavaj sploh človeško serce, ko gledaš njih dela, in jih iz dobriega namena presojuješ. Pri drugih boš kmalo spoznal vse napčno in pomanjkljivo, in če se na se ozreš, boš morebiti enako ali podobno napčnost pri sebi vidil. Kako hitro je David vidil v prilíki preroka Natana napčnost bogatina, ki je imel sto ovác, pa je revnîmu edino vzél; pa še le, ko je prerok to prilíko nanj obrnil, je svojo pregreho živo spoznal in rekel: Grešil sim! Kako hitro tudi ti pri drugih vidiš vsako krivico, presodiš vse tudi notranje namene, in ko bi se na se ozerl, bi vidil, de si ravno v ti reči, morebiti še več kriv. O pač res hitro vidimo pezdér pri drugih, in pri sebi še bruna ne zapazimo; druge hitro obsodimo, pa ž njimi dostikrat tudi sebe v ravno tisti reči, le ne vemo, ker se na svoje dela tako neradi ozeramo.

6. Zadnjič tudi glej, kaj drugi od tebe pravijo, kaj ti očitajo. Že tvoj prijatelj te bo vedil dobro presoditi, in te bo, ako je resničen prijatelj, tvojih slabost opomnil, in ti z ljubeznijo pokazal, kaj opusti. Srečen torej, kdor ima takiga prijatla, ki mu tudi slabo odkrije in razodene. Zato sv. pismo pravi: *Zvest prijatelj je zdravilo šivljenja in neumerjočnosti. Srečen, kdor najde res-*

ničniga prijatla, in svojo pravico razlaga odpertimu ušesu. Tudi tvoj *spovednik* te bo vedil prav presoditi, ti tvojo napčno stran pokazati in ti tako k lastnemu spoznanju pomagati. Še tvoj *nasprotnik* in očitni sovražnik ti utegne v ta namen pripomoči. Prijatelj morebiti tvoje slabosti preveč pregleda, na dobro razklada, ali pa nima serčnosti, te opomniti. Sovražnik ti pa ne prizanesa, ti vse očita, on je, če ravno za se slep, za tebe pa bistriga očesa ter vidi pri tebi tudi majhno bilko; ti očita slabosti, ki so bile zmirej skrite pod plajšem lastne ljubezni; spozna slabe namene tvojih del, katerih se še nikoli prav zavedil nisi; in če tudi ni vse tako černo, kakor on dela, te vendar opomni preiskati, kaj mu je priložnost k taki sodbi dalo. Kako je Semejevo očitanje Davida živo spomnilo lastne nevrednosti, in on je v spoznanji poprešnje pregrehe to za pripušenje Božje spoznal. — Pri oziru na sodbo drugih se pa vendar varuj, da te priliznjenci, ki te iz drugih namenov preveč povzdigujejo, ali tudi bližnji rodovinci, ki ti iz prevelike ljubezni preveč pregledajo, ne bodo slepili in zmotili, in od praviga spoznanja samiga sebe zadrževali. Priliznjenci so kralja Heroda povzdigovali in hvalili, da ne govori kakor človek, ampak kakor Bog, in on predolgo ni spoznal, kako revna, grešna stvar de je. Predobri Heli svojih sinov ni dosti ojestro prijel, da bi bili ostudnost in velikost svojih pregreh spoznali in se spreobrnili, in Bog je udaril slepiga očeta in oslepljena sinova. In kolikrat se to zgodi, da se hudoben sin, nespametna hči ne spozna dovolj, in ne poboljša, ker od prevelike ljubezni slepa mati vse izgovarja, prikriva, in tako v slabostih dalje ziblje, da se bodo materi in otroku prepozno oči odperle.

Tako si prizadevajmo za svetlo luč lastniga spoznanja, za to vednost, ki je prva in nar potrebniši zmed vsih učenost; brez nje so namreč vse učenosti le prazen dim in človek sam sebi vganjka, neznana dežela; le ona nam pokaže, koliko veljamo, kaj nam manjka. Prizadevajmo si za to vednost zdaj v tim sv. času, da se bomo vedili za Gospodov prihod vredno pripraviti, in zato se pogosto vprašajmo, kakor Judje Janeza: Kdo si ti? Ne zamudi in ne opusti tega potrebniga opravila, dokler ti sveti luč resnice in gnade Božje, da tudi čez tebe Jezus ne bo tožil, kakor čez slepo Jeruzalemsko mesto: O de bi spoznal, zdaj ta dan, kar ti je v zveličanje, pa je skrito pred tvojimi očmi. Oh, Gospod sam bo enkrat odperl bukve, v katerih so zapisane vse

misli, besede in dela z neizbrisljivimi čerkami. Takrat bomo vidili svojo podobo, ako zdaj nočemo, pa prepozno. Groza bo našo dušo preletela in sama svoje podobe se bo prestrašila, ko smert zagrinjalo odmakne. Zato si zdaj sami pokažimo, kar nam bo enkrat Božja pravica pokazala, zdaj sami sebi odgovor dajmo, de ga bomo enkrat Gospodu zamogli dati. — Ti pa, o Gospod! ki preiskuješ serca in ledja, čigar očem ni nič prikritiga, razsvetli tudi nas, de vidimo in spoznamo, kdo in kakošni de smo pred tvojimi očmi, de bi se tako spoznali, kakor smo od tebe spoznani. Amen. A. Č.

Četero nedeljo v adventu.

In (Janez) je prišel na vse strani Jordana, in je oznanoval kerst pokore v odpušenje grehov. Luk. 3, 4.

Kaj se pravi, pravo pokoro delati.

Spet današnji evangeli nam pred oči stavi bogaboječiga in imenitniga moža, Janeza Kerstnika. Od imenitnih staršev rojen je v nar lepših letih svoje mladosti hišo svojih staršev zapustil; deleč unkraj Jordana je šel v samotno pušavo, slekel je poprešnjo navadno oblačilo, in oblekel je oestro oblačilo pokore; zapustil je jedi pri očetovi mizi, divji med in kobilice je vžival; vina in kar vpijani, ni pil, — njegovo življenje je bilo življenje oestre pokore. Zakaj pa dela sv. Janez toliko pokoro? — De bi bil grešil, nikjer ne beremo; marveč sv. pismo od njega pravi, de je že v maternim telesu napolnjen bil s sv. Duham, in torej v gnadi Božji. On torej dela pokoro — pravični. Zakaj pa je šel v pušavo? Kerst pokore k odpušenju grehov oznanuje judovskemu ljudstvu, ki na tavžente in tavžente iz mest, tergov in vasi k njemu hruje, in tako pot pripravlja Gospodu — Jezusu Kristusu, ki se bo v kratkim prikazal, in začel učiti.

Tudi té dni bo spet Gospod prišel, in zato je poslala Gospodova nevesta, sv. cerkev, tudi nas, služabnike svoje, de naj vse njene otroke pokličemo k pokori, de bi z očišenim sercam njeniga

Ženina sprejeli. In kakor Janez pri Jordanu, tako čakajo spovedniki té dni v spovednicah, de pridejo grešniki, in se dajo kerstiti s kerstam pokore k odpušenju grehov. In pride jih tudi res na tavžente in tavžente, in mi jih oblijemo in kerstimo s kerstam pokore; in blagor jim, ki od spovednice grejo z očišenim srcem! blagor jim, katerih odveza je poterjena v nebesih, katerim so grehi odpušeni! Ali pa niso vsim grehi odpušeni, kateri so odvezani? — Ne.

Kristus je pri zadnji večerji aposteljniam noge umil, le poslušajte, preljubi! Kristus sam je noge umival, in potem je vender rekel: Vsi ste zdaj čisti, le eden ne, — Judež namreč ni bil čist. Kako to, bote mislili, sej mu je Jezus sam noge umil? — In vender ni bil čist, kakor Kristus pravi, akoravno mu je Kristus sam noge umil. In tako, preljubi! bi morebiti tudi jez od teh, ktere sim do danes s kerstam pokore kerstil, reči mogel: Vsi ste čisti, le eden ne. Za Božjo voljo, kdo pa je tisti nesrečni Judež? bote vprašali. Morebiti sim jez tisti? Tega pa jez sam ne vem, to nam bo Kristus povedal šodnji dan, kadar bo sodil spovednike, kako in zakaj so odvezali; — vas, kako ste se spovedovali. Bog nam daj takrat vsim prav dobro obstati.

Vidim, de vas je to govorjenje ustrašilo. Ravno to je bila pa tudi moja želja. Če sim pa vaše serce ustrašil, ga želim pa tudi spet potolažiti, in vam pokazati, kadaj smete brez strahu v Boga zaupati, de so vam grehi odpušeni. Torej je vprašanje: Komu so grehi odpušeni? Odgovor: Kdor dela pravo pokoro. Vprašanje: Kaj pa se pravi: pravo pokoro delati? Odgovor: Pravo pokoro delati se pravi: *I. Odgreha se proč obrniti, in greh nad seboj kaznovati, in II. k Bogu se nazaj verniti, in iz ljubezni do Njega dobro delati.* O ti dvojni resnici me danes prav zvesto poslušajte.

I. Pravo pokoro delati se pravi a) od greha se proč obrniti, in b) greh nad sabo kaznovati.

a) De nam Bog ne more greha odpustiti, ali z drugimi besedami, de naša pokora ni resnična, ampak lažnjiva, če se od greha proč ne obrnemo, greha ne zapustimo, nam priča naša pamet in sv. pismo. Ako bi, postavim, tat ali kak drug hudodelec gospodski v roke prišel, in bi tam svojo pregreho precej spoznal, in bi

mu gosposka djala: Če obljubiš, de tega ne boš več storil, ti odpustimo, in te brez kazni izpustimo; on bi pa rekel: To je zastonj, jez svoje navade ne opustim; ali bi bil pač vreden usmiljenja? Gotovo bote rekli, de ne; še le veči kazen zasluži. Prav. — Ali ravno to storiš tudi ti, grešnik, kadar se k spovedi spravljaš, in želiš, de bi ti Bog odpustil, pa že naprej veš, de se ne boš spreobernal, in ti še na misel ni prišlo, de bi v resnici svoj greh zapustil, ampak greš le kar iz navade, ali pa zavoljo drugih ljudi; postavim, ti, sin ali hči, zavoljo svojih staršev; ti, hlapec ali dekla, zavoljo svojiga nadležniga gospodarja; ali pa ti, mati ali oče, ali ti gospodar in gospodinja, zato, ker vaju je pred otroci ali pa pred družino sram, ako bi ne šla i. t. d.; pa prav v resnici s korenino drevesa svojiga greha podreti ne misliš, ali tudi nočeš; ali ti zamore Bog, kateri je nar svetejši, nar pravičniji, ali ti sme Bog odpustiti? (De se tukaj kar od večih grehov govori, se že tako vé; malih grehov se po nobeni spovedi popolnoma obvarovati ne moremo.) —

Kar nam pa pravi naša pamet, to poterdi tudi sv. pismo: de, če se greh ne zapusti, tudi odpušenja ni. Že v stari zavezi prerok Izaija pravi: *Hudobni naj zapusti svojo pot.* Torej hoče Bog, de hudobni svojo staro pot, svoj greh zapusti, de grešnik tudi svoje hudobne misli zapusti, drugač pri Bogu odpušenja ni. Marija Magdalena zapusti nar poprej svoj greh, potem ji še le Jezus odpusti; Cahej nar poprej svojo krivico zapusti, potem mu še le Jezus odpusti. Ali Judeža Jezus od greha ne odveže, ker se ni hotel poboljšati. Jezus farizeje naravnost hinavce imenuje, in jim pravi: *Drevo se iz sadú spozna*, kje pa je sad vaše pokore? Hinavci! prinesite vredni sad pokore. Še bolj očitno to resnico pové sv. apostelj Peter, ker piše, de je človek, ki se greha spove, potem ga pa spet stori, podoben svinji, ktera, ko je umita, se nar raji v poprešnje mlako uleže. Sicer je ta podoba skorej nekoliko ostudna, ali sv. apostelj jo zato vzame, ker nam tako popolnoma nespokorjeniga gerdiga grešnika in njegov gerdi greh pomeni. In tako bi vam vedil še več iz sv. pisma povedati; pa mislim, komur greh dušnih oči še ni popolnoma oslepil, de on že iz tega spozna, de nas pamet in sv. pismo uči, de, če se greh ne zapusti, tudi odpušenja ni. — Zato, preljubi moj! če si bil poprej prevzetnosti ali gizdosti vdan, zdaj pa z nevoljo gledaš svoje poprešnje lepotije, in si zdaj ponižen; bodi potolažen, ti si greh zapustil, in si na

pravi poti pokore. Če si popred v slabe tovaršije zahajal, in se jih zdaj zvesto ogibaš, zaupaj, de resnično pokoro delaš. Če si bil popred len v dobrim, če si svoje dolžnosti zanemarjal, in si zdaj priden v službi Božji in v spolnovanji svojih dolžnost, gotovo znamnje imaš, de si na poti resnične pokore. Komur pa vest pravi, de še tega storil ni, se zastonj zanaša na storjeno spoved. Sicer so ga res spovednik z vodo sv. pokore omili; ali njemu se je le zgodilo kakor Judežu, kterimu je Jezus tudi noge umil, ali vender čist ni bil.

b) Ali ni zadosti, de greh zapustimo, moramo tudi greh nad seboj kaznovati in to navadno imenujemo pokoro. De je tudi treba, zavoljo greha se pokoriti, nam spet priča sv. pismo. Jezus pravi: *Če te tvoje oko pohujša, izderi ga in verzi ga od sebe.* Glejte, preljubi! tukej Kristus govori, kako moramo sami sebe kaznovati, če smo grešili. Pač prav je govoril ljubi Jezus: boljši je, de jokamo na poti proti nebesam, kakor de bi s petjem in smeham šli v pogubljenje. Če te je torej tvoje oko pohujšalo, — če je oko grešilo — izderi ga, to je, kaznuj ga; poprej se je nesramno ozéralo, in je ravno s svojimi pogledi nečistimu ognju suhih derv prikladalo, — še v cerkvi te je tvoje razujzdano oko motilo — kaznuj ga, zdaj naj ponižno gleda pred se na zemljo, iz ktere je vzeto, in nikoli ne pozabi, kar sv. Avguštin pravi, de skoz oči greh v seree gre, kakor skoz okno. — Je grešilo tvoje uho, kaznuj ga; poprej ni hotlo Božjih naukov poslušati, zdaj jih mora, in sicer pogosto poslušati; poprej se je le nesramniga govorjenja veselilo, zdaj svojimu razujzdanimu ušesu tega ne smeš dopustiti; boljši je, de greš gluh v nebesa, kakor z razujzdanimi ušesi v pekel. Je grešil tvoj jezik, je klel, klafal, drugim poštenje kradel, jih pohujševal, — izderi ga, in verzi ga od sebe, — kaznuj ga, kletev premagaj; jezo premagaj; klafanje premagaj; molči, molči rad; navadi jezik molčanja; boljši ti je, de greš mustast v nebesa, kakor z razujzdanim jezikam v pekel. — Je grešilo tvoje gerlo s požrešnostjo, s pijanostjo, kaznuj ga, kaznuj ga ojestro s postam; pritergaj vino svojimu gerlu, raji nič ne pij, če si v nevarnosti preveč piti, kaznuj ga; boljši ti je, de greš lačen in žejin v nebesa, kakor sit in vpijanjen v pekel. — Je grešila tvoja roka, tvoja noga, izderi jo, verzi jo od sebe — kaznuj jo; daj nazaj, kar si po krivici vzela, še danes; ne hodi več po kerčmah, po slabih tovaršijah, po noči nikdar več od hiše — noč ima

svojo moč; — ali hodi rad, še večkrat kakor je dolžnost v cerkev, v cerkev prisili svojo leño nogo, kaznuj jo; boljši ti je, de greš brez roke in noge v nebeško kraljestvo, kakor, roke in noge z greham ovite, v pekel. Je grešilo tvoje razujzdano meso z nečistostjo, — kaznuj ga, če si to storil, nič se naj ti tvoje meso več ne smili, in posebno, če se meso še zoper tvojo pamet punta, kaznuj ga. Vzemi v roko ojstro šibo svetiga posta, vzemi v roko ojstro šibo dolge molitve, — večkratne čiste spovedi, prikrajšaniga spanja, zaničevanja samiga sebe, pusti, naj te ljudje zaničujejo; — vzemi v roko šibo poterpežljivosti, terpi rad vse, kar ti Bog pošlje; bodi tih, nič ne reci in terpi; vzemi še v roko šibo spokornih solz, pusti svetu njegovo veselje, tebi se več ne spodobi; s tacimi šibami tepi svoje meso, terpinči ga, de se ti spet zoper Boga ne spunta; boljši je, de greš od pokore zmartran, in od tacih šib kervav in raztepen, svojimu gajžlanimu Jezusu podoben v nebeško kraljestvo, kakor de bi od nečistosti na duši in na telesu ostuden se pogreznil v pekel. — Če tako storiš, moj ljubi kristjan, če si se morebiti ravno deleč v greh zmotil, nič ne obupaj; Jezus bo, in je že — vse pozabil; le zaupaj, bodi potolažen, tebi je vse odpušeno; ti si spet čist, Jezus te spet ljubi, kakor spokorno Magdaleno; ti si na pravi poti pokore.

II. Slišali smo zdaj, de se pravi pravo pokoro delati, od greha se proč obrniti, greh zapustiti, in greh nad sabo kaznovati; in de je temu res tako, smo iz lastne pameti, in iz sv. pisma se prepričali. Pravo pokoro delati se pa tudi pravi a) k Bogu se nazaj poverniti, kteriga smo z greham zapustili, in b) iz ljubezni do Boga sveto živeti, ali dobro delati.

a) De k pokori ni zadosti, le kar od greha se odverniti, temuč de se moramo tudi k Bogu, kteriga smo bili z greham zapustili, nazaj poverniti, nam zopet priča naša pamet in sv. pismo. Zgubljeni sin je hišo svojiga očeta zapustil; v daljne kraje je šel, lepo očetovo premoženje zapravlil, in razujzdano živel. Ali kazen ga doide; vest ga peče, in objokan gre nazaj k razžaljenimu očetu. Rad bi bil nar manjši hlapec v hiši svojiga očeta, ker sin imenovan biti ni več vreden. Tako smo tudi mi, preljubi! hišo očetovo zapustili, šli smo v daljno deželo, v ptujo deželo nesrečniga greha. Tam smo zapravlili lepo očetovo premoženje, posvečujočo gnado Božjo, in smo se v roke podali goljufnimu grehu. Ali tudi nas je šiba Božja dosegla. Sladek mir svojiga serca smo

zgubili; zgubili veselje dobre vesti; ranjena vest nas je jela boleti, in nam v ptuji deželi ni bilo več obstati. Kaj družiga tudi nam ostane, kakor de se objokani nazaj vernemo k razžaljenimu Očetu, in ga prosimo, de naj nas za hlapce in dekcle v hišo nazaj vzame, ker nismo več vredni njegovi sinovi in hčere imenovani biti. Kar nam pa naša lastna pamet pravi, de je naša dolžnost k Bogu se nazaj verniti, to nam priča tudi sv. pismo. Že v stari zavezi Bog pravi: *Obernite se k meni, in jez se bom k vam obernil.* Kralj David poje: *Išite Gospoda, dokler je blizo.* In Jezus pravi: *Če se ne bote spreobrnili, boté vsi pogubljeni.* In na drugim kraji: *Pridite k meni vsi, ki ste žalostni in obloženi, in jez vas bom poživil.* Glej! Jezus sam ti pravi, če si z grehi obložen in žalosten, k njemu se obrni, k njemu beži, k njemu teci, on ti bo butaro greha proč vzel, ki težko na tvojim sercu leži.

Ali želiš zdaj vediti, ljuba spokorna duša, če si na pravi poti pokore, ali ne? — To premisli, kar si zdaj slišal, in na se obrni, in zvedil boš odgovor. Če si ptujo deželo greha zapustil, in si nazaj pribežal v Očetov hišo — na pravim potu pokore si. Če si za vselej grehu in svetu slovo dal, in si stopil pod bandero Kristusoviga križa — na pravim potu pokore si. Če si popolnoma odtergal svoje serce od svojiga mesa, hudiča in sveta, in si ga na altar položil Jezusu v dar — na pravim potu pokore si. Če si izbrisal svoje ime iz števila grešnikov, in si se v družbi spokornih duš za Kristusam podal — na pravim potu pokore si. Če si pripravljen zdaj, za svojiga kralja in zveličarja Jezusa Kristusa življenje dati raji, kakor še kdej grešiti — potolažen bodi, na pravim potu pokore si.

b) Vender, ljube spokorne duše! še nekaj nam manjka. Če smo se zdaj z Jezusam k Bogu nazaj vernili, moramo pa tudi pred Bogam sveto živeti, dobro delati. Jezus, naš učenik pravi: *Delajte, dokler je dan, zakaj pride noč, v kateri nobeden ne more nič delati.* Še ni za Božjo gnado šlo solnce našiga življenja, Bog nam še tudi po našim spreobrnjenji da živeti; — še je dan za nas. — Ali prišla bo noč: kadar se nam bojo v smertnim spanji oči zatisnile, in takrat ne bomo mogli več delati. Delajmo torej zdaj dobro, dokler je še dan in ura. Sv. Janez Kerstnik v današnjim evangeliu glasno v pušavi kliče: *Pripravljajte pot Gospodu, ravne storite njegove steze; vsaka dolina naj se napolni, in vsaka gora naj se poniža; in kar je kriviga, naj bo ravno, in*

kar je ojstriga, naj bo gladek pot. Glej, ljuba spokorna duša! vse to moraš storiti, če želiš pred Bogom delati pravo pokoro. Glej, to je zdaj delo tvoje pokore. Delaj torej, dokler je dan, de noč prehitro ne pride. Sicer je dela res veliko, ali ne ustraši se, pomagala ti bo gnada Božja. Poglej pred se, spokorni grešnik! ti, ki si živel v nečistosti, ti, ki si živel v napuhu, v gizdosti, v kletvi, v pijančevanji, v klafanji, poglej pred seboj visoko goro daniga pohujšanja. To goro moraš ponižati, iz nje mora biti gladka pot, drugač ti ne moreš k Jezusu, in on ne k tebi. Hitro stopaj, in kamen za kamnam odnašaj, dokler dela ne opraviš. Ponižnost bo goro pohujšanja iz gizdosti in napuha ponižala; sv. čistost in sramožljivost bo goro pohujšanja iz nečistosti razsula; keršanska zmernost bo goro pohujšanja iz pijanosti poravnala; pametno molčanje in sv. govorjenje bo goro pohujšanja iz kletve in klafanja razsulo. Poglejte pred se, spokorni grešniki! in zagledali bote veliko, kar je kriviga; to mora biti ravno, drugač Jezus ne more k nam, in mi ne k njemu. Tvoja nevošljivost, tvoje natolcvanje, tvoje krivo dolženje, tvoje krive prisege, in krive priče, vse tvoje krivične pota, poglej, to je vse, kar sv. Janez Kerstnik pravi, de je krivo, to vse mora biti zravnano. — Poglejte pred se, spokorni grešniki, zagledali bote veliko, kar je ojstriga, to mora biti gladko, mehko. Vi, ki ste živeli dozdej v jezi, v prepiru, v tožbah, v sovraštvu — to je, kar je pred vami ojstro, de vas zaboli, v vas zavre, če svojiga sovražnika le zagledate. To vse mora biti gladko, mehko, po ljubezni Jezusa Kristusa vse lepo odpušeno, pozabljeno, poravnano. Po ti ojstri poti Jezus ne more k vam in vi ne k Jezusu. — Poglejte pred se, spokorni grešniki! zagledali bote tudi velike, globoke in široke doline, te morate napolniti, drugač Jezus ne more k vam, in vi ne k Jezusu. Kaj pa so te doline? Tvoje v grehu zgubljene ure — dnevi — tedni — mesci — leta — glej to so tiste velike — globoke doline — jame, še vse prazne; v dolini tvojiga življenja še ni nič dobrih del. Glej, te jame moraš zdaj vse spolniti, preden umerješ; drugač boš enkrat Bogu težko odgovor dajal od zlatiga časa, ki ti ga je bil Bog dal, de bi dobro delal, ne pa de bi čas v grehu, v lenobi zapravljjal. Zakaj čas, preljubi! te zlate ure našiga življenja so velika gnada — posebna gnada. Nazadnje bi marsikteri želel le ene same ure, de bi se spokoril, — ali zanj ni časa več, ura bije večnost. — De je čas toliko vreden, ste se lahko prepričali iz tistih Kristusovih

besed, ki sim jih bil poprej povedal: Delajte, dokler je dan, zakaj pride noč, v kateri se ne more več delati. Delajte torej, preljubi! delajmo vsi, če smo spokorni grešniki; delajmo — pa prav pridno, de napolnimo te doline z dobrimi deli; de te globoke jame s sv. čednostmi pokrijemo zdaj; dokler je dan, dokler noč ne pride. Bodimo saj zdaj pridni, ker smo poprej toliko zamudili, de bomo opravili to delo, preden noč pride, ko ne bomo mogli več delati. —

Glejte preljubi! to vse, kar smo danes govorili, se pravi s kratko besedo, *pokoro delati*. Kdor to stori, naj potolažen bo; on po pravi poti pokore hodi. 1. Od greha se proč obrniti, ali greh zapustiti, in — greh nad seboj kaznovati; 2. k Bogu se nazaj verniti, kteriga smo z greham zapustili, in — iz ljubezni do Boga sveto živeti, dobro delati. Blagor mu, kdor tako stori! Ta po besedah sv. Janeza Kerstnika Gospodu pripravlja lepo pot. In Gospod, ki je prišel grešnikov iskat, bo tudi v njegovo serce prišel. Amen.

K—

Božični praznik.

„In Beseda je meso postala in med nami prebivala.“
Jan. 1. 13.

Jezusova ljubezen do nas. *)

„**P**ojdi na visoko goro! ti, kateri Sionu veselo novico oznanuješ. Močno povzdigni svoj glas, kateri neseš Jeruzalemu veselo novico. Povzdigni, ne boj se! Reci mestam Judovim: Glejte, vaš Bog! Glejte, Gospod Bog pride z močjo, in njegova roka bo gospodovala. Glejte, njegovo plačilo je že njim in povračilo je pri njem. Kakor pastir bo svojo čedo pasel, s svojo roko bo jagnjeta skup spravil in jih v svoje naročje vzel.“ Tako je nekdanj prerok Izaija (40, 9 — 12.) napovedoval prihodnjiga Odrešenika. In glejte, dans se je vse dopolnilo! Vesel glas, pravi sv. Bernard, smo zaslišali, glas radosti in zveličanja se je razlegal po hišah grešnikov. Prijetno oznanilo, beseda tolažbe. Hribi in doline, gojzdi in planine, ukajte pred obličjem Gospodo-

*) Po Mehlerji.

vim, ker On je prišel. Poslušajte nebesa, čudi se zemlja! vse stvari, posebno pa vi, človeški otroci, poslušajte! V Betlehemu v Judeji se je Kristus Jezus Sin Božji po človeški natori rodil! Kdo je pač tako neobčutljiv, da bi se pri teh besedah ne veselil! Toliko tisuč let je svet pričakoval tega veseliga oznanila. In zdaj se je to dopolnilo. V Betlehemu v Judeji je Kristus Jezus Sin Božji po telesu rojen! O sveto, prečudno rojstvo! Ti si sreča zemlji, zveličanje ljudem, čudež angelam. O neizrekljivo, nezapopadljivo rojstvo! In zakaj je Jezus Kristus na svet prišel? Na to nam spet sv. Avguštin odgovori: Zato, da bi spoznali, kako neizrečeno nas Bog ljubi, in da bi se po tem spoznanji v nas ljubezen do tistiga vnela, ki nas je popred in tako neizmerno ljubil. In sv. Janez pravi: *In Beseda je meso postala, in je med nami prebivala*; in spet: *Bog je svet tako ljubil, da je svojiga ediniga Sina za nas poslal, da bi nikdo, kdor vanj veruje ne bil pogubljen, temuč da bi vsi večno življenje imeli*. In kdo, preljubi, premišljeva je to neskončno ljubezen Božjo do nas bi njega zopet ne ljubil, njega, ki je človek postal, da bi nas v svojo Božjo natoro vzel, njega, ki je reven postal, da bi mi vsi po njem obogateli? Kristjani, naše serca, ki so velikrat tako merzle do njega, bi s plamenam zagorele ljubezni do njega, in zares vesele božične praznike bi praznovali, ko bi mi le količkaj njegovo ljubezen do nas spoznali. Spoznali pa jo bomo, ako dans nekoliko bolj premislimo Jezusovo ljubezen do nas, ki nas je s svojim rojstvom rešil neskončniga terpljenja, in nam dodelil neskončno bogastvo.

I. Mislite si, preljubi, bolnika, ki je vse zdravila poskusil, pa zastonj. Nič mu ne pomagajo. Nima več upanja, da bi ozdravel in že s straham in trepetam gleda smerti v oči. Mislite si pa še prijatla, ki bi k njemu prišel, in mu rekel: Ljubi moj prijatelj, jaz ti zamorem še pomagati, sicer bom zavoljo tvojiga zdravja veliko terpel, pa ker te ljubim, naj bo, rad vse preterpim, samo da ti zopet zdravje zadobiš. In bolnik bi zopet zdravje zadobil. Kaj si mislite, ali bo pač ta bolnik svojiga prijatla, ki mu je življenje in zdravje zadobil, zanaprej ljubil? Oh, mi vsi smo bili bolni in naša bolezen je bila tako huda, tako nevarna, in noben prijatelj na tem svetu nam ni mōgel pomagati! Velik dolg z žalostnimi nasledki je bil na naših ramah, bolan je bil naš um, bolna

naša volja, bolno naše nagnjenje in poželenje, bolni so bili naši udje, tako de smo vsi z Davidam reči zamogli: *Nič zdraviga ni na nas.* Božji Sin pa je človek postal, nas smertne nevarnosti rešil in nam odperl novo, večno, srečno, nebeško življenje. Kristjani, ali je tudi nam tega Božjiga prijatla, nebeškiga zdravnika ljubiti? Oh, to vprašanje je zastonj, ker: *preklet bodi, kdor našiga Gospoda Jezusa Kristusa ne ljubi,* ker ták večne ljubezni ne pozna.

Mislite si zopet, de ste prav veliko komu dolžni, in nimate s čem plačati, in nikakor ne veste, kako si pomagati; dolžni ste pa Gospodu, ki je prav hudoben, in se nikakor ne da sprostiti, ampak tirja terdo, de mu morate vse do zadnjiga vinarja plačati. Kako bi vam bilo lahko pri sercu, ko bi prijatelj k vam prišel in vam rekel, de on hoče namesti vas gospodu vse poplačati in poverniti. Pomislite, ali bi ne bili takimu prijatlu hvaležni in ali bi ga zanaprej ne ljubili prav serčno? Pa še veliko večji dolg smo imeli na svoji duši. Zavoljo izvirniga greha in zavoljo toliko djanskih grehov smo bili zapadli ostri Božji pravici. In glejte, večni Sin nebeškiga Očeta pride na svet, se ponudi za nas in zavoljo naših grehov Božji pravici v odrešenje, nas reši in nam je zopet laglje pri sercu. „*Božji otroci smo, in Bog je Duhá svojiga Sinu v naše serce poslal*“. „*Kakor visoko je od zemlje do nebes, tako veliko je njegovo usmiljenje nad njimi, ki se njega boje.*“ (Ps. 102, 11.)

Mislite si zopet, pravični sodnik nas je v ječo in v smert zavoljo naših hudobij obsodil, in nič več upanja nimamo iz ječe izpušeni biti, nič več upanja nimamo smerti rešeni biti. Že je sodnik pravično sodbo čez nas sklenil in njegovi služabniki so že pripravljene nas v smert na morišče peljati. Na enkrat pa pride k nam kraljev sin, on je pokleknil pred svojiga očeta, on hoče za nas umreti in s svojo smertjo naše življenje oteti in njegov oče je s tim zadovoljin. Kako bi se naše serce v solzah topilo, kako bi ga mi hvalili in ljubili taciga kraljeviga sinu! Glejte pa, preljubi, in pomislite sami: Mi nismo bili ne le v časno, ampak tudi v večno smert zavoljo svojih pregreh obsojeni. Pa Jezus Kristus! večna ljubezen, vstane, se ponudi svojimu Očetu za nas v dar in pride na svet, se rodi, nas otet večniga pogubljenja, večne smerti. Kristjani, kdo zamore to ljubezen razumeti? Ker „*ko se je čas dopolnil, pošlje Bog svojiga Sinu,* de bi nas rešil večniga po-

gubljenja“. — Torej govori sv. Ambrož: „Naj višji Gospod vsih in čez vse je vzel podobo hlapca nase, da bi hlapec prostost zadobil in bil gospod. Kako neprecenljiva, o Gospod, je tvoja ljubezen, ki si svojiga Sina dal, da bi nas odrešil! „Ko je pa ljubezen Božjiga Sinu tako neskončno velika do nas, ko je nas večniga terpljenja rešil, kristjani, ali se ne spodobi za nas, da ga tudi mi ljubimo? In kako mu hočemo to ljubezen pokazati? Morebiti s tim, da smo pri nekterih sv. mašah, da nekoliko pa prav razmišljeno in raztreseno molimo, zraven pak v popréšnji jezi, v popréšnjim sovraštvu, v popréšnjih pregrehah mlačni in merzli na duši dalje živimo? Oh, kristjani, takó se ne povračuje neskončna ljubezen. „Ko smo zavoljo greha mertvi bili, nas je Bog zopet oživil po Kristusu s svojo preveliko, t. j. neizmerno ljubeznijo.“ Kako težko pa mora njegovimu ljubijočimu sercu biti, ko vidi, da ga z novimi bolečinami obkladamo, ker si zmirej nove, veliko večji dolgove nakopujemo! Sklenimo torej dans, da ne bomo zanaprej z nobenim, prav nobenim smertnim greham Boga in Jezusa Kristusa razžalili. S tim bomo pokazali pravo resnično ljubezen. S tim pa se bomo tudi vdeležili neskončnih dobrot, ktere nam je Božji Sin s svojim rojstvom pridobil.

II. Kákošne dobrote pa nam je Kristus s svojim rojstvom pridobil? Če te dobrote, ktere nam je Kristus s svojim rojstvom pridobil, prav prevdarimo, moramo z Davidam vzdihniti: „*Kaj je človek, da se ti njega spomniš, in sin človekov, da ti njega obišeš? Ti si njega malo menj storil, kakor angele, s častjo in hvalo si ga kronal in ga čez dela svojih rok postavil!*“ (Ps. 8. 5—7.) Preljubi Bog nas je obiskal, ker je človek postal, nam je prinesel dobrot, ne minljivih, ne posvetnih, ampak dušnih, nebeških, večnih dobrot, takih, kterih nam je naj bolj potreba; in kterih dobrot nam je prinesel?

1. Tistim, ki ga ljubijo, dodeli že tukaj na zemlji nebesa;
 2. revnim in pobožnim dušam dodeli pomoč in blagoslov, in
 3. skesanim grešnikom prinese gnado, da se poboljšajo in zveličajo.

1) Tistim, ki ga ljubijo, dodeli Jezus in prinese nebesa že na zemljo.

Ker On sam je rekel: „*Kdor mene ljubi, tega ljubi tudi moj Oče, in bova k njemu prišla in pri njem stanovala.*“ Bog torej pri nas prebiva, ako Jezusa ljubimo. Ali niso to nebesa? „Kjer je

Bog“, pravi sv. Avgustin, „tam so nebesa.“ Ali pogledajte enkrat v keršansko hišo, kjer je prava čista ljubezen do Boga domá in torej Jezus pri njih prebiva, kako lepo je v taki hiši! Oče in mati dajeta z molitvijo, z lepim keršanskim življenjem, z delam in pridam svojim otrokam in družini lep zgled, opominjata in svarita z ljubeznijo. Otroci in družina se učé od njih moliti, delati, pobožno, keršansko živeti in Bogu služiti. Veselje in mir, zadovoljnost in red je v taki hiši domá, kér Jezus je k njim prišel in pri njih prebiva. In ali nima taka hiša, taka družina že tukaj nebes? Ali pogledjmo vse tiste svetnike, ki so Jezusa zares ljubili, ali niso občutili nebeškiga veselja, nebeške sladkosti že tukaj v svojim sercu? Jezusa imeti, jim je bil večji zaklad, kakor premoženje vsiga sveta. — Ko se je sv. Francišek Asiški z Jezusam prav sklenil, mu je vselej besed zmanjkalo popisati tisto veselje, katero je v svojim sercu občutil. Vse kar je zamogel zgovoriti, so bile besede: „*O moj Bog, moje vse!*“ Pač stokrat in stokrat je ponavljal te besede z ognjem svete ljubezni in z veseljem, de je bil bolj angelu kot človeku podoben. — Kristjani! kdo zmed nas bi si ne želel tacih nebes v svojim sercu imeti, in take sladkosti občutiti? Prav, ljubimo Jezusa, ki pride dans z nebes obogatit nas z neizmérnimi dobrotami, in zares, imeli bomo že tukaj na zemlji nebesa v svojim sercu.

2) Revnim in pobožnim dušam prinese Jezus pomoč in blagoslov z nebes.

To vidimo na ženitvanji v Kani Galilejski. Revnimu ženinu vina zmanjka; pa kjer je Jezus, je tudi tolažba in pomoč blizo. O gotovo naj večji siromak, ki Jezusa ima, je bolj bogat, bolj srečen, kakor naj večji bogatin brez Jezusa. Revež, ki Jezusa ljubi, je zadovoljin s svojo revšino in to mu je že dovolj, zakaj kjer je potreba velika, se Božja pomoč bliža. Z besedo: Jezus revniga obogati in blagoslovi. Torej pravi sv. Tomaž Kempčan: „*Brez Jezusa biti, je strašen pekel. Pri Jezusu pa sladak, prijeten raj. Če je Jezus pri tebi, ti ne more noben sovražnik škodovati.*“ „*Kdor je Jezusa najdel, je najdel velik zaklad, premoženje čez vse premoženje. Kdor pa Jezusa zgubi, zgubi vse. Kdor brez Jezusa živi, je siromak z vsim svojim premoženjem; kdor pa je s njim sklenjen, je bogat pri vsi svoji revšini.*“ (2. b. 8. pogl.) —

Sv. Ignaci je svet in vse premoženje zavoljo Jezusa zapustil. Iz ljubezni do njega se je odtergal od vsega posvetnega in je bil radovoljno ubog, desiravno je imel imenitne bogate starše. Pa če tudi ubog, je kmalo občutil, kako neizmerno bogat in srečen je bil, ko je Jezusa ljubil. Torej je velikrat poln svetiga veselja svojim tovaršem rekel: „Ako imam zlato in srebro, kaj imam in kako dolgo? Če imam pa Jezusa, imam vse in na vekomaj“. Glejte revni, ki vas nadloge in težave tega sveta stiskajo, kaj imate, ako imate Jezusa v svojim sercu. O odprite mu tedaj vrata v svoje serce, ker On vam prinese pomoč in blagoslov z nebes.

3) Skesanim grešnikom pak prinese novorojeno Dete gnado, de se poboljšajo in spreobernejo. To vidimo pri Caheji. Komaj je Jezus v njegovo hišo stopil, ga krivičniga precej presune gnada Božja tako, de spreobrnjen in poboljšan obljubi polovico premoženja ubogim dati, in ako je koga golufal, mu čveterno poverniti. Glejte, tako močno dela gnada Božja v grešnikovim sercu, kadar Jezus vanj pride. Tudi sv. Avguštín je to poskusil. Dokler je svet, njegovo veselje, njegove pregrehe in hudobije ljubil, je bil ves posveten, pregrešen; ni ga imel mirú ne pokoja v svojim sercu. Ko je pa skesan svoje pretečeno življenje jel premišljevati, in je Jezus v njegovo serce prišel, je bil ves drug človek. Poprej je Boga zaničeval, zdaj pa je vidil, de je neskončno srečen zavoljo ljubezni do njega, in je zdihoval: „*O Jezus, ti veselje mojiga serca, ti zmirej stara, pa večno nova lepota! Oh tako pozno sim začel te ljubiti! Preklican bodi čas, ko te nisim ljubil! Znaprej pa te hočem iz vsiga serca ljubiti. O Božji ogenj, ki neprenehama goriš in nikdar ne ugasneš, vžgi v nas svojo Božjo ljubezen, ki bo požgala v nas vse posvetno in nas s teboj vekomaj sklenila!*“ — Glejte, grešniki, tako pre naredi ljubezen do Jezusa skesano serce! Tako veselje in zveličanje skesanimu grešniku Jezus prinese! On se s svojimi angeli bolj veseli nad grešnikom, ki pokoro dela, kakor nad 99 pravičnimi, ki pokore ne potrebujejo. Tako zveličanje nam Jezus prinese, in mi bi še v starih grehah živeli? Kaj nas tako na greh in na grešni svet veže? Saj je bil zgubljeni sin, ko se je od svojiga očeta ločil, na zadnje vender le siromak! In tako se godi še dandanašnji z vsakim grešnikom, ker za greham pride vselej nepokoj in červ vesti. Ali povejte mi, ako dans razsajate, plešete,

nesramnosti uganjate, pijančvate, kaj imate čez dva dni od takiga pregrešnega veselja? Ah nič drugiga ne, kakor de červ vesti vas grize, zdravje zgubite in zgubljeno nedolžnost objokujete. „Zbudite se torej iz grešnega spanja in veselite se“, pravi sveti Bernard, „ker zdravnik je prišel k bolniku, odrešenik k prodanemu, vodnik k popotniku, življenje k mertvemu, ker prišel je on, ki utopi vse naše pregrehe v globočini morja, vse naše bolezni ozdravi in nese nas na svojih ramah v večno zveličanje.“ Ker novorojeno dete Jezus Kristus je, ki je iz noskončne ljubezni do nas človek postal, nas rešil neskončnega terpljenja in nam prinesel neskončne dobrote.

Premišljujmo torej prav z veselimi srcem te dobrote dans, o spominu gnade polniga rojstva Jezusa Kristusa; *nobena skrivnost*, piše, sv. Ludvik Granaški, *iz njegoviga življenja ni sladkeji, nobena nas bolj k pobožnosti ne budi, nobena nima več lepih naukov v sebi, kakor skrivnost njegoviga včlovečenja*. Spomnimo se te ljubezni do nas prav živo vsak dan, ko nas sv. cerkev z zvonam opominja, in mi globoko priklonjeni rečemo: *In Beseda je meso postala, in je med nami prebivala*. Spomnimo se te milosti vselej pri skrivnosti sv. maše in pri prejemi sv. zakramentov, ko se njegoviga odrešenja vdeležujemo, ter mu vselej obljubimo se ga zvesto držati, in se nikakor ne ločiti od njega, ki je naš zdravnik, naš odrešenik, naš dobrotnik, naše vse v življenji in v smerti, na tim in unim svetu. Amen. Likar.

V praznik sv. Štefana, perviga mučenca.

„Pravični iz vére živi.“
Gal. 3, 11.

Moč sv. vére v življenji in v smerti.

Še zdaj nam prijetno v ušesih doni veselo angeljsko pětje: „Čast po višavah Bogú in mír na zemlji ljudem, ki so svete volje“. Včeraj smo namreč praznovali god rojstva svojiga Gospoda

Jezusa Kristusa; dans pa obhajamo drugačen god, drugačen spomin, spomin perviga mučenca Jezusove vére. Naša katoliška Cerkev praznuje tudi dan njegove častitljive smerti, in postavlja pred naše dušne oči njegovo, čeravno kervavo namalano podobo. V tej podobi se pa vse eno lesketá in svéti Božja moč in milost, ki ste se v prvim spoznovavcu sv. vére, v sv. Štefanu v tako lepi méri pokazale.

Kakó, ali se to nobenimu čudno ne pozdéva, de se je véeraj z veselím sercam dan rojstva obhajal, dans pa dan smerti z žalostnimi čutili? O, kratko nikár naj se čudno ne zdi! to kaže ravno veliko modrost v cverkvenih narédbah. Cerkev namreč hoče nam v pomislik dati, zakaj de je Jezus prišel, kaj je njegov namen, kako de se bo z njegovimi prijatli godílo v srédi neznabožniga sveta. — Po Jezusovi véri se na tanko ravnájmo v življenji in v smerti. Tudi žé prvi kristjani so v svoji živi veri v Zveličarja dobre zapopadke od smerti imeli in so se Odrešenikoviga življenja in smerti deležnih mislili; zakaj verovali so, de občenja in edinosti z Jezusam telésna smert razdréti ne more. V smerti so vidili začetek boljšiga življenja in njegov rojstni dan. Potemtakim versta teh dveh praznikov očitno kaže, de samó od Gospoda vsa moč izvira, de, če kdo časno življenje za Jezusa dá, si bo véčno pridobil. Le zato tedaj, ker je bil sv. Štefan po Gospodu prerojen v Božjiga otroka, je tudi v veri v svojiga Gospoda moč našel, pričevanje dati njemu in resnici s svojo smertjo, in svesti si je bil, de mu je zato delež v nebésih hranjen.

Takó velika moč se je v prvim spoznovavcu vere razodevalu, in naj bo zato sv. Štefan tudi za nas *zglied posnémanja v življenji in v smerti*. Od tega me zdaj zvesto poslušajte.

I. Sv. Štefan je bil poln žive vére, in ta je delala v njegovim sercu veliko veselja, prav iz vere in po veri je on živel. Vera ga je navdajala, za Kristusa in za njegovo kraljestvo si prizadevati, in je imel po nji od Boga tudi viši darove; delal je celo čudeže in znamenja med ljudstvom, in je tako pokazal, kaj vera v njem storiti zamore. Ves je bil v Jezusa, svojiga mojstra zamaknjen, in mu je iz vsega serca bil vdan. Zatorej ga slišimo s tóliko goréčnostjo od Zveličarja v pričo njegovih sovražnikov govoriti. To je pa pri njem moč vére storila; in tako dela tudi še pri stoterih

druzih, ki sv. Štefana zvestó posnemajo. Zakaj kjerkoli je bilo kaj veliciga in imenitniga za Jezusa in njegovo sv. Cerkev storjeniga, je bilo z močjo sv. vére doveršeno, moč vére čudeže dela — še celo goré prestavlja po obljudi svojiga Začétnika.

Nič drugači ni tudi med nami; zakaj vsa moč ljubezni in zatajevanja samiga sebe, vsa goréčnost za Božjo čast, za telésno sréčo in dušni blagor svojiga bližnjiga, vsa serčnost, ki se nobene nevarnosti ne ustraši, in ki ves trud premaga: vse to poganja svoj cvét v Jezusovi véri. Kar se je od perve binkoštné nedelje skozi vse stoletja za pravo keršanstvo storilo po oznanovavcih sv. vére, kar so zvesti učenci Evangelija do zdaj doprinesli, ima svoj temelj in svojo delavnost v vérski môči. Tako je bilo ob času aposteljnóv, tako je bilo pri vsih kervavih pričah Gospodovih, tako tudi pri sv. Štefanu. Vsi so bili le ene misli, de Jezus je njih Zveličar, njih Odrešenik in prijatelj, in de le njemu imajo vse moči in darove posvetiti, de je le pri njem njih véčno, srečno življenje.

Enako aposteljnám je tudi sv. Štefan čudeže délal in bolnike ozdravljaj; pa kakor oní je tudi on ves ponižin rekel: „Nad čimur se čudíte, tega ni moja, ampak moč od smértiliga Jezusa storila“. Kjer koli je bila priložnost, tam je za njegovo čast se potegnil in to s tako ravnodušnostjo, modrostjo in ljubeznjivostjo, de je več njih, ki so ga slišali, mu serca odperlo, in so bili k Jezusovi čédi pripeljani. Pa kakor je učil in sam živó veroval, je tudi sam v svojim življenji spolnoval. Čeravno je pa le golo resnico oznanoval, mu je ona vender sovražnike naklonila, ker nevéрни in neznabožni svét zoperva véri, zoperva resnici, luči in tolažbi iz vére, takó ob času sv. Štefana, kakor še dan današnji. Njegovi sovražniki so vstali zoper njega in resnico, ter so se ž njim prepirali; pa ne, de bi se bili od nje prepričati dali, ne de bi se je bili oklenili, in se takó oprostili od grešnih vezí, temuč de bi bili gorečiga njé oznanovavca osramotili. Počéli so torej ravno tako, kakor so nekđaj Gospodu samimu storili, ko bi ga bili radi v besedi vjeli in potlej rekli, de si naskriž govori, de njegov nauk ne more biti iz Boga. Tode strást je kratkovidna, in ni pomislila, kakošna verna moč je v Štefanu shranjena. Nič niso zamogli zoper njegovo modrost in zoper Duha, ki je iz njega govoril, in kar niso môgli z razlogi in dokazi mu odgovoriti, so hotli z zvijačo in silo doséči. Hotli so ga za vsako céno s poti spraviti, in so mislili z njim tudi resnico sámó zatréti.

Štefan jim je odkritoserčno povédal, kako se oni vsém Božjim naredbam upirajo, kako so vse, kar je večna Očetova ljubezen od nekđaj za njih zveličanje storila, sami sebi poderli, in kako so si tam prekletstvo nakopali, kjér bi bili lahko z božjim blagoslovam napolnjeni. Res je, de so bile to za te modrijane terde beséde, ali Štefan ni molčal iz strahu pred ljudmi, kjér je mógel govoriti in se za svojiga Jezusa potegovati. On priča resnico, če mu bo ravno zavoljo nje pričevanja umréti tréba, kakor je bilo njegovimu učeniku pred Pilatom.

Ta zgled serčnosti v spoznanji resnice so posnéмали prvi in tudi poznejši kristjani v naj nevarniših okoljnah življenja in dostikrat še celo vpričo gotove smerti. Njegov Gospod je dal učencam obljubo, de jim bo dano tisto uro, kaj in kakó naj govore stojéči pred nasprotniki vere; in zares je govoril sv. Duh iz Štefana, in je očital na poslušavcih nevero in svaril njih nespokornost. Pričevanje, ki ga je za svojiga Gospoda dajal, je bilo kakor na obé plati ojster meč v njih oterpnjene serca. Imenoval jih je v svoji sveti nevolji terdovratneže, kateri so morili preroke, in so na zadnje tudi samiga Jezusa umorili.

Kako so se pa njegovi nasprotniki do teh resničnih besedí in do njih oznanovavca zadržali? Ravno tako, kakor vsi posvetnjaki; naj pred začno obrekovati, in ker po tej poti ne zmagajo, prederzni in očitno tožijo, podkupijo spridene ljudi, in ti morajo reči, de so ga slišali Boga in Mozesa preklinjati. Tukaj vidimo spolnjene besede svojiga učenika, ki je rekel: Učenec naj boljšiga ne pričakuje, kakor ima njegov mojster. Saj so krivih prič tudi starašini ljudstva zoper Jezusa iskali, de bi bil v smert obsojen. Pa kakor so nekđaj, delajo sovražniki keršanstva še tudi to uro. Naj pred ga kazijo in potém ga napadajo, oní resnico napak obračajo, in potlej jo zašramujejo in kolnejo. Desiravno ima pa resnica svoje sovražnike, ima pa tudi še svoje prijatle in podpornike. To vidimo v življenji sv. Štefana; on je pričeval resnico, in je za njo tudi svoje življenje in svojo kri postavil. Če hočemo tega perviga neprestrašeniga spoznovavca sv. vére dans prav počástiti, ga posnémajmo zvestó s potegovanjem, pričevanjem resnice, in moč sv. vere se bo potlej tudi v našim življenju in v smerti pokazala.

II. Vsih očí, ki so bili zoper Štefana, so bile nanj obernjene, on pa je stal ves vesel; vidili so njegov obraz, kakor obraz

angela; tode oni so bili prehudobni, de bi ga bili mirno do konca govoriti poslušali, ali pa de bi se jim bil priljubil. Njegovi sovražniki so se nad njim togotili, in so z zobmi škripali, niso ga pustili, de bi bil resnico do konca izgovoril, vrélo je maševanje v njih sencih, njih togota že do verha prikipí in s plamenam šviga — v sercu so ga že umorili. In kaj počne nató Štefan? ali se tudi on na tako vižo razname? ali se mu tudi divja strast kaj méša v njegovo gorečnost za njegoviga Gospoda? Nikakor ne! nebeški mir je viditi nad Štefanam, in ne nobeniga napčniga ognja, nobene stiske in skerbi, nobeniga stráha. Z veselím in nedolžnim obrazam, s pogledam proti nebesam povzdignjenim ves zamaknjen pravi: *Glejte, nebesa vidim odperete in Sinu človekoviga stati na desnici Božji!* Djanje Ap. 7. Tako glejte, ljubi moji! je pobožnimu pri sercu v naj hujši stiski, navzgor pogleduje, od zgorej želi pomoči, in jo tudi prejme; zakaj tam gori živi njegov Gospod, tam je njegov rešívni pomočnik. Tako ravnati ga učí njegova vera, namreč čakati in voljno terpeti, dokler mu Gospod roke ne podá. Vse okrog njega vreší, le v njem je pokojnost; obdajajo ga morívne roké, nad njim je pa tolaživna roka Gospodova, brez čigar volje se nikomur še las na glavi ne skriví. V ogenj poskušnje postavlja Bog svoje ljubljence že od nekđaj, in Gospod jih zveste najde, kakor je prvi cvet mučenstva, sv. Štefana najdel. „*Blagor mu,* pravi sv. ap. Jakob 1, 12.: *kdor prestopí poskušnjo; zakaj ko bo poskušen najden, bo prejel vének življenja, kteriga je Bog tistim obljubil, ki ga ljubijo.*

Ko je Štefan s tako močjo govóril, niso mogli njegovi sovražniki svojiga serda in togote več v sercu obderžati; ampak so — napolniti mero svojih pregréh — tistiga, kteriga so že popred v sercu umorili, tudi z rokami popadli. Ko je rekel, de Jezusa vidi, so planili nanj kakor na Božjiga preklinjeavca, in od zdaj ga več slišati in več živiga viditi niso mogli. Ušesa si mašijo, vpijejo in škripljejo, in ga iz mesta ven pahajo, de bi ga kamnjali. Zatiskali so si ušesa, ali zadélali so si tudi pot do resnice; kričali so, de bi pričevavca od resnice prevpili, ali s tem so si sam sebe in svojo hudobno vést oglušili in zadušili. Štefan je le od ljubezni do njih užgan njih opominjal, de bi jih spreobernal, oni so mu pa to ljubezen z gerdo nehvaležnostjo plačevali, s kamnjem so ga pobijali kakor naj večiga hudodelnika. Pa saj je bil to njih čas, in so mogli pripomoči, de je kri perviga mučenca drevo evan-

gelija zalivala in urodovititi pripomogla. Nad Štefanovimi nasprotniki se vidi zaničevanje do Bogá, do njegove besede in do njihovih oznanovavcov; vidi se kervoželjnost in togota do svoje lastne sreče.

Pa obrnimo se od teh hudobnežev, kateri niso bili vredni, da jih je zemlja nosila, in ozrmo se na sv. Štefana, kateri je ravno tako lepo umerl, kakor je lepo živel. Spremljajmo perviga Gospodoviga mučenca na njegovim zadnjim potu, pogledjmo na njegov obraz, poslušajmo njegovo govorjenje, in učimo se od njega, svoj križ za Jezusam nositi, po njegovim zgledu umréti. Iz njegovih ust ne slišimo nobene pritožbe, nobene britke in žale besede čez tiste, ki so bili njegovi morivci. Saj je on Gospoda v njegovim veličastvu vidil, in to mu je dajalo moč in tolažbo in nepremakljivo stanovitnost. Ne vidimo pri njem nobeniga omagovanja pred smertjo; on pač vé, komu verjame; vé, za koga živi in umira. Pred očmi so mu bile besede sv. ap. Pavla: *Gospodovi smo, naj smo živi ali mertvi*. Zato se ni branil po zgledu svojiga učnika, ko so ga tje vlekli na kervavo morišče. Umorili so z njim naj žlahnejšiga človeka, kateri ni hotel ne želel, da bi se mu bilo bolje godilo, kakor njegovimu mojstru. Spet se vidi tudi tukaj, s čim svet plačuje; ostudna nehvaležnost je njegov zaklad in bogastvo.

Kako se pa vender pri vsem tem sv. Štefan obnaša? — Kakor je učil, tako je ravnal; kakor je živel, je tudi umerl prav po zgledu svojiga Gospoda. Kakor letá, ko je skončal svoj ték, in je svojo dušo izročil v roké svojiga Očeta, je tudi njegov učenc in prvi mučenec molil za svojo lastno dušo, rekoč: *Gospod Jezus, sprejmi mojo dušo!* Dj. Ap. 7, 58. S temi besedami je hotel reči: Vzemi, Gospod Bog! mojo dušo v prebivaljše mirú in večniga počitka, v vedno sréčno edinost s teboj. To je védil, da smert je njegov dobiček in prihod k svojimu Jezusu, pot do njega je pa le v veri v Gospoda našel, in zato je klical vanj, ki je pot, resnica in življenje.

Ko ga je prvi kamen zadel, pade na svoje kolena in moli glasno, kakor nekđaj njegov učenik na križu za svoje sovražnike in morivce rekoč: „*Gospod! ne prištevaj jim tega v greh*“. Dj. 7, 59. Po teh besedah je sklenil, in njegov v veri pokrepčani duh je zletel v drugo boljši življenje, v življenje, kjer njegov Gospod in Bog véčno živi in kraljuje; v življenje brez zavisti,

kjér ga bo Gospod pred svojim Očetam spoznal, zato ker je tudi on Očetoviga Sinú tako lepó pred ljudmí spoznal; dal mu je pa tudi zato večno življenje, ker je tako serčno in junaško svoje časno njemu podaril.

Postojmo še nekoliko pri tem umirajočim, ki je tako lepó končal; pogledjmo, kako njegov obraz tudi s silno smertjo spremenjen ni, ampak veselo in mirno in veličastno je njegovo mertvo obličje. Njegov spomin se z velikim veseljem obhaja po vsem keršanskim svetu. Njegovo življenje in njegova smert je kristjane prepričala, de smo Kristusa posnémati v stanu, in de tudi še celo svoje sovražnike ljubiti zamoremo. Umiraje je molil Jezus za svoje morivce, in umirajoč je tudi njegov učenec za svoje prosil. To se je od Gospoda naučil, zakaj njegove sv. vere se je bil navzél, in iz vére je klila ljubezen do sovražnikov. Maševanje mu je kaj neznaniga, ker vé, de maševati se, je reč Gospodova. In de bi se tudi še Gospod ne bil serdil v svoji pravični jézi, temuč de bi krivičnim odpustil, za to še pri zadnjim zdihleji prosi. Zvest v veri, ktero je v življenji in v smerti stanovitno ohranil, terden v upanji in užgan od ljubezni do Odrešenika je Štefan tukaj zaspal, de bi se tamkej veselo prebudil v večnim veličastvu. Njegov smertni dan na zemlji mu je bil rojstni dan za nebesa. To mu je dal Jezusov nauk, de je tako visoko čast dosegel, de je do zadnjiga poterpežljivo prestal, in tako lepo svoje življenje končal.

O ljubi prijatli! kdo bi si ne želel tudi tako pobožno živeti in srečno umréti, kakor sv. Štefan? Kakor je on ravnal, je tudi njih več ravnalo iz vsaciga stanú in vsake starosti in vsi leti so nam s sv. Štefanam zgled posnemanja in občudovanja, ker posnémati smo jih v stanu in tudi dolžni, in še le potlej bomo tudi mi pravi častivci in posnémavci Jezusa Kristusa, ne samo poslušavci ampak tudi spolnovavci njegove vére, ktera tako čudno moč v sebi imá, de ji nobena sovražna moč škodovati ne more. Pogajajmo se tudi mi za vero in za resnico pri slednji priložnosti, in ne zapustimo bandera Kristusoviga v naj hujši skušnjavi v kak ostuden greh; vidili bomo potém, kakošna moč v veri klije. Blagor nam, če po veri živimo, tudi mi bomo potem prejeli od svojiga Gospoda, kakor sv. Štefan, krono večniga življenja. Amen. — i —

V nedeljo pred novim letam.

Detje je rastle in močno perhajalo polno modrosti, in Božja milost je bila v njem. Luk. 2, 40.

Nagibi k keršanski reji otrok.

Nekeje posebno ljubeznjiviga imajo sv. evangeli božičniga časa, ker nam pred oči stavijo sveto družino: Jezusa, Marijo in Jožefa, in sicer v njenim veselji in v njeni žalosti: pri rojstvu, ko se veselí nebo in zemlja; pri obrezovanji, ko je detetu dano ime nad vse imena; na begu, ko pred grozovitnim Herodam bežé v ptujo deželo; v tempeljnu, ko se z materjo vred ne veselí le Simeon, ampak vse ljudstvo, kakor nam današnji sv. evangeli naznanuje. In kako bi nas ta sveta družina ne razveselila, ki ni le naša pomoč in naše zaupanje v življenji in smerti, ampak tudi za vse keršanske družine lepo ogledalo, svet zgled za otroke in starše, kako naj svoje dolžnosti spolnujejo!

In kako lepo in prijetno je pri hišah, kjér si zares to sv. družino za zgled jemljejo, kjér so starši kakor Jožef in Marija skerbni za dušni in telesni blagor svojih otrok; otroci po Jezusovim zgledu pokorni, in rastejo kakor v letih tako v modrosti in v gnadi Božji; srečna taka hiša, kjér so starši in otroci združeni pri molitvi in pri delu, v veselji in v žalosti v svoj lastni blagor, angelam v veselje in v čast Božjo! O de bi pač veliko bilo tacih hiš, de bi si vse za zgled jemale to sveto družino v spolnovanji svojih dolžnost; gotovo bi se ne vidilo toliko nerodnost, ne slišalo bi se toliko britkiga zdihovalja; nasprot bi se vse lepši, prijetniši življenje že na tem svetu med kristjani začelo! Velikrat se vam razlagajo te dolžnosti, in zato ne bom dans našteval, kako naj starši skerbé ne le za telesni blagor svojih otrok, kako naj jih tudi uče, svaré, kaznujejo, dobre zglede dajejo, in za nje

molijo; naznaniti hočem le nektere nagibe k keršanski reji otrok, de namreč brez tega ne bote dosegli I. ne svoje časne, II. ne večne sreče. Poslušajte tedej, kako vas že lastni blagor priganja, te svete dolžnosti do otrok spolnovati!

I. Časna sreča, ki si jo starši od svojih otrok obetajo, je tisto veselje, ki ga starši imajo, ako se otroci povsod spodobno in lepo zaderžé, jih na vsako besedo, na vsak migljej radi slušajo, jim vedno dolžno spoštovanje, otroško ljubezen in potrebno postrežbo skazujejo. Gotovo srečni so starši, kateri imajo take dobre otroke; in res si več od njih za ta svet ne morejo želeti!

Keršanski starši, kako pa zamorete leto veselje nad svojimi otroci doživeti? Nikakor drugač ne, kakor, če jih od mladiga redite v pobožnosti in v strahu Božjim; zakaj le keršanska čednost in ljubezen do Boga zamoreté stanovitno spoštovanje, voljno pokoršino in pravo ljubezen do staršev otrokam v serce vlti. Kdor Boga ljubi, si tudi v vsih rečeh prizadeva, njegovo voljo natanko spolnovati; ker tedej Bog sam zapoveduje: „Spoštuj očeta in mater“, bo bogaboječ otrok spoštovanje, pokoršino in ljubezen do staršev za svojo nar imenitniši dolžnost spoznal in jo po svoji moči spolnoval. Kdor pa Bogu, svojimu Gospodu, ni zvest, bo po navadi tudi vsakimu človeku nezvest; kdor Boga, svojiga nebeškiga Očeta, ne časti, ga ne sluša in se ga razžaliti ne boji, — on tudi svojih staršev na zemlji ne spoštuje, jim pokoršine ne skazuje, in jim le britkost in žalost dela; kratko reči: kdor se Boga ne boji, se tudi ne bo bal, očeta in mater žaliti. Zato pravi sv. Duh v sv. pismu: *Moder sin razveseljuje svojiga očeta; neumen otrok pa je žalost svoje matere.*

Kako bogaboječi pa bodo vaši otroci, stoji nar več na vašim trudu, keršanski starši! Ako jih hočete dobre in bogaboječe imeti, tudi bodo, če vam je le resnica, in jih z mladiga k pobožnosti in keršanskimu življenju napeljujete. Sv. Bernard pravi, de od staršev, kateri so svoje otroke prav in s pravo gorečnostjo k pobožnosti napeljevali, še nikoli ni slišal, de bi svojiga namena ne bili dosegli. Vsi starši, to so njegove besede, kateri so svoje otroke namenili, de bi Bogu služili, in kateri so jih zato redili, so doslej svoje želje spolnjene vidili. To so skušile tudi mati sv.

Ludovika, mati sv. Edmunda, sv. Hugona, sv. Edite in veliko drugih. Njih edina želja je bila, sinove in hčere, ktere jim je Bog dal, pobožne in nedolžne spet njemu zročiti, od kteriga so jih bile prejele; k temu so jih tudi z vso skerbjo napeljevale in redile; — otroci so pa tudi pobožni in nedolžni, tudi na kraljevih dvorih v sredi nar večih nevarnost in grešnih priložnost zvesti služabniki Božji ostali. Le poskusite, keršanski starši, in se bote tudi pri svojih otrocih tega prepričali, de kakor bote otroke v strahu Božjim redili, tako bodo tudi vam pokorni in bodo vse dolžnosti do vas spolnovali, in veliko veselje bote že tukaj nad njimi imeli; vaša nar veči sreča bodo že na tim svetu!

Kakšna žalost pak mora nasprot biti za očeta ali za matere, ki ima nerodniga, razujzdaniga sina, nepokerno, nesramno hčer, pri kterih je vse zgubljeno, ki ne vprašata in ne poslušata ne staršev, ne drugih viših! Kakšna žalost, ako si starši sami reči in očitati morajo: Jez sim kriv, sim kriva razujzdanosti in hudobije svojih otrok; ker nisva nad njimi čula, ker sva jim vse pripustila in pregledala, ker jih za njih perva pregreške iz neumne ljubezni nisva strahovala, ker sva jim sama slabe zglede dajala! Kakšna žalost za Hagaro, ko je od Abrahama zavoljo svojiga slabo zrejeniga, poredniga sina Izmaela od hiše spodena, lačna in žejna po pušavi se potikala! Kolikošna težava za kralja Davida, ko je od svojiga lastniga sina Absalona, kteriga je bil zavoljo storjeniga uboja premalo štráfal, potim, z vojsko preganjan, od njegove strašne smerti mogel slišati! Kakšna britkost za očaka Jakopa, ko je zvedil, de je njegova hči Dina, ker ji je bil slabo tovaršijo pripustil, v toliko nesrečo prišla! Kako so nesrečni starši tistih dva in štirideset otrok jokali in žalovali, kteri so slabo zrejeni stariga preroka Elizeja zasramovali, in ki sta jih zavoljo tega pri ti priči medveda raztergala.

Pa tacih žalostnih zgledov nam ne kaže le sv. pismo, ampak tudi vsakdanja skušnja. Tudi današnje dni je dosti nesrečnih staršev, kterim lastni otroci življenje grené in krajšajo. Marsikteri oče, marsiktera mati pač toži in zdihuje: O jest nesrečni! ali more biti na svetu veči križ, kakor ga meni moji lastni otroci vsak dan nakladajo, in ga moram nositi in terpeti? Z mojim sinom, z mojo hčerjo ni nič drugač, kakor bi bila od Boga prekleta; naj jima ukažem, kar hočem, vselej mi le nasprot delata; če ju s kako ojstro besedo posvarim, jih dvajset nazaj dobim;

če jima od Božje besede kaj v misel vzamem, še mene in Božjo besedo zasmehujeta; tolikanj sim se za nje trudil in potil, zdaj pa za me nič ne storita, me zaničujeta, mi žalost delata in me v jamo spravljata. Moj Bog! kaj sim si nad svojimi otroci zaslužil? Res, pač po pravici to vprašaš, morebiti si nad svojimi otroci res to zaslužil; to ni Božje prekletstvo, ampak prekletstvo, katero si si ti sam na glavo navlekel; to je šiba, katero si že zdavnaj sam v svoje tepenje spletal in jo namakal. Le malo pomisli, kako si svoje otroke z mladiga redil, kako si jih v strahu imel, kakšne zglede si jim dajal. Če ti tedaj v tim vest očita, ali se je potim čuditi, de za Boga ne marajo, in so zato tudi tebi nepokorni, nehvaležni? Ali se je čuditi, de so terdovratni in hudobni, ker ti je bilo bolj mār za živino, kakor za duše svojih otrok? Zdaj z žalostnim sercam sveta in pomoči išeš in po njih poboljšanji ždihuješ — to de prepozno! Pripogni, ako moreš, drevo po tim, ko se postara; ukroti volka, ki je v hosti velik dorastel, — tega ni več mogoče! Popred bi bil mogel svoje otroke pobožnosti vaditi; svojo sedanjo žalost in britkost le sam sebi pripiši. *Kar človek seje, to bo tudi žel*, govori sv. pismo; s svojo zanikerno rejo si v duše svojih otrok le plevel in ternje zasejal, torej tudi zdaj ne moreš žeti pšenice, ampak le osat, ki tvoje serce hōde. Namesti lepih naukov so se že v svoji nedolžnosti le kleti, zmirjati in kvantati od tebe učili, in zdaj se ti vse to povračuje: seme hudobije si v njih mlade serca zasejal, divjih izrastkov njih serca nisi obrezoval, kakó hočeš zdaj dobriga sadú od njih imeti? Vsiga hudiga, čez kar tožiš in zdihuješ, si sam kriv; *kar človek seje, to bo tudi žel*.

To je tista pravična kazēn, katero vam Bog po svojih modrih sodbah pošilja. On vas tepe po vaših otrocih, ker ste po njih tudi vi Boga žalili. Razžalili ste ga namreč, ker svojih otrok niste učili in vadili ljubezni in strahú do Boga, pokoršine in spoštovanja do Božjih in cerkvenih zapoved, in zdaj Bog pripusti, de tudi vam pokoršine, spoštovanja in ljubezni ne skazujejo. Ne, kakor de bi vaši otroci zavolj svojiga hudobniga zaderžanja do vas kak izgovor imeli, temuč pravični Bog hoče, de tudi vi že v tim življenji občutite nekoliko tistiga prekletstva in tiste kazni, katero vaši otroci zaslužijo, ker ste s svojo zanikernostjo v njih reji prvi vzrok njih nekersānskiga življenja. —

Pri vas, keršanski starši, je tedej, ali hočete nad svojimi otroci tolažbo in veselje, ali pa žalost in britkost doživeti. Že vsakdanja skušnja vam brez števila zgledov te resnice kaže; vendar vas še opomnim zgleda stariga Helija, ki je zavoljo svoje prevelike mehkote s hudobnima sinovama vred štrafan bil; in nasprot zgleda stariga Tobija, ki je skerbno svojo dolžnost do mladiga sina dopolnoval, in zato že tukej toliko veselja nad njim dočakal. Zgubil je namreč pošteni mož premoženje in čast, po nesreči tudi pogled; ni mu družiga ostalo, kakor dobro zrejeni sin, mladi Tobija; ali ravno on je prinesel svojimu ljubimu očetu dobro sinaho, obilno premoženja in tudi ljubo luč njegovim očem. Tako dobri Bog skerbnim staršem že tukej srečo daje po pridnih otrocih, in že ta skerb za lastno srečo bi vas mogla priganjati, de bi si vse prizadevali, svoje otroke Bogu v čast in za nebesa zrediti.

II. To de brez dolžne skerbi za keršansko rejo svojih otrok starši tudi svoje večne sreče v nebesih nikoli ne bodo dosegli. Ako namreč hočete, keršanski starši, večno zveličanje doseči, je treba, de zvesto spolnujete vse dolžnosti, ktere so vam od Boga naložene; *ako hočeš v življenje iti, spolnuj zapovedi*, govori Kristus. Gotovo pa je ena zmed vaših nar večih dolžnost keršanska zreja otrok. Pomislite tedej, kako zlo se pregrešite, kako težko bote odgovor dajali, kako malo smete upati večniga zveličanja, ako te svoje dolžnosti zvesto ne spolnujete! Kako velik greh pač je, ako kdo sam priložnost da in se kriviga stori, de bodo neumerjoče duše — duše; za katerih odrešenje je Sin Božji, svojo kri prelil, v greh zapeljane, hudobniga življenja privajene, ob nebesa pripravljene, in hudiču izdane, za večno v pekel obsojene! To je tisti strašni greh, od kteriga Jezus pravi: *„Gorje človeku, po kterim pohujšanje pride!* Ako je Bog vsim, tudi ptujim ljudem, kterim vaši otroci niso v skerb zročeni, če bodo s hudobnim podučanjem, s pregrešnim govorjenjem ali s pohujšljivim zgledam vaše otroke v greh napeljevali, če je Bog že vsim takim, akoravno ptujim ljudem, večno gorje zažugal, in bo iz njih rok vaših otrok zapeljane duše tirjal: kaj potem še le vas čaka, vi očetje in matere! če bodo vaši otroci slabo zrejeni, če z nerodnim govorjenjem in pohujšljivim zgledam sami svojih otrok zapeljivci postanete, njih duše Kristusu iz rok tergate, in hudiču v oblast izdajate? Kaj vas čaka pri vstajenji mertvih, če

vam vaši otroci ne bodo kakor angeli iz nebes naproti prišli, ampak med derhalijo hudičev vas kleli in svojiga pogubljenja dolžili? — Če Bog vsim učenkam, spovednikam in pridigarjem tolikanj zapoveduje, vaše otroke učiti, jih pred greham svariti, in jih z vso skerbjo k bogaboječimu življenju opominjati; če duhovnim in deželskim prednikom skerb za keršansko zrejo otrok tolikanj v dolžnost naklada, de, če so v tim zanikerni, bo Bog duše vaših otrok iz njih rok tirjal! in jih morebiti ž njimi vred v večni ogenj zavergel: kolikanj bolj bo še le iz vaših rok, keršanski starši, duše otrok tirjal, kaj še le vas čaka v večnosti, če bote pri sodbi v ti reči zanikerni najdeni, ker vam neutrudljivo skerb za otroke v dolžnost naklada ne le Božja in človeška postava, ampak že tudi natora sama! Zato v ti dolžnosti tako ojestro govori sv. pismo: *Kdor za svoje, zlasti za domače ne skerbi, je vero zatajil in je hujsi memo nevernika.* Zato tudi sv. cerkveni učeni-ki terdijo; de, če so starši v zreji svojih otrok neskerbni in zanikerni, jim bo pravični sodnik hudobije njih otrok ravno tako prištel, kakor bi jih bili sami storili. Sv. Ambrož pravi: *Slabo zadržanje sinov bo neskerbnosti očeta, razuzdano življenje hčer pak bo zanikernosti matere prišteto.* Tako piše tudi učeni Origen: *Vse, kar otroci pregreše, se bo tirjalo od staršev, kateri svojih otrok niso učili, in jih niso v strahu imeli.* In katekizem Tridentinskiga cerkveniga zbora uči, de taki zanikerni starši sodnji dan ne bodo le zavoljo svojih lastnih otrok, ampak še celo zavoljo grehov svojih lastnih prihodnjih mlajšev kaznovani, ker otroci večidel od rodu do rodu hudobije svojih sprednikov podedujejo in posnemajo, in ker bodo potem ravno tako zrejeni, kakor so nekdej njih oče in mati zrejeni bili. Kako strašen bo torej takrat odgovor za nekatere starše! Kakšno maštovanje bo tirjala Božja pravica za toliko dražih duš, ki se po slabi zanikerni zreji vekomej pogubé!

Kako zamore vse to brez kazni pustiti Bog, ki je sam toliko storil iz ljubezni do človeškiga rodu, in za zveličanje vaših otrok, ki jih sam veliko bolj ljubi, kakor vi, starši? Vi ste namreč sicer očetje in matere njih strohljiviga telesa, to de svojo neumerjočo dušo imajo le od Boga; nje oče je sam vsigamočni Bog. Vi ste sicer z živežem svoje otroke redili, to de svojiga lastniga telesa jim niste dali v jed, kakor Bog. Vi ste sicer iz ljubezni do njih dosti let veliko truda in terpljenja prestali, to de svoje kervi ni-

ste prelili za nje, kakor Bog. Vi ste jim sicer pripomogli časno življenje ohraniti, to de za nje pa niste na križu umerli, jim niste poti v večno življenje odperli, kakor Bog. Če je pa Bog vaše otroke tolikanj bolj ljubil in iz ljubezni do njih toliko prestal, de bi jih pekla rešil in v nebesa pripeljal, povejte mi, ali zamore On brez pravičniga serda gledati, če s svojo zanikernostjo ravno te duše svojih otrok, za ktere je on toliko terpel, spet izdajate hudiču, iz čigar rok nič več rešene ne bodo? Ali bo pravični Bog brez kazni pustil te, ki, kakor kraljevi prerok pravi, „*sinove in hčere hudiču darujejo*?“ Žalostna resnica je, de veliko staršev, tudi taci, ki sicer niso velikim pregreham vdani, bo pogubljenih zato, ker nimajo prave skerbi za svoje otroke. Le prerescnično bo, kar pravi sv. Izidor: *Veliko staršev bo svoje zveličanje zapadlo zato, ker bodo iz njih zadolženja otroci pogubljeni*. Žalostno je pa tudi, de je dokaj staršev, ki si tega še v greh ne štejejo, se ne kesajo, ne spovedujejo, in v svoji napčni misli in navadi do konca ostanejo!

Starši! kaj bote odgovorili, ko vas bo Bog zavolj vaših otrok prijel, rekoč: Toliko sinov in hčer sim vaši skerbi zročil, de bi jih v svojim času spet meni nazaj pripeljali; pa kje so? ne vidim jih med svojimi izvoljenimi, in ravno vaša zanikernost je kriva! Kaj bote odgovorili, ko vas bo nebeški Oče prijel in rekel: Ali sim vam za to otroke v oblast dal, de so se po vaši neskerbnosti spridili in pogubili? Kaj bote odgovorili, ko vam bo Kristus, Sin Božji, očital: Vam sim zročil duše, ki sim jih z drago ceno svoje kervi odkupil, de bi jih vi v večno življenje ohranili, pa ste jih mojimu nasprotniku, satanu izdali! Kaj bote odgovorili, ko vam bo sv. Duh očital: Te duše so bile v moje tempeljne posvečene in vam v varstvo zročene, pa po vašim zadolženji so bili ti moji tempeljni v satanovo prebivališče spreobrnjeni. Kaj? ko vam bodo sv. angeli varhi očitali: Noč in dan smo si prizadevali, te nam zročene otroke v večno zveličanje pripeljati; vi, starši, pa ste nam s svojo vnemarnostjo to nemogoče storili, in vi, ki bi bili mogli naši prvi pomagavci biti, ste našo skerb v nič storili! Kaj, vas še enkrat vprašam, bote na vse to odgovorili, in kaj vam bo Božja pravica za to odločila! Ali se ne bo vresničila prerokova beseda: *Vaše pogubljenje je iz vas*, obsojeni ste zavoljo slabiga spolnovanja svojih dolžnost.

Priserčni kersanski starši! ako vam je vaš lastni in vaših otrok večni blagor pri sercu, naj vam bo pred vsim drugim priporočeno to imenitno opravilo, ta sveta dolžnost, de svoje otroke k pobožnosti napeljujete, in jih v strahu in v ljubezni Božji redite. Vsako jutro sklenite, de nočete v ti reči nič zamuditi, ampak de hočete vse storiti, kar je v vaši moči, in k temu vselej Boga gnade in pomoči prosite; in zvečer, preden k počitku greste, se vprašajte, ali ste svoje sklepe spolnili, ter Boga prosite, de naj blagoslovi vaš trud; zakaj ne ta, ki sadi, je kaj, tudi ne ki priliva, ampak on, ki da rasti, Bog. Pogosto si pred oči postavite zgled sv. družine, in kakor si sami prizadevajte, Jožefa in Marijo posnemati, tako Jezusa za zgled priporočujte svojim otrokam, de bi tudi rastle, močni prihajali, polni modrosti, in bi Božja milost v njih bila. Gotovo bote obilno veselje že na tem svetu imeli nad svojimi otroci, in znotrej tolažbo spolnjene dolžnosti. Še bolj gotovo pa bote enkrat večno veselje in srečo s svojimi pobožno zrejenimi otroci vred dosegli. De bi Bog hotel, de bi se to nad vsimi pričujočimi spolnilo! Amen. A. P.

V noviga leta dan.

„Prisegel sim in sklenil, zapovedi tvoje pravice spolnovati.“
Ps. 118, 106.

Nektere vodila za naše dobre sklepe.

Kserks, perzijanski kralj, se je bil vzdignil z obilno vojsko proti greški deželi. Imel je seboj same serčne in terdne junake, oborožene s prelepim orodjem. Preden se je boj začel, postavi svojo armado še enkrat v versto in jo pregleda. Viditi trume in trume vojakov terdne postave in z lepim orožjem, se mu serce veselja topi. Na enkrat pa mu pride na misel: Morebiti mi bo toliko tavžent in tavžent čverstih in serčnih junakov smert v vojski že v malo dneh pokončala! Kralj nagne svojo glavo, ter se milo zjoka. Ni se jokal zastonj, ker v malo dneh je bila njegova armada pokončana.

Če vas dans, prvi dan noviga leta, s tega sv. kraja pogledam, ter vas še zdrave in srečne tukej vidim, se veseli moje serce, — pa enaka žalostna misel se tudi meni vsiluje, in pri spominu prihodnosti se moram vprašati: Bog ve, ali bomo dans leto še živeli, ali ne bo skoz leto nemila smert nas veliko pokosila, in kateri zmed nas bodo na versti? Ta misel se mi toliko bolj vsiluje, ker ravno pretečeno leto je toliko nam ljubih in znanih, ki so vlani osorej zdravi in čversti tukej med nami bili, v neznano večnost šlo. Brez razločka jih je nagla, neusmiljena smert zmed nas pobirala, de sami moramo spoznati: *Gospodovo usmiljenje je, de nismo bili pokončani.* Pač res, Gospod nam je še pustil čas in priložnost, de bi se bolj vredno pripravili za uro, v kateri nas bo iz sveta poklical, de bi se namreč tukej očistili svojih madežev, tukej si več zakladov za večnost nabrali. O le pomislimo, kako smo v sili pretečeniga leta, ko nas je nevarna bolezen s straham napolnovala, obljube in dobre sklepe delali, ako nam Bog še zdravje in življenje pustí; kako smo s kraljevim prerokam obetali: *Prisegel sim, o Gospod, in terdno sklenil, zapovedi tvoje pravice spolnovati.* Bog hotel, de bi se vsi ti dobri sklepi, ki so bili storjeni, vresničili, de bi nihče svoji objubi nezvest ne bil, gotovo bi bilo novo leto za nas vse srečno imenovati, saj kar dušo zadene, naj nam sicer Bog pošlje, kar koli mu dopade! De bi se to lože in bolj gotovo zgodilo, vam hočem dans naznaniti *nektere vodila, po katerih se pri svojih dobrih sklepih ravnajmo, de zvesti ostanemo.* — O Jezus, čigar presveto ime nam sv. cerkev že prvo jutro noviga leta naproti kliče, pomagaj nam spoznati in dopolnovati, kar nam je potrebno za stanovitnost!

V Carjigradu so nekđaj vidili na nebu nenavadno prikazen. To, so rekli, pomeni, de bo mesto z ognjem z nebes pokončano. Za to prestrašeni prebivavci pokoro delajo, kakor nekdej Ninivljani; tudi s cesarjem vred iz mesta beže v druge kraje. Ko je pa prerokovani dan minul, so proti mestu poslali gledat, kaj se je zgodilo. Ko so pa zvedili, de mesto še stoji, so šli vanj nazaj in so živeli, kakor popred.

To je podoba veliko grešnikov; njih dobri sklepi, ki so jih v sili, v nevarnosti delali, zginejo, kakor hitro strah mine. Podoben hudobnimu Faraonu, ki je v sili obetal, de hoče Izraelce spustiti,

ko je pa Božja šiba odjenjala, je spet besedo nazaj vzel, tudi marsikteri v nesreči obljuje dela, v boleznih vse dobro obeta; pa komej je sila preč, vse pozabi, in v svojo slabo navado se verne. Kristijan! de v svojo lastno nesrečo ne boš tako ravnal, si globoko v serce vtisni sledeče vodila zavoljo svojih dobrih sklepov:

1. Naj tvoji dobri sklepi ne bodo presplošni, ampak natanko določeni. Res je, terdni sklep mora biti sploh zoper vse grehe, ker vsi Boga žalijo, vsi nas nesrečne delajo; vse moramo kakor Bogu zoperne malike zavreči in zapustiti, in ko bi mi le eniga samiga radovoljno v sercu ohranili, bi bila naša pokora prazna in lažnjiva. Vender pa ni zadosti, de bi mi le sploh obetali in sklepalali rekoč: Hočem se poboljšati, greha se varovati, ampak bolj določno moramo skleniti in reči: Ravno tega greha se hočem varovati, ravno za to čednost si bom skerbno prizadeval. Ako hoče strelec kaj zadeti, mora natanko nameriti; če bo tje v en dan strelal, nikdar nič ne bo zadel. Hočem vam to v nekterih zgledih še bolj pojasniti. Postavim, nekdo ima pregrešno navado, de preklinja pri vsaki priložnosti, če mu le kaj po volji ni. Ako on le sploh reče: Terdno sklenem se poboljšati in to navado opustiti, je še malo upanja, de se bo to vresničilo. De bo z Božjo pomočjo svoj sklep dopolnil, naj natanko določi in sklene, z vso skerbjo se ravno te slabe navade varovati. Potim naj pomisli, kdaj in zakaj posebno je klet, in naj reče: Kadar mi bo kdo nagajal in me dražil, kadar se mi bo kaj zoper voljo zgodilo, se hočem varovati, de ne bom klet. Na to naj si kako pokoro naloži, ko bi storjeni sklep prelomil, in naj n. pr. reče: Ko bi se dans spet prenaglil in zaklet, hočem prec grevengo obuditi, zvečer si to molitev ali ta post za pokoro naložiti. — Nekdo ima slabo navado, bližnjiga opravljati. Ako le sploh poboljšanje obeta, bo javaljne ti navadi slovo dal. De bo z Božjo pomočjo to storil, naj natanko določi in reče: Terdno sklenem ravno to pregreho opustiti; in naj pomisli, pri katerih priložnostih se je je posebno kriviga storil, in naj reče: V to priložnost več ne pojdem; ako bom pa mogel iti, se hočem skerbno varovati, de ne bom spet opravljal. Poslednjič naj si naloži kako pokoro, ko bi svoj sklep prelomil, rekoč: Ko bi spet kaj slabiga čez bližnjiga govoril, hočem za bližnjiga ene očenaše moliti, mu kako dobro delo storiti. — Ali nekdo živi v nečistem grehu; če le sploh reče: Hočem se poboljšati, in ne več grešiti, je pač malo upanja, de bo ostudni greh zapustil. Posebej mora

določiti in reči: **Z** Božjo gnado se hočem ravno tega greha varovati; zato se pa hočem varovati že slabé misli, ki bi me utegnila motiti; varovati se hočem vsake tovaršije, kjer kaj nespodobniga govore; varovati se hočem tistih oseb, ki so mi dozdej posebno v spotiko bile; pripravljen sim po Jezusovim povelji, se vsiga ogibati, kar bi mi bilo v pohujšanje, ko bi bila tudi lastna roka ali lastno desno oko. Le kdor tako določno sklene, bo tudi zamogel zvest ostati. — Ravno to velja tudi od sklepov, kaj dobriga storiti, postavim: Marsikdo le prav mlačno in razmišljeno svoje molitve opravlja. Če le sploh sklene, de hoče pobožno živeti, bo malo pomagalo; natanko in določno mora skleniti rekoč: Do perve spovedi hočem saj jutranjo molitev prav pobožno opravljati; pri sv. maši hočem saj od povzdigovanja do zavživanja prav zbraniga, pobožniga serca biti. Potim naj si kako pokoro naloži, če sklep prelomi, postavim: Ako ne bom tako pobožno molil, hočem temu revežu kaj vbogajme dati, in ga prositi, de bo za me en očenaš molil.

Ako se tega nauka deržite, se bote kmalo slabih navad znebili, in kakor sv. Tomaž Kempčan pravi, če se vselej le ene slabosti znebimo, bomo kmalo čisti postali. Zato se poprimite precej dans z novim letam tega vodila, in sklenite prav določno, ravno tisti slabosti se odpovedati, ktera vam je nar nevarniši, na tisti strani se varovati, na kateri vas sovražnik nar močnejše napada, in gotovo vaš določni sklep ne bô brez sadu.

2. De bodo pa naši posebni sklepi tudi zanaprej stanovitni, jih moramo *velikrat ponavljati*. Če hočemo, de nam bo na vertu kaj zrastle, ni še zadosti, de ga le enkrat oplevemo, ampak ga moramo večkrat, ker plevel kar hitro požene. Tudi še ni dovolj, ako rožam le ene barte prilijemo, ampak jim moramo večkrat, de se ne usuše. Ravno taka je tudi z našim sercam; v njem raste veliko plevela, namreč mnogotere slabe nagnjenja in želje, iz kterih lahko veliko greha izraste. Naše serce je pešeno in suho. Poželenje ima veliko moč, in naš z vso močjo ovéra, kadar se hočemo k Bogu povzdigniti, ali kaj dobriga storiti. Zato moramo velikrat dobre sklepe ponavljati; ker dobri sklepi so orodje, ktero plevel slabih nagnjenj v našim sercu pokončuje; dobri sklepi so hladna voda, ktera dobre vtisljuje Božje gnade poliva, de veseli sad pravičnosti obrodé. Sv. Frančišk Salezjan pravi: *Ptiči se bojé, de bi na zemljo ne padli, torej se zmirej s perutami na zrak vperajo, in se z životam po koncu poganjajo, de zamo-*

rejo ferčati. Tako moraš tudi ti, moj kristjan, sklepe, Bogu služiti, pogosto ponavljati. Kdor torej le redko, morebiti komaj takrat, ko je pri spovedi, dobre sklepe dela, nikdar ne bo na poti čednosti dalje prišel, velikoveč se bo povernil nazaj v poprešnje grehe.

Kako treba je, dobre sklepe pogostama ponavljati, nas uči žalostni padec sv. Petra. O kako terdno je bil ta goreči apostelj sklenil zvest biti svojimu Gospodu in Učeniku! *Ako se vsi nad teboj pohujšajo*, je rekel Jezusu, *jez se ne bom pohujšal*. Še prisegel je, de ga ne bo zatajil, ko bi mu bilo tudi ž njim umreti. Pa akoravno je obetal in prisegel, vender gã je trikrat zaporedama zatajil, in še s prisego poterdil, de ga ne pozna. Zakaj, ljubi moji, je sv. Peter sklep prelomil in tako močno padel? Ali ne tudi zato, ker svojiga sklepa ni ponavljal? Ko bi bil na dvorišu sam pri sebi mislil in rekel: Storiti hočem, kar sim Jezusu obljubil, in če me vprašajo, na ravnost spoznati, — ko bi bil sv. Peter tako mislil in rekel, o gotovo! nobena posvetna moč bi ga ne bila v laž in prelomljenje prisege zapeljala, tolikanj menj revna dekla. Pa nesrečni učenec ni mislil na storjeni sklep ter ga v nevarnosti ni ponovil, zato je tako grozno padel. — Kar se je sv. Petru prigodilo, se prigodi pač mnogim zmed vas. Velikrat ste že pri spovedi in pri drugih priložnostih terdne sklepe delali; rekli ste: Moj Bog! nič več ne bom grešil, ves drugačen hočem biti; pa komaj so pretekli nekteri dnevi ali tedni, in nazaj ste padli v poprešnje grehe, stariga človeka ste spet oblekli. Od kod pa to? Oh, od tod, ker niste svojih dobrih sklepov večkrat ponavljali; zato je vaša gorečnost za poboljšanje zmirej bolj slabela in na zadnje popolnoma zginila, ker je niste več z dobrimi sklepi budili in vnemali; v skušnjavi, v slabi priložnosti ste spet padli in se nazaj povernili v stare grehe, in sad pokore je bil pokončan. O verjemite mi, nobena reč za stanovitno pokoro ni bolj potrebna, kakor pogostno ponovljanje storjenih dobrih sklepov. „*Vsaka še tako dobra ura se mora večkrat naviti*“, pravi sv. Frančišk Salezjan. Ravno tako, in še tolikanj bolj moramo svoje dobre sklepe večkrat ponavljati mi slabi ljudje, ko nas toliko reči moti in v dobrim zaderžuje! V živo vam torej priporočim: Ponavljajte velikrat svoje dobre sklepe v tim letu. Kadar se zjutrej zbudite, že sklenite: Dans se hočem prav skerbno varovati tega greha; kteriga sim se tolikrat kriviga storil. Tudi čez dan, posebno v skušnjavi ponovite

vselej ta sklep; in taki večkrat ponovljeni sklepi vam bodo močan škit, nad katerim se bodo razletele vse pšice dušniga sovražnika, — posebno če še

3. vselej v *pobožnim premišljevanji in v molitvi* pribežališa išete. Res je, de je težavno vselej in povsod natanko Božje zapovedi spolnovati, ker smo sami k hudimu nagnjeni ter nas tudi svet in hudič v greh napeljujeta. Koliko silo, n. pr., si moraš storiti, ako hočeš vselej jezo zatreti med ljudmi, ki ti nasprot delajo in te žalijo? Koliko silo si moraš storiti, če hočeš sv. čistost neomadežvano ohraniti med spridenim svetam, kjer moraš toliko slabiga viditi? Koliko silo si moraš storiti, ako hočeš po sv. veri živeti, ko te posvetni duh vedno le na svojo stran vabi, in te z obljubami in prilizovanjem slepi? Pač prav ima tedej Jezus, ko pravi: *Nebeško kraljestvo silo terpi, in le silni ga bodo posedli.* — Veliko kristjanov pa je, kateri se ravno te sile in težave ustrašijo, in od dobriga odstopijo. Imajo dobro voljo, radi bi pobožno živeli in zato dobre sklepe delajo. Ko je pa treba te sklepe v djanji pokazati, jim serce upade, ker mislijo, de ne morejo tolikih zadržkov premagati. Godi se jim kakor mladenču v evangelii, ki bi bil rad popolnoma, pa serčnosti ni imel, tega storiti, kar je bilo za popolnost potrebno, in zato je žalosten preč šel, ker si ni upal, iz ljubezni do Jezusa posvetnimu blagu odpovedati se.

Kaj je tukej storiti, ljubi moji! ako hočete svoje dobre sklepe vender le spolniti, desiravno jim toliko zadržkov in težav nasprotva? Večkrat, posebno v skušnjavah, morate večne resnice premišljevati in goreče moliti. Tako so delali vsi zvesti služabniki Božji. Ko je Putifarjeva žena Jožefa v greh napeljevala, se je precej spomnil Boga in je rekel: *Kako bi mogel toliko hudo storiti in vpričo Boga grešiti!* Tako je storila Suzana v enaki priložnosti; rekla je: *Raji hočem nedolžna v vajne roke priti, kakor vpričo Boga grešiti!* Makabejska mati je svojiga mlajšiga sina opominovala, de naj se ozrè proti nebesam, in spomni plačila, ki ga tam čaka. Avgustin si je pred oči postavljjal zglede svetnikov in je sam sebi rekel: *Ako so ti zamogli, zakaj bi pa tudi jez ne?* Drugi svetniki so premišljevali minljivost vsiga posvetniga, in dolgo večnost, rekoč: *Kratko le je veselje in trud sveta, neskončna pa bo večnost po našim zasluženji.* Spet drugi so se na britko martro ozèrali, in Jezusu ljubezen in zvestobo obetali; Martirji in druge svetnike so klicali, de bi po njih priprošnji srečno

zmagali in krono pravičnih dosegli. Tako so vse zadržke srečno premagali in Bogu storjene sklepe zvesto dopolnovali.

Kristjani, storite tudi vi, kar so storili ti zvesti služabniki Božji. Premišlujte svete resnice in ozérajte se proti nebesam, de bote moč zadobili, po storjenih sklepih pobožno živeti. Ako vas težko stane razžalniku odpustiti, spomnite se Jezusovih besedi: *Če vi ne bote odpustili, tudi vam nebeški Oče ne bo odpustil.* Ako vas skušnjave v nečistost zapeljujejo, spomnite se večnosti, kjer jih na tavžente zavolj ostudne nečistosti strašno terpi, — ali trume čistih duš, ki se v nebesih veselé, in spremljajo Jagnje, kamor koli gre. Ako vam zavoljo pobožnosti kdo kaj očita, ozrite se na Jezusa, ki vas s križem na rami kliče: *Kdor hoče biti moj učenec, naj zatajuje sam sebe, naj vzame svoj križ in hodi za menoj.* Sploh, prav pogosto sv. resnice v sercu premišlujte, de bote zamogli dobre sklepe tudi v skušnjavah spolnovati. —

Združujte take premišljevanja vselej z molitvijo. Nek sv. učnik pravi: Ko bi me kdo vprašal, s katerimi pomočki se skušnjave premagajo, bi odgovoril: Pervi pomoček je molitev, drugi je molitev, tretji je molitev, in ko bi me stokrat vprašal, vselej bi ti tako odgovoril. In prav je imel sveti mož; molitev je in ostane vselej nar boljši in nar gotovši pripomoček za stanovitnost v dobrim. Molitev je orožje zoper dušne sovražnike, in tudi slabe — močne stori. Zato se pri svojih dobrih sklepih k Bogu obernimo in milosti prosimo: Pomagaj, o Bog, meni slabimu, de zares spolnujem, kar sim obljubil. Pogosto ponavljajmo to prošnjo, posebno ob skušnjavi z aposteljni: *Gospod, otmi nas, poginjamo!* Verjemite mi, ako bote po tim nauku pridno premišljevali in molili, gotovo bote tudi stanovitni v svojih dobrih sklepih.

4. Ko bi se vam pa vender kterikrat prigodilo, de bi iz človeške slabosti storjene sklepe prelomili, *nikar naj vam serce ne upade*; to je četerlo vodilo za vaše sklepe. Veliko kristjanov pogosto poboljšanje obeta; ker se pa vender še kaj pregreše, zgube zaupanje, in nesrečna misel jih obide, de se ne morejo zares poboljšati, vse prizadevanje opusté, in nekako oterpnejo ali celo obupajo, de je njih zveličanje v strašni nevarnosti. — O ljubi moji! nikar se ne dajte hudimu duhu tako oslepiti; ne obupajte, če storjene sklepe iz človeške slabosti tudi kdaj prelomite. Res je velika nesreča, ako se v poprešnje grehe povernete; pa še večí nesreča bi bila, ko bi serce zgubili in mislili, de ni mogoče sta-

novitno se poboljšati, ker bi potem zašli v nespokornost, in obupnost, ter spreobrnjenje bi še težje bilo. Zato tako ljubeznjivo opominja sv. Janez: *Moji otročiči, to vam pišem, de ne bote grešili; temuč če je kdo grešil, imamo besednika pri Očetu, Jezusa Kristusa pravičniga; On je sprava za naše grehe.* Tako tudi jez vam rečem: Ne bodite prederzni in nikar ne recite: Ni veliko na tem, ali kak greh enkrat ali dyakrat več storim, ker to bi bilo prederzno v Božjo milost grešiti, in bi vam lahko pogubljenje navleklo. Če ste pa iz slabosti dobre sklepe prelomili, nikar ne obupajte, in nikar naj vam serce ne upade. Kaj stori človek, ki hodi po polzki poti in včasih pade? Spet vstane, in se tolikanj bolj varuje, de vnovič ne pade. Tako tudi vi spet vstanite in se tolikanj bolj Boga deržite, ki vam ljubeznjivo roko podaja, in vas vodi, kakor mati svoje otročiče. To posebno tistim rečem, ki večkrat iz prenagljenja majhne grehe storé; taki naj imajo poterpljenje seboj, in naj pomislijo, de človek ne more na enkrat popolnoma biti. Tudi seme v zemljo verženo le polagama poganja, steblo in klasje dela in potem še le dozori. Ravno taka je tudi s keršansko popolnostjo; le sčasama jo človek doseči zamore, in tudi nar bolj goreči služabniki Božji so se večkrat v malih rečeh pregrešili, in niso na enkrat popolnosti dosegli. Kako počasi so napredovali aposteljni, ki so bili vender dobriga serca in polni gorečnosti! Tri leta so pri Jezusu bili, so poslušali njegove nauke, in so se vender še spotikovali; še le po Jezusovim vnebohodu so svetost dosegli. In mi bi hotli popred sveti biti, kakor oni? O bodimo goreči za Boga in za vse, kar je prav; pa nikar ne obupajmo, če nismo precej popolnoma; le stanovitno v Boga zaupajmo in storimo, kar moremo; sčasama bomo gotovo bolj terdni v dobrim, in dosegli bomo tisto svetost, ki nam je k zveličanju potrebna.

Ravnajte se tedej pri svojih dobrih sklepih zvesto po tih čveterih vodilih, ki sim vam jih dans priporočil, de namreč svoje sklepe na tanko določite, jih pogosto ponavljate, v premišljevanji in molitvi pomoči išite, in vam pri slabostih serce ne upade. To je moje priserčno vošilo do vaš dans ob novim letu; to bo tudi vaša nar veči sreča že zdaj; in potem naj nam leto prinese, karkoli si bode, se nam ni bati, britkost ali veselje, srečo ali nesrečo; vedno bomo v svojih dobrih sklepih zvesti ostali, in s kraljevim prerokam rekli: *Prisegel sim in terdno sklenil zapovedi tvoje pra-*

více spolnovati. Še konec svojiga življenja se bomo z veseljem svojih dobrih sklepov spomnili, ter od Gospoda obilno plačilo za svojo stanovitnost prejeli. Amen. A. L.

V praznik častitiga razglašenja Gospodoviga.

Zvezda, katero so vidili na Jutrovim, je pred njim šla, dokler ni prišla, in zgorej obstala, kjer je bilo dete. Mat. 2, 9.

Tri zvezde na poti našiga življenja.

Iveskončno usmiljeni Bog je starimu očaku Abrahamu obljubil, de bodo v njegovim zarodu blagoslovljeni vsi narodi svetá. Ta večkrat ponovljena obljuba je bila znana deleč po širokim svetu; zato so zdihovali ne le Judje, ampak tudi drugi neverni narodi, de bi prišel On, kteriga vse ljudstva želé, ker ga je bilo čedalje bolj treba nesrečnimu svetu. On sicer zares pride, pa je rojen v revšini in tihoti; le prosti pastirji ga pridejo gledat in molit na angelovo besedo; le na tihim se vesele bogaboječe duše, kterim je Simeon v tempeljnu naznanil, de je malo dete Jezus doželeni Odrešenik, luč v razsvetljenje nevernikov, in čast Izraeloviga ljudstva. Neznano pa je še bilo to rojstvo nevernikam, in vender je bil Mesijev blagoslov vsim ljudstvam obljubljen in namenjen. Zato Bog rojstvo svojiga Božjiga Sina tudi njim naznani, in sicer na čudno vižo, kakor je bilo prerokovano. Že več sto let popred napove namreč prerok Balaam Odrešenika rekoč: *Vidim ga, pa še ni tukaj; gledam ga, pa še ni blizo; zvezda bo prisijala iz rodu Jakopoviga, in šezlo pride iz Izraela.* To prerokovanje je bilo po jutrovih deželah znano in deleč razširjeno. Modri možje imenitniga stanú, ki so znamenja Odrešenikoviga čakali, ugledajo prečudno zvezdo, ter po Božjim razsvetljenji spoznajo, de jim ravno ta zvezda naznanuje rojstvo doželeniga Mesija, v kteriga upajo vsi narodi, in se neutegama podajo na pot, iskat kralja vsih kraljev; gredo za zvezdo, poprašujejo v Jeruzalemu, in najdejo v Betlehemu, česar so iskali: mlado dete brez posvetne časti, pa ga vender spoznajo za svojiga Gospoda in kralja, kteriga jim je zvezda napovedovala, ga molijo in mu nar dražjih darov darujejo.

Katoliška cerkev obhaja dans praznik tih treh modrih z veliko slovesnostjo, ker so bili oni prvi zmed nevernikov, katerim se je Gospod razodel, katerim je zasvetila zvezda boljšiga spoznanja in upanja; današnji praznik je priča, de je Jezus Odrešenik vsiga sveta, de je On zares pričakovanje narodov, de ni več razločka med Judam in Grekam, Skitam in ptujcam, ampak Bog hoče, de bi vsi zveličani bili, in k spoznanju resnice prišli. — Veselimo se tudi mi, vnovič se veselimo Jezusoviga rojstva, ker je njegovo veličastvo prisijalo tudi nam, katerih nekdanji predstarši praviga Boga niso spoznali; zasvetila je tudi nam, kakor trem kraljem, zvezda Božjiga usmiljenja, ter nam svéti proti nebeškemu Jeruzalemu. Veliko je število takih zvezd, ki nam pot proti Očetovi hiši kažejo, ki nas od greha nazaj kličejo in na pot večniga zveličanja vabijo. *Le tri nar imenitniši zmed njih hočemo dans v svoje podučenje in spodbujenje premišljevati.* — O Gospod, ki tudi nas ljubeznjivo k sebi vabiš, dodeli nam dans milostljivo, de spoznamo in nikdar ne zgrešimo zvezd, ki nam kažejo pot v zveličanje!

Živel je v prvih časih keršanstva v mestu Tiberiadi mlad človek judovske vere, z imenam Jožef, ki je bil v posebni milosti pri svojim poglavarji. Ko poglavar zboli, pokliče keršanskiga škofa ter vse domače proč odpravi; mladi Jožef pa skrivej pazi, in se močno začudi, ko vidi, de se dá njegov gospod kerstiti. Zdaj mladi človek nima več pokoja; zmirej mu vest pravi, de naj se da kerstiti. Ker pa noče, mu kmalo druga zvezda zasveti: pridejo mu v roke sv. evangeliu in djanje aposteljnov, v katerih bere od Jezusa, praviga Odrešenika. Ker ga tudi to ne spreoberne, pride nanj huda bolezen, in za njo hudo preganjanje, v katerim je bil večkrat prečudno rešen in smerti obvarovan. Zdaj se odpre njegovo serce, ki tako dolgo ni hotlo sprejeti Božjiga vabila; spreoberne se, se da kerstiti in ostane stanoviten do smerti.

Kakor tega mladiga človeka, tako tudi naš usmiljeni Bog na mnogo vižo k sebi vabi, in nam pošilja mnoge zvezde, ki nam kažejo pot proti nebesam, in nas kakor glas od zgorej iz spanja bude.

1. Perva zmed njih je *zvezda naše vesti*, ki človeka spodbuda, de bi to, kar za dobro in prav spozna, storil, hudo in napčno pa opustil, ki nas po storjenim dobrim razveseljuje, po dopernesenim hudim pa peče. Vse, kar človeka sicer pred greham pri-

jazno svari, ga utegne zapustiti; ljubi starši odmerjejo, prijatli se zgubé, tudi prejete dobre svarila iz spomina zginejo; nasproti pa rastejo od vsih strani nevarnosti našiga zveličanja, vse zveličanske zvezde nad nami tako rekoč otemné; le ena sama zvezda nam še vedno pot proti nebesam kaže, in ta je zvezda naše vesti. Glas vesti je kakor zvest čuvaj ali varh, ki vedno pazi na naše zadržanje, ter nas nikjer ne zapusti; kakor senca truplo, tako zvezda vesti človeka vedno spremlja. Ako si v samoti, je ta notranji angel varh pri tebi in kliče: Ne stori nič napčniga; jez sim priča tvojih del, in bom enkrat zoper tebe ali za tebe pričal. Ako si v nevarni tovaršii, ti glas vesti kliče, kakor nekđaj angel Lotu: *Beži iz tega kraja*, iz kteriga kužna sapa v tvoje serce puhti. Ako si v hrupu in šumu posvetniga veselja, glas vesti prevpije ves vnanji hrup in kliče: Glej in čuj, de ti veselje sveta ne bo prizadjalo britkosti duha, de po nečimernim veselji ne boš milo jokal. V mladosti ti kliče: Skerbi, de boš mlade leta tako dopernesel, de te pozneje ne bo vedno spremljalo moje očitjanje. V starosti ti pred oči stavi zadržanje poprešnjih let, in te uči modrosti zavolj pretečeniga in prihodnjiga. Po storjenim grehu se zbudi, kakor neusmiljen rabelj, in ti očita, kakor nekđaj Kajnu: Kaj si storil? Kaj te čaka po takim djanji? —

Tako spremlja in budi zvezda vesti človeka neprenehama vse žive dni. Blagor mu, kdor ta glas posluša in razumé! On ima v sebi veselje in mir, kteriga mu svet ne more vzeti. Če ga tudi zadenejo britkosti tega življenja, če ga tudi hudobni obrekujejo in čertijo, veselje dobre vesti, prepričanje, de je v vsim z vsimi prav ravnal, to prepričanje ga tolaži tudi v britkosti in preganjanji, je tudi v nesreči njegova sreča. Živo nam to kaže zgled pobožniga Joba. Božja roka ga hudo zadene; pride ob vse premoženje in ljubo zdravje; od vsih zapušeniga lastna žena in bližnji prijatli nespametniga imenujejo, in ga skrivnih hudobij obdolžujejo. Vender glas vesti mu priča, de je nedolžen, ga stori poterpežljiviga v tolikih revah, in veš svest zamore reči: *Bog mi je priča, in ki mojo nedolžnost pozna, v višavah prebira.*

Gorje mu pa, kdor glasu vesti ne posluša in mu nasproti ravna! Pekel nosi že v svojim sercu, ne more se znebiti notranjiga nepokoja, in spolnuje se mu Gospodova beseda: *Za grešnika ni miru.* In ako tudi noče poslušati glasú učenikov, ter se jih ogiba, očitavniga glasú vesti ne more zadušiti; ako tudi deželski pravici

odide, ali ji vse utaji, notranjemu sodniku ne more oditi in ga preslepiti, ki ga zmirej vnovič obsojuje ter mu očita: Glej svojo krivico, svoje zadolženje! Ko bi tudi Boga tajil in vse sveto zasmehoval, nekaj je, česar ne more pokončati: očitavniga glasú vesti ne more zatreti; in ko bi ga tudi s posvetnim veseljem, izgovori in novimi pregrehami za en čas upokojil, se vender spet zbudi, in s tolikanj strašnejšim glasam vse doperneseno hudo na dan kliče, ter grešniku pred oči stavi strašno podobo njegoviga življenja. Kakor Kajnu mu po noči in po dnevi ne da mirú, ga v čuvanju spremlja in v spanji straši. O zares, gorje mu, komur ta rabelj kakor neusmiljen krokar oserčeje kljuje vse žive dni, in mu še na smertni postelji pokoja ne da! Kakor kralju Antiohu mu vse nerodnosti pretečeniga življenja vnovič pred oči stavi. Vender še večí gorje, ako se grešniku vest na tim svetu celo ne zbudi; zbudila se mu bo, ko bo komaj stopil skoz smertne vrata, pa prepozno, prepozno bo! Tam se mu zvezda vesti ne bo prikazalà kakor prijazna tovaršica, ampak kakor strašen ogenj ga bo v sercu pekla, de bo jokal in tulil vekomej; *zakaj červ vesti ne bo poginil, uči večna Resnica.*

Glasno tedej nas Bog budi po glasu vesti, ki nas svari, preden smo kaj storili, in nam po storjenim delu pove, ali smo prav ravnali ali ne. Resnična in pravična, kakor Bog; je ta sodba vesti, ker je njen glas prvi glas Božji do sleherniga človeka, ter nas k dobrimu milo opominja in pred hudim oestro svari vse žive dni. O de bi pač vsi radi poslušali in vedno čuječ ohranili ta notranji glas vesti, ki nam kakor prva zvezda sveti na poti zveličanja!

2. Kakor nam pa tudi zvezda naše vesti svetlo kaže pot proti nebesam, vender ni v stanu, nas vselej na zveličanski stezi obdržati; zakaj moč hudiga poželenja in hudobni svet nas omočita, de glasú vesti ne poslušamo in pravo pot zgrešimo. Žalostno nam to resnico pričajo ajdovski narodi pred Kristusam, ki so močno zašli v zmote in pregrehe, de niso spoznali praviga živiga Boga, ne človeške vrednosti in njegoviga poklica; sužni svojih strast so v pregrešni sladnosti živeli in terdniga upanja prihodnjiga življenja niso imeli. V tim žalostnim stanu zasveti vsim narodam *zvezda sv. vere* Jezusove, ter jasno in določno kaže vsim pravo pot proti nebesam. Vsim sveti, kakor trem modrim ta zvezda Zveličarjeva; vesoljnemu svetu doni glas; *Tako je Bog svet ljubil, de je svojiga*

edinorojeniga Sina dal, de vsak, ki vanj veruje, ne bo pogubljen, ampak večno življenje doseže; vsim kliče Oče iz nebes: *Ta je moj ljubeznjivi Sin, nad katerim imam vse dopadaje-nje; njega poslušajte; vsim pravi Sin: To je večno življenje, de spoznajo tebe, praviga živiga Boga, in kteriga si poslal, Jezusa Kristusa. Vse On zagotovi: Jez sim pot, resnica in življenje; kdor v me véruje, ne bo pogubljen; vse uči za zveličanje veliko zapoved ljubezni do Boga in do bližnjiga. — Tudi nam sveti ta zvezda že od sv. kersta, kjer nam je sv. cerkev podala luč v znamenje sv. vere; tudi nam že kaže pravo pot od otročjih let, ko so nas učili starši in učenički Boga prav spoznati in njemu služiti, skerbeti za čednost in zveličanje; tudi nas spremlja ta zvezda na nevarnim potu tega življenja, nam kaže minljivost vsiga posvetniga, in dolgo večnost po tem življenji. Vsim svitlo sveti, de se nihče ne more izgovarjati; prijazno vabi še nedolžne z Jezusovimi besedami rekoč: *Pustite jih k meni priti in ne zaderžujte jih; njih je ne-beško kraljestvo; lepo vabi trudne: Pridite k meni vsi, ki terpite in ste obteženi; jez vas bom poživil; oestro svari grešnike: Ako pokore ne storite, bote vsi poginili; terdno se glasi mlačnim: Ker si mlačen, te bom začel iz svojih ust pljevati; vsim pa kaže plačilo prihodnjiga življenja: Kar človek seje, to bo tudi žel.* Strašna je za grešnike ta zvezda, kakor kervav ogenj iz kteriga zvirajo štirje žarki, in na njih stoji goreče zapisano: Smert, sodba, večnost, pekel; kaže jim vnanje teme, kjer bo jok in škripanje z zobmi. Prijazno pa sveti pravičnim, in jih k serčnosti opominja rekoč: *Veselite se, vaše plačilo je obilno v nebesih; stoterno bote prejeli in večno življenje posedli.* Brez števila jih je že pripeljala ta zvezda, kakor tri modre k Jezusu, de pred njegovim tronam v večnim veselji Njemu čast in hvalo dajo. O prečudna zvezda sv. vere, ki tudi nam, kakor oblak v pušavi Izraelcam, svetiš in pravo pot kažeš, kdo bi za teboj ne hodil in z nekdanjimi Izraelci ne obljubil: Vse, kar rečeš, bomo storili? Zares, to ti obljubimo, o Gospod, ki si nas poklical iz teme v to prečudno luč!*

Pa zvezda sv. vere ni le luč, ki sveti, ampak tudi greje in zdravi ter daje moč vsim, ki za njo hodijo, jih okrepuje zoper nevarnosti, in ozdravlja njih rane. Jezus ni le pot in resnica, ampak tudi življenje; on ni le prišel iskat, ampak tudi zveličat, kar je bilo zgubljeniga. Vse pozemelske oblasti ne morejo dati človeku potrebne moči za pot proti nebesam; vse skupej ne morejo

ozdraviti njegove duše, ako je z greham ranjena. *To pa je zmaga, ki svet premaga, naša vera*; ona nam kaže svojiga Začetnika, ki uči: *Zaupajte, jez sim svet premagal*; Njega, ki da svojo kri v odpušenje grehov, ki nas zagotovi: *Pojdi, tvoja vera ti je pomagala*. Moč te vere je storila goreče aposteljne in stanovitne marternike; je serčnost dajala pervim kristjanam, de so si pustili raji serce iz telesa, kakor vero iz serca vzeti; moč te vere je omečila serca tudi terdovratnih grešnikov, in je sploh spremenila obličje zemlje. *To je zmaga, ki svet premaga, naša vera*; ona daje prečudno moč v vsih britkostih in nevarnostih. Pač je res ona tisti evangeljski zaklad, ki ga človek najde, gre in vse proda za ta zaklad. Pač po pravici piše sv. Avguštín: Nar veči bogastvo, nar dražji zaklad, nar veči svetlost, ki se najde, je sv. vera; ona razsvetluje na duši slepe, prinese zveličanje grešnikom, sprejme na tavžente zgubljenih . . . nas za nebesa pripravlja in z angeli večniga veselja deležne stori.

Zato radi in z veseljem poslušajmo glas Božji, ki nam po veri v naše serca doni, in hodimo po poti, katero nam kaže zvezda sv. vere, in podobni homo modrimu možu, ki je svojo hišo zidal na skalo, vresničnila se bo nad nami aposteljnova beseda: *Pravični iz vere živi*. Še na smertni postelji nas bo tolažila in nam svetila proti veseli večnosti. Sv. Petra iz Verone, ko je bil še majhen fantè, je vprašal nek hudobnež, kaj se v šoli uči? Fantè odgovori: Katoliško vero, Kredo. Fantè odraste, postane duhoven, mnih in marternik. Ko je bil zavoljo vere prebodeñ, je še klical: Kredo, verujem v Boga; in ko v svoji kervi leži in že več govoriti ne more, še pomoči perst v kri svojih ran ter na tla zapiše: Kredo, verujem. Srečen, komur sveti luč sv. vere v življenji in v smerti!

3. Na poti proti nebesam nam pa zadnjič sveti tudi *zvezda vnanjih, posebno šalostnih prigodeb*, s kterimi Bog hoče iz spanja zbuditi in k sebi privabiti vse, grešnike in pravične. Ako namreč ne poslušamo glasú vestí in vere, in živiga Boga pozabimo; ako smo pri vsim tim, de nas vera ponižnosti in čistosti uči, nas k svetosti vabi in nam plačilo v nebesih obeta, vender le polni prevzetniga in nečistiga duha, vsi mlačni v dobrim in v posvetno zgubljeni: Gospod vzdigne svojo roko, ter se oglasi v vnanjih prigodbah, v boleznih in drugih nesrečah. Gospod sam to žuga rekoč: *Ako ne bote poslušali, in bote zoper mene ravnali: se bom tudi jez v svoji jezí vzdignil zoper vas ter vas bom udaril s sedmeri-*

mi nadlogami zavoljo vaših grehov. Tudi zgledi sv. pisma nas to učé. Prevzetni kralj Nabuhodonozor ni hotel poslušati ne lepe besede, ne ostriga žuganja preroka Daniela; nič ni moglo ozdraviti oslepljeniga kralja. Na enkrat ga Božja roka zadene, de se od ljudi pahnen po gojzdu klati, in kakor zvir živi. In kaj se zgodi? Zdaj povzdigne svoje oči proti nebesam in hvali Boga, ki živi vekomej, in ga časti, ker njegova mogočnost je večna in njegovo kraljestvo gre od rodú do rodú. Hvali Gospoda, kralja nebes, ker vse njegove pota so pravične, in vse, ki se prevzetno obnašajo, zamore ponižati. Glej, kako so britkosti prevzetniga kralja spremenile in k Bogu obrnile! Tudi kraljev prerok ravno to od sebe spozna, rekoč: *Dobro je za me, de si me ponižal, de se učim tvoje pravice. V stiski sim k Gospodu vpil, ter sim bil uslišan.*

Ali se ne godi tako še zmirej? Dokler je človek v sreči in pri zdravji, dokler se mu vse po volji godi, pač lahko presliši glas vesti in vere, lahko pozabi Boga in večnosti; sreča in zdravje ga storite še bolj prederzniga in hudobniga, de kakor oslepljen v svoje pogubljenje hiti. Kaj hoče usmiljeni Oče zdaj storiti, de bi nepokorniga otroka iz spanja zbudil? Ali mu hoče poslati oznanovalca resnice, de bi ga posvaril? Pa kolikrat je že resnice slišal, in posvarjen vselej oterpnjen ostal! Gospod se posluži grenkiga zdravila, de bi hudo bolezen ozdravil. Tega prevzetniga fanta, uno nečimerno žensko pusti priti v sramoto; požrešniga, igravca obiše z revšino; lakomniga udari z nesrečo; terdovratne tepe z mnogoterimi šibami; vse le zato, de bi spoznali, kako britko in grenko je, de so zapustili svojiga Boga. In res ravno take žalostne prigodbe grešnika živo učé spoznati nestanovitnost in nečimernost vsiga posvetniga, ga budé iz mlačnosti in slabih navad, ga silijo oči povzdigniti proti nebesam, od kodar zamore pomoč priti, kjer je naš pravi konec. De v poterjenje te resnice ne bom našteval drugih zgledov, vzamem le vas za pričo. Kdaj ste bolj na svoje zveličanje mislili ter dobre sklepe delali? Kdaj ste nar bolj priserčno molili in svoje grehe obžalovali? Ali ne takrat, ko vam je Gospod v nesreči govoril, ko je svojo šibo nad vas stegnil in vam žugal? Takrat, ko je on kakor moder zdravnik grenkih zdravil dajal, hudo rano z ojstrim nožem rezal? V taki sili spoznamo, kakor zgubljeni sin, svoje zadolženje, ter se k razžaljenimu Očetu nazaj vračamo. Tak glas Božji nas pretrese kakor gróm pri gori Sinaji, de ne vterdimo svojih serc.

Pa tudi pravične Gospod tako kliče, in jih s križem obiše, de bi njih čednost skusil in njih zaslužnje pomnožil. Kako ojstro je bil skušan Abraham, de je mogel pripravljen biti, tudi lastniga sina darovati; kako britko terpljenje je prišlo nad pobožniga Joba; kako žalostne ure nad zvestiga Jakopa, in nedolžniga Jožefa! Pa kdaj se je bolj lepo pokazala njih živa vera in terdno zaupanje? kdaj se je lepši svetila njih poterpežljivost in stanovitnost, kakor v tih britkih skušnjavah? In še zdaj po besedah sv. pisma *Bog njim nadloge pošilja, ktere hoče za svoje otroke sprejeti; in vsi, kteri hočejo pobožno živeti, morajo preganjanje terpeti*, kakor vsakdanja skušnja dovolj spričuje. Pa kdaj pobožni kristjani bolj živo pokažejo svoje zročenje v Božjo voljo in zaupanje na Boga, kakor na glas britkost, ko pravijo: Gospod vé za nas, pod njegovo roko smo; njegova volja naj se zgodi! Kdaj se vidijo lepši zgledi keršanske ljubezni in poterpežljivosti, kakor v sili in terpljenji? Kakor se zvezde le po noči svetijo ter so po dnevi nevidne, tako se še le v sili pokaže čednost, ktere v sreči ne pokažemo; kakor se zlato v ognji očisti, se očisti čednost pravičniga v ognji terpljenja. Ali ne bodo torej tudi pravični voljno in Bogu zročeni tega glasú od zgorej poslušali, ter z pobožnim Jobam klicalí: *Gospod je dal, Gospod je vzel; kakor je njemu dopadlo, se je zgodilo; njegovo ime naj bo češeno!* Ali ne bodo spoznali, de je nesreča Gospodova zvezda, znamnje ljubezni Božje in prihodnjiga zveličanja? Res, Gospod, ako raniš ali celiš, blagosloviš ali kaznuješ, zmirej si ravno tisti dobri Oče, zmirej je tvoj glas, ki nas vabi in kliče! O de bi že tudi mi enkrat si ta glas k sercu vzeli in s spreobrnjenim Savlam vprašali: *Gospod, kaj hočeš, de storimo?* De bi mi, kakor trije modri za zvezdo, zvesto hodili za zvezdami, ktere nam svetijo na poti proti nebesam: za zvezdo vesti, za zvezdo vere, za zvezdo vnanjih prigodeb, ki nam kažejo pot in nas kličejo, kakor mladiga Jožefa judovske vere!

Zaslišite tedej, priserčno vas opominjam, ta trojni glas *vigresniki*, ki vam vest toliko očita, vera tako strašno gorje žuga in vam lastna in družih nesreča tako živo pokoro oznanuje. *Dans, ko zaslišite Gospodov glas, ne vterdite svojih serc*, in ne odlašajte od dné do dné; morebiti hodi Gospod že več let gledat drevesa, in ako spet sadú ne bo, poreče: *Posekajte ga in verzite ga v ogenj.* Prepozno bi na zadnjo uro prisiljeni s hudobnim Antioham za milost vpili; ž njim vred bi utegnili zaverženi biti. — Zaslišite ta trojni glas

vi, ki ste dobro že začeli in obetali, pa se vam vse le pretežko zdi, in že v spolnovanji svojih sklepov pešate, zaslišite glas vere, ki velewa, iz vse duše, iz vse moči Boga ljubiti; glas vere, ki kliče: *Ne vsak, ki pravi: Gospod! Gospod! pojde v nebeško kraljestvo; le on, ki stori voljo nebeškiga Očeta, ki do konca stanoviten ostane, bo zveličan.* Oh, tudi nespametne device so hotle iti za ženinam, pa vse zaspane so ga zgrešile, in zastonj terkale rekoč: *Gospod, Gospod, odpri nam!* — Poslušajte trojni glas Božji, *vi pravični*, ki vam vest nič ne očita, in ki vse, dobro in hudo, v svoje zveličanje obračate; glejte, v sebi nosite mir, kakoršniga svet ne more dati, in za kratkim trudam vam véra kaže večno plačilo, ki ne pride v nobeno primero z zdanjim terpljenjem; glejte, *Začefnik vere* vam obeta venec zmage in vam ga lepša pri vsakim zdihljeji; *On* vas podpéra po svoji obljubi že zdaj z obilnimi gnadami, de bi po obilni setvi obilno želi, in si k koncu s sv. Pavlam spričevanje dajali, de ste po dobrim vojskovanji tek dokončali in vero ohranili. — *Vsi* voljno poslušajmo vselej glas Božji in mu iz serca recimo s pobožnim Samvelam: *Gospod, govori; tvoj služabnik poslušá slehern glas, ki pride od tebe, naj bo v cerkvi ali drugej, v sreči ali nesreči; vedno prepričani, de je prav, kar in kakor Bog stori in reče. Kakor trije modri hočemo vselej zvesto hoditi po poti, ktero nam kaže zvezda vestí ali vere ali drugih prigodeb, de srečno dojdemo tje do nebeškiga Betlehema, kjer bomo Jezusa večno hvalili in molili. Naj se zgodi!* A. Č.

Pervo nedeljo po razglašenji Gospodovim.

In prigodilo se je, de so ga tretji dan v tempelju našli, kjer je v sredi učnikov sedel, ter jih poslušal. Luk. 2.

Slabe družine.

Sveta Marina, še le tri leta stara, se je deset Božjih zapoved naučila. Nar globokejši v serce ji je segla prva in nar imenitniši keršanska zapoved, ki pravi: „*Ljubi Gospoda svojiga*

Boga čez vse, — ljubi svojiga bližnjiga, kakor sam sebe“ . Varovala se je hudobnih otrok, in njeno serce je bilo tako blago, de so jo za vsak greh solze polile, ki so ga drugi otroci storili. O, to je bila res preblaga cvetlica, nad katero so se angeli veselili! — Pa Marina — nesrečna Marina, že bolj odrašena, je z razuzdano deklico znanje imela, ki jo je zapeljivih reči učila, in Marina je Jezusa zgubila! Kolika žalost in nesreča pa de je, Jezusa zgubiti, nam kaže današnji sv. evangeli. Jožef in Marija sta ga bila zgubila le po telesu, ne pa po duši, in vendar Marija pravi, s koliko žalostjo de sta ga iskala. Tudi Marina ga je bila zopet našla, pa ne čez 3 dni, ampak še le čez 4 leta jo je bil neki bogoboječ mašnik Bogu spet pridobil. Ali ta zguba jo je potlej bolela vse njene žive dni. Pervo leto njeniga spreobrnjenja jo je vest zavoljo storjenih grehov tolikanj pekla, de je slabelo tudi njeno truplo. Dušne težave ji je bil Bog čez 14 let polajšal in ji je delil obilno znotranjiga veselja, pa telesne so bile ostale. Zdihovalo je njeno telo do smerti v silnih bolečinah, ali duh je bil voljan vse dni in ure, dokler ni teka svojiga terpljenja dokončala. S tako ojstro pokoro je bila Marina zgubljeniga Jezusa našla, se očistila in tudi pred Bogom posvetila. Ker nam pa ne le ta, ampak sto in sto zgledov kaže, de se Jezus nam nikjer ložej ne zgubi, kakor v slabih drušinah, bomo kaj maliga z Božjo pomočjo prevdarili, *kako de se nam je slabih drušin varovati*. To je reč, ki jo skorej vsak vé, pa le malo jih je, de bi jo spolnovali; torej je potreba, de si to reč toliko globokejši k sercu vzamemo.

Jezus, naš zgled in naš Gospod, je bil v drušini Jožefa in Marije, v drušini s svojimi aposteljni in učenci, v drušini s sv. Janezam Kerstnikom, v drušini med učeniki v tempeljnu, v drušini z dobrimi množicami, ki so njegove svete nauke poslušale, in sploh le v dobrih drušinah. K grešnikom je le tačas v drušino šel, kadar ga je vikši namen klical, ko jih je učil in spreobračal. Po njegovim zgledu mora kristjan le dobrih drušin se lastiti, varovati se hudobnih.

Slaba drušina pa je tista, v kateri nedolžnost ali stan gnade v nevarnost pride, sploh kjer je priložnost greha, ali tudi le oslavljenja v dobrih in nagnjenja v hudo, de duša škodo terpi.

Lahko bi vam naštel silo veliko okolišin in slabih drušin, katerih se morajo varovati otroci posebej, odraseni posebej, samski in zakonski posebej, moški in ženske posebej i. t. d.; ker pa skorej vsak človek svoje posebne nevarnosti ima, in jih tudi veči del lahko vé in vidi, torej je pred vsim drugim potrebno, da si to globoko v srece vtisnemo, kako de nas Bog sam svari pred slabimi drušinami. Nobeniga vprašanja in tudi izgovora ni, ampak naravnost učí sv. Duh, da se vsak kristjan mora slabih drušin varovati. „*Moj sin! ako te grešniki vabijo, ne hodi za njimi. Ako pravijo, pojdi z nami! moj sin, nikar ne hodi s njimi; zderži svojo nogo od njih.*“ (Preg. 1, 10. . . .) „*Ne razveselj se po stezah nezbožnih, in po hudobnih ti ne bodi všeč. Beži pred njó, in ne hodi tje; odstopi, in zapusti jo!*“ (Preg. 4, 14.) „*Nikar se ne poganjaj za hudobnimi, in ne voši si pri njih biti.*“ (Preg. 24, 1.) „*Torej pojdite zmed njih, in ločite se, govori Gospod, in ne dotikujte se nečistiga.*“ (2. Kor. 6, 17.) „*Zapovemo vam pa, bratje, v imenu našiga Gospoda Jezusa Kristusa, da se vsakimu bratu umaknite, kateri napačno živi . . . Ako pa kdo naši besedi v tem pismu ni pokoren, tega si zapomnite, in nikar ne imejte nobene družbe s njim!*“ (2. Tes. 3, 6.) „*Ako je kateri, ki se brat (kristjan) imenuje, nečistovavec, ali lakomnik, ali preklinjavec, ali pijanec, ali razbojnik; s takim še ne jejte nikar.*“ (1. Kor. 5, 11.) S tem sim vam povedal veliko iz svetiga pisma, da bote vedili, da vam Bog prepové, v hudobne družine hoditi, in ne duhoven ali kak drug človek sam iz sebe. Koliko gnusenje de so torej sveti očetje imeli do hudobnih drušin, nam sv. Izidor priča, kateri celo pravi, da je boljši, imeti sovraštvo do hudobnih, kakor tovaršijo z njimi.

Zakaj de Bog ne dopusti v take družine hoditi, se lahko sprevidi. Nedoržni človek, ki živi v gnadi Božji, ni nikomur tako ljub in drag, kakor Bogu samimu, in nihče na svetu ne spozná tako, kakor Bog sam, kolika škoda je zguba nedolžnosti in stanú gnade Božje. Ta nezmerna nesreča pa se ravno v slabih drušinah nar večkrat zgodi. Dobri in nedolžni se namreč lahko spačijo in hudobnih pregrešno življenje in obnašanje poprimejo, ako v njih drušino začno zahajati. Torej govori Duh Božji: „*Kdor hodi z modrim, bo moder; prijatelj neumnežev pa bo njim enak.*“ (Preg. 13, 20.) „*Kdor se s smolo peča, se osmóli, in kdor se s napuhnjenim pajdaši, bo tudi napuhnjen.*“ (Sir.

13, 1.) „Ne dajte se zapeljati: pregrešni pogovori dobro obnašanje spačijo.“ (1. Kor. 15, 33.) „S svetim boš svet, z napačnim pa napačin.“ (Ps. 17, 26.) Nobeden naj se ne izgovarja, de je dosti terden in se ne bo dal premagati, če tudi v pohujšljivo družino pride, ker hudobija ima že tako lastnost; kadar se dobri s hudobnim začne pajdašiti, de se ne spreoberne hudobni od dobriga, ampak dobri se skazi od hudobniga. Ako se zdrav grojzd gnjiliga dotikuje, se ravno tako skazi in ugnjuje; torej vincarji odbirajo kar je gnjiliga, de se tudi uno, kar je zdraviga, gnjilobe ne naleze. Tako utegne le malo hudobnih ali pa tudi le en sam spačen cele vasi dobrih okužiti, ako njegove družine išejo. „Ali ne veste, pravi sv. Pavel, de malo drožja vse testo prekisa?“ (1. Kor. 5, 6.) Dobro pomnim še iz otročjih let, kako hitro so otroci in bolj odrašeni marsiktere napake poprijemali, ki jih je kdo od kod prinesel; koliko hitrejši pa de se še hujsi kužne, zlasti nečiste pregrehe in preklinjevanja, ali ostudne pesmi razširjajo, in kako de so nevarne, vsak lahko sprevidi. Zavoljo tega Bog in previdni ljudje prepovedujejo v hudobne družine hoditi. Sv. Hieronim pravi: „Kaj je potreba, de se v hudih družinah zaderjuješ, kjer ni drugači, de se vsak dan pogrezneš, ali pa moraš premagati? Kdo umerjočih bo zraven kače imel varno spanje?“ Velik čudež je bil, de Daniel v levnjaku od levov ni bil raztergan; še večji čudež bi bil, ako bi se nedolžni med pohujšljivci nedolžniga ohranil.

1) Torej, kersanski človek! ako vidiš, de je v kaki hiši tvoja nedolžnost v nevarnosti, zapusti jo in beži od nje. Nikar ne reci: Sej bi rad proč šel, pa nimam kam iti. Oče nebeški, ki tice pod nebam preživi in lilije na polji oblači, tudi tebe ne bo pozabil, ako zavoljo njega hudo priložnost zapustiš. Ako bi mogel pa tudi od hiše do hiše kruha prositi, ti je boljši, kakor pa razbojniku v roke pasti, in svojo nedolžnost in poštenje zgubiti. — Ne hodi v hiše, kjer klafajo, obrekujejo, od Božje službe, svete vere in njenih služabnikov posmehljivo ali celo zaničljivo govore. V tacih družinah ni sv. Duha, in vselej bo ranjena tvoja duša, ako se tudi le malo časa v njih mudiš. — Varuj se tistih kotov, kjer se igravci in postopači zbirajo; ako se s tacimi začneš družiti, ti bo težko več pomagati. Ti nemarni ljudje opušajo Božjo službo, serce jim za vse dobro in sveto obledení in oterpne, so skorej vselej še v druge pregrehe pogreznuti; oni zaigrajo in zakvar-

tajo svojo dušo. — De poštenost in prijaznost Božjo ohraniš, ne zahajaj v tiste pivnice in beznice, kjer se pijančeva, gode, pleše in norčuje. O kolikim so nesrečni godci že zagodli gnado Božjo in nedolžnost! Take hiše so vrata, skoz ktere se naravnost v pekel gre. Kdor se po stojah plazi, sajast in čern iz njih pride; in kdor po tacih pregrešnih hišah kratkočasa iše, si svojo neumerjočo dušo ogerdi. Ako bi se vedilo, kdor v to ali to hišo gre, de vsak gobov, slep ali kruljev iz nje pride; je gotovo, de bi se je slehern ogibal: ali se ne boš pa še veliko več tacih kužnih krajev varoval, kjer veš, de svojo dušo v njih oskruniš?

2. Posebno nevarna tovaršija je tovaršija otrok s posvetnimi odrašenimi. Sv. Ambrož imenuje družine spačenih hud ogenj, kateri tudi svete serca z dimam greha in zmote navdihne. Po pravici se slaba družina z ognjem primerja in pa s takim ognjem, ki sleherniga ali požge, ali osmodí, ali saj z dimam očerni. Kdor se ognju budih družin pridružuje, so mu leté tako škodljive, kakor žerjavica, mu požgo dušo in telo, ter jo spremené v ogorek večniga pogubljenja. Kdor se pa temu ognju le bliža, to je, se kterikrat kaj maliga v njih prederzno pomudí, se gotovo kaj osmodí z njih hudobnimi zgledi, ako ne več, in njegova lepa nedolžnost se več ali manj okadi in onesnaži; kmalo se ga kaj od unih posvetnjakov prime, kar je Bogu zoperno, in Božje čisto oko ne more več s tolikim dopadajenjem gledati na človeka, kateri nesnage iz vsiga serca ne sovraži. Kdo se ne bo torej čudil prederznim staršem, pravi neki učenik, de veliko očetov in mater svojim otrokam dovoli, k takimu ognju hoditi, ter pripusté, de se otroci, sinovi in hčere večkrat mudijo pri tacih posvetnih hlapcih, strežnikih, deklah, ali še vse preveliko prijaznost z njimi delajo, ker vender vedo, de se je sv. Peter, že vterjeni človek, pri takim ognji opekkel, se pri taki družini spačil. Taka družina posvetnih poslov in služabnikov otrokam nikoli nič pridá ne prinese. Molčimo od tega, de se take nedolžne duše v enaki družini nič dobriga ne učijo, de se od njih obnašanja in govorjenja nekake robotosti in neobtesanosti navzaméjo, de po njih zgledu velikrat zamerzo dobijo do ljudi in svetih reči, ktere so ljubiti dolžni; se godí še veliko več nevarniga. Otroci se namreč v tacih družinah toliko hudiga nalezejo, so tako pohujšani, de se ta kuga vse življenje več popraviti ne more. Ako namreč mladost, mehka kakor vosek, večkrat sliši, kako odrašeni razločniga spola brez sramožljivosti norčujejo in kvantajo,

z dvestranskimi besedami zasekujejo, ali pa se med seboj zmerjajo, kolnejo in rotijo, si nasproti pregrehe in gerdobije očitajo, ali se celo s tacimi gnusobami hvalijo, od čednosti, molitve i. t. d. pa zaničljivo govore, pa tudi svoje vikši obrekujejo in druge černijo; ali ne bodo nedolžni od taciga peklenskiga ognja, ne le okajeni in osájeni, ampak globoko v dušo ranjeni in pohujšani, in terpé toliko škodo, de je starši z vsim svojim trudam ne morejo več popraviti. Ker tedaj dobro spoznate, keršanski starši, v koliki nevarnosti so otroci, ako v take družine pridejo, varujte jih vsake slabe družine, de se ne pohujšajo. Nič manjši, velikrat še le veči nevarnost je za otroke, ako jih spušate med njim enake na pašo, kjer jih je velikrat na trume skupaj, ali pa, če se brez dela z drugimi po vasi in po hišah sem ter tje potikajo. Vsiga enaciga otroke varovati je dolžnost keršanskih staršev, ker take družine in derhali so razbojniške jame za nedolžnost.

3. Ena nar nevarniših slabih družin je ponočevanje, ktero je po marsikterih krajih tako silno vkoreninjeno, de nas mora strah in groza obhajati, ako premislimo, koliko hudih nasledkov de ta slaba družina ima. Ponočevanje je nar strašnejši dušna kuga v naših krajih; ta razvada je začetek pogubljenja pri kmetiških sinovih in hčerah. Ta razvada ima toliko hude nasledke za seboj, de smemo velik del sedanjih šib in stisk ti ostudnosti pripisovati. V ponočevanje se podati in pa Bogu se odpovedati, se ob enim godi. Ponočevanje začeti, ali pa hudiču se zapisati, je ena reč; zakaj ravno tačas se mu zapišeš, kadar med ponočevavce stopiš in se njih družine okleneš. Nar več smertnih grehov po kmetih iz te gnusobe izhaja, ne le ostudna nečistost, zapravljenje poštenja, pijančevanje, merženje cerkve in sv. zakramentov, nesramna prederznost, ampak tudi veliko pobojev, preteпов in morij ima v ti napaki svoj začetek. Dorašeno mladost celih vasi ta strašna kuga ob Božji strah pripravi. Gorje Slovincam zavolj tega greha! Dokler se mladeneč v to gnusobo ne poda, je voljan, pokorin cerkvi in staršem, potem pa ga huda terma obsede, in tudi zunanja dopadljivost se mu z lica zbríše. Koliko mladenčev bi bilo lahko svetnikov, ko bi jih ponočevanje ne spačilo in ne zapeljalo! Koliko jih v starosti milo objokuje tiste leta, ki so jih v takim življenji dopernesli! Ali kaj pomaga, ker se čas ne da nazaj priklicati, de bi se storilo nestorjeno, kar je doperneseno in v sodnjih bukvah zapisano. Ali srečen, kdor saj še čas in voljo ima jih objokovati,

zakaj njih dosti jih popred umerje ali celo žalosten konec stori pogosto ravno zovoljo tega greha; veliko pa jih je zaterjenih in Bogu nehvaležnih starcov, kakor so bili v mladosti. Še veči groza mora zgrabiti ponočnjaka, ako pomisli na pohujšanje, ki ga daje s tem mlajšim, ktere on s svojim zgledam na svoje povabi. Kakoršen je on, taki bodo čez malo let mlajši, ktere on tako živeti uči, in ko bodo njegove kosti že, kdo vé kolikrat, prekopane, bodo njegovi grehi v pohujšanih mladih še na svetu živeli! in to bo šlo od rodú do rodú naprej, ako ne bodo vsi ljudje tistih krajev, kjer se to godí, s silo zaterli te gnusobe. Kolikiga zadolženja se tedaj prederzni ponočevavec za vse prihodnje čase deležniga stori! Vse to naj te s straham napolnuje, keršanski mladeneč, in pa s studam do ponočevavcov in ponočevanja, de terdno skleneš, se svoj živi dan nikoli med take ne podajati. Pri zveličanji vaših duš in pri zveličanji vsih, ki bodo za nami živeli in hodili po tih krajih, vsakiga zmed vas prosim, mu zaterdim, in kakor duhovni pastir prepovém, de naj se tudi ne en samkrat več vprihodnjič ne prederzne, v ponočevanje se podati. Ako bi pa kateri nasproti delal, naj si bo svest, de ga bo posebno huda šiba Božja zadela, ker on Božjim svetim namenam in pa njegovim namestnikom vedama in s prederzno voljo nasproti dela!

4. Zmed nar nevarniših družin je tudi družina z drugim spolam. Tukaj ogenj hudiga nagnjenja, svet in satan skupej pritegnejo, de bi človeka, ne le počasi spridili, ampak pogosto kar nanaglama v otroka pogubljenja spremenili. Zveste, močne može, terdi sv. Maksim, hudič s pomočjo ženskih premaguje. Ženska je bila vzrok prešeštva pri Davidu, bratomorstva pri Absolonu, oslepljenja pri Samsonu, malikovanja pri Salomonu. Iz eniga greha izhaja brez števila družih; torej gorjé in gorjé tistim, kateri se v pregrešne znanja in zaveze spušajo, ali pa tudi le sploh brez potrebe v nevarne družine z drugim spolam zahajajo! Nobeno oko ne pregleda pohujšanja, ki ga taki prederzni razuzdanci celim soseskam in rodovam dajejo, nobeno ne premeri nesreče, v ktero sami sebe pahnejo! Vse hudo izhaja od tacih ljudi, ki v pregrešnih zavezah in v nečistosti živé. Torej pravi neki učenik, de ni bilo še skorej nobeniga odpadnika, kateri je kdaj sv. vero zatajil, de bi ne bil od ženske zapeljan. Že v prvih časih je bil hudobnež Simon vražnik zapeljan od neke Helene; krivoverec Montan od neke Priske; Donat od neke Lucilije; Elpidi od neke Agapije i. t. d., kakor je

tudi Luter v svoje zapeljanje našel neko Katarino iz Bore. Tako je tedaj res, kar modri Sirah govori, de *ženske modre može store odpadnike* (Sir. 29.). S tem pa naj ne bo pobožnemu ženskimu spolu na njegovim poštenji nič utegnjeno, ker to veljá le od hudobnih in razuzdanih žensk, ki strahú Božjiga nimajo. Tudi naj se Bogu usmili, de dandanašnji morebiti veliko več hudiga izhaja od moških, ktere je Duh Božji zapustil, kakor pa od ženskih. Od todi vidi in spozna svojo nevarnost vsak spol, in naj se nikoli in pod nobenim izgovoram ne prederzne, kake zaveze ali pregrešne prijaznosti delati, ker-brezno, v kteriga se taki pogreznejo, nima dna, in neprecenljiva je dušna in telesna škoda. „*Vsaki se varuj svojiga blišnjiga*“, opominja Jeremija prerok, in to zadeva zlasti nevarnosti pred drugim spolam.

5. Nobena družina pa, kakor neki učenik pravi, ni tako huda in nesrečna, kakor ako dober nedolžen moški z malopridno žensko v zakon stopi, ali pa malopriden moški z dobro nedolžno žensko. Pri družih tovaršijah namreč zamore nedolžni saj iz družine bežati, ko vidi in spazi nevarnost; pri zakonskih pa tega ni moč. Torej je Bog v starim zakonu take zakone prepovedal: „*Ne delaj z njimi zaveze, . . . ne sklepaj zakona. Svojih hčer ne dajaj njih sinovam, in njih hčer ne jemlji za svoje sine, zakaj one bodo sinove zapeljale*“. (5. Moz. 7, 3.) Kako hudo je, če je človek za ves čas svojiga življenja, tako rekoč, priklenjen na slabo družino svojiga zakonskiga tovarša! Eden bi rad molil, drugi od molitve ne more slišati; eden bi rad pogosto sv. zakramente prejemal, drugi ga sovraži zavoljo tega, in mu vse mogoče zaderžke stavi; eden za otroke moli in jih lepo uči, jim dobre zglede daje, drugi jih preklinja in pohušuje; eden želi živeti po keršanski treznosti, družiga je duh nečistosti obsedel; eden varuje in zbira za dom in otroke, drugi raznaša, zapija in zapravlja; eden rad vbogajme daje, drugi je od lakomnosti poseden; ob kratkim rečeno: eden bi rad, de bi bila obá božja, drugi tako dela, de bi bila obá pek-lenska. O nesrečna družina tačiga zakona! Kadar ni v zakonu keršanske prijaznosti, kadar ni pri obeh duha treznosti in zatajevanja, molitve, in sploh strahú Božjiga; — nesrečen tak zakon! Mož brez strahú Božjiga, ali pa žena brez strahú Božjiga, to je tako huda reč, de ne vem, s čim bi jo primeril. Zato naj se vsak pridno in goreče z Bogam in z modrimi ljudmi posvetova, prejden se da vkleniti v jarem, kteriga le sama smert razdere, in naj

slehern dobro premisli, koga si za ženina ali za nevesto zvoli, zakaj potlej je prepozno tožiti in se kesati. Kadar se kateri zmed nji poživini, pozabi, de ima on sam dušo, de ima njegova žena ali njen mož dušo, de imajo otroci dušo! Torej čujte in molite, de vas strah Božji ne zapusti, in de sprositate dar zatajevanja ob hudi uri.

Dobre in nedolžne mora pred drušinami hudobnih zlasti tudi to strašiti, ker Bog velikrat tudi dobre in nedolžne ojestro strahuje, ako se v drušinah hudobnih znajdejo. „*Odmakni preč se od krivice, in nesreča se te bo ognila*“, govori Modri (Sir. 7, 2.). Med Izraelci so se bili nekteri spuntali, in Bog je za to Izraelcam strahovanje odmenil. Mozes pa je prosil, rekoč: „*Se bo li nad vsimi tvoja jeza zmaševala, če je eden grešil? Bog na to ukaže, de naj zapusté družino hudobnih, če ne, bo vse kaznen zadela, in reče: „Odstopite od šotorjev teh hudobnih in nobene reči se ne dotikujte, kar je njih, de ne bote v njih greh zapleteni“.* (3. Moz. 16.). Tudi pravični Lot je mogel z ženo in otroci bežati iz tovaršije nečistih in krivičnih Sodomljanov, če ne, bi bil z njimi vred v žeplenim ognji konec vzel. Možje njegovih hčer pa so z unimi smert storili, ker se niso hotli iz te hude družine od-, ločiti. Ker so Izraelci nezbožniga tatú Ahana med seboj terpeli je bilo vse ljudstvo tepeno zavoljo njega. Vojsko so zgubili, v katerih jih je bilo več pobitih, in Bog jim je bil zažugal, de ne bodo na vojski srečni, dokler ne bo Ahan po zasluženji štrafan. Jozva je ukazal njega in vse njegove s kamenjem podsuti, vse ukradeno blago in tudi njegov šotor, in vse kar je imel, požgati; na tisto mesto pa so nasuli veliko grobljo kamenja, in ko je bila hudobija potrebljena zmed njih, jih Božja jeza ni zadela. (Jozv. 7.) Ravno tako so bili mornarji, ki so bili zoper Boga se spuntavšiga preroka Jona v barko vzeli, zavoljo njega v veliki nevarnosti, in bi se bili skorej vsi potopili, ako bi ne bili njega v morje vergli. —

Varujte se tedaj, kristjanje, tovaršije hudobnih tudi zavolj jeze Božje, ktera bi vas z njimi vred zadela, ako bi se k njim družili. Ako ti gospodar s pijanci tovaršijo delaš, bo terpela tudi tvoja hiša kaznen, ktera bo njih zadela. Ako pustiš, de tvoji sinovi ali hčere med malopridne zahajajo, bo zadela šiba tebe in otroke. Ako ti gospodinja svojih hčer in dekel nimaš po dnevi in po noči pod bistrim očesam, bodo one razuzdane, in šiba bo prišla nad te in nad nje, nad tvojo hišo, nad tvojo živino in tvoje polje. In kdo bo nad tem dvomil, de, ker se sploh na enake nauke in svar-

jenja vse premalo gleda, je že več let sem po vsih stranéh toliko grenkih šib in stisk? Bog hoče, de naj se dobri brez potrebe ne mešajo med hudobne, ampak naj sami v priprostosti serca k Bogu kličejo in prosijo za odvernjenje šib ter za usmiljenje, in Bog se bo ozerl na nje, kateri rad usliši molitev in klicanje pravičniga. Vsim tedaj kličem in v imenu Gospodovim zaterdim: Odstopite od hudobnih, de se vas hudo ogne — na duši in na telesu! Amen. —n.

Pervo predpepelnično nedeljo.

Praznik sladkiga imena Jezusoviga.

„Zlata in srebra nimam, kar pa imam, to ti dam: V imenu Jezusa Kristusa Nazareškiga vstani in hodi.“ Ap. dj. 3, 6.

Kaj pomeni ime Jezus? kako ga izgovarjati?

Preljubeznjivi! dans obhajamo god Gospoda in Zveličarja našiga Jezusa Kristusa, praznik Njegoviga presladkiga imena. In ravno ta imenitni praznik mi lepo priložnost daje, Jezusu v čast od njegoviga presladkiga imena s lepo besedo danes z vami govoriti. O kako imenitno, kako sveto, kako mogočno je to ime Jezus! — Sam angel je iz nebes poslan, to ime oznaniti, in Jožefu reče: *In imenoval boš njegovo ime Jezus; Marii pa: Ne boj se, Marija! kar bo v tebi spočeto, bo sin Narvišiga imenovano.* O kako sveto, kako imenitno je torej ime Jezus! — Jezus sam pravi: Nad tistimi, ki bojo v mene verovali, se bojo take znamenja razodevale: *V mojim imenu bojo hudiče izganjali, nove jezike govorili, kače prijemali, in ako kaj strupeniga pijejo, jim ne bo škodovalo, in na bolnike bojo roke pokladali, in bodo zdravi.* — Sv. Peter sreča kruljeviga pri tempeljnu, ki milošnje prosi: *Zlatá in srebrá nimam, mu reče, kar pa imam, to ti dam; v imenu Jezusa Nazareškiga vstani in hodi.* In v Jezusovim imenu kruljevi vstane in hodi. O kako sveto, kako mogočno je torej presladko ime Jezus!

Ravno zavoljo tega, preljubenzjivi! je tako žalostno, kakor sami veste, de ljudje to sveto, to imenitno ime Jezus tolikokrat brez vse pobožnosti, brez vse potrebe, brez vse spodobnosti, v šalih in še tudi v jezi in kletvi imenujejo; kadar so pa v skušnjavah, v dušnih ali telesnih potrebah, takrat pa pozabijo z zaupanjem Jezusa presladko ime na pomoč poklicati. Za tega voljo, keršanski poslušavci, vas želim danes Jezusu v čast podučiti, kadaj in kako morate to ime izgovoriti, de vam ne bo v greh, ampak v pomoč in srečo: in vam bom dvojno resnico na serce položil. *I. Kaj pomeni presveto ime Jezus? II. Kako moramo torej to ime izgovarjati?*

Vam posebno, ljube duše! ki Jezusa bolj, kakor vse drugo na svetu ljubite, in mu s čistim sercam služite, veselo uro storiti, je še poseben namen moje današnje pridige. Zato me Jezusu v čast prav zvesto poslušajte.

I. del.

Kaj pomeni ime Jezus?

1. Ime Jezus pomeni prvič *našiga Boga*. Vera nas uči, de je le en sam Bog, in de so v tim Bogu tri peršone eniga bitja in ene nature: Bog Oče, Bog Sin, Bog sv. Duh. Kolikor je Oče, toliko je Sin; in kolikor je Sin, toliko sv. Duh; vsi trije so pravi, živi Bog. Zato tako lepo piše sv. Atanazi: Oče je Bog, Sin je Bog, [sv. Duh je Bog; in vender niso trije bogovi, ampak je le en sam Bog. Vera nas pa tudi uči, de je ravno Jezus Kristus druga peršona v presveti Trojici, torej je tudi Jezus pravi živi Bog. Zato angel prestrašeno Marijo, ki se za svoje devištvo boji, potolaži rekoč: *Ne boj se, Marija! kar bo v tebi spočeto, bo Sin Narvišiga imenovano*. Zato tudi sv. cerkev od Marije device tako v svojih molitvah poje: O sveto, neomadežvano devištvo, s kterimi besedami te bomo zadržali hvalili, ne vemo: zakaj kteriga zemlja in nebesa ne morejo zapopasti, si ga ti, o Devica! pod svojim sercam nosila. In te besede sv. Avguštin tako lepo razloži, ker pravi: Če je devica rodila, je zamogla le Boga roditi, in če je hotel Bog rojen biti, ga je zamogla le devica roditi. Jezus torej, Mariin sin, je pravi, je živi Bog! — De je temu v resnici tako, nam sam Jezus priča, ker aposteljnam pravi: *V mojim imenu bojo hudiče izganjali; nove jezike govorili, kače prijekali, in ako*

*kaj strupeniga pijejo, jim ne bo škodovalo, in na bolnike bodo roke pokladali, in bodo zdravi; in ravno dans ozdravi sv. Peter kruljeviga v Jezusovim imenu. Kako, ljubeznjivi! bi se v Jezusovim imenu taki čudeži godili, ako bi Jezus pravi, živi Bog ne bil? To je sv. cerkev tudi zmiram verovala, in veruje. V Jezusovim imenu nas sv. cerkev keršuje; v Jezusovim imenu bolnike s sv. oljem mazili; v Jezusovim imenu nove mašnike posvečuje; v Jezusovim imenu ste si vi, zakonski, pred altarjem roke podali, in kar je Bog zavezal, človek ne sme razvezati. Zato piše sv. apostel Pavel do Filipljanov 2, 10.: *Vsak jezik mora spoznati, de je Jezus Kristus Gospod, in v časti Boga Očeta.* Poglej, ljuba duša! kako imenitno je to ime Jezus; — nikdar ga ne jemlji v usta, brez globoke ponižnosti! Poglej, kako mogočno je to ime Jezus; — nikdar ga ne jemlji v usta brez potrebe! Poglej, kako sveto je to ime Jezus; — nikdar ga ne jemlji v usta brez pobožnosti! — Ime Jezus nam tedej prvič pomeni našiga Boga.*

2. Ime Jezus nam drugič pomeni našiga nar boljšiga prijatla. Kdo je naš nar boljši prijatelj? Ali ne tisti, ki nas nar bolj goreče ljubi? Ali ne tisti, ki se veseli, kadar smo mi veseli, in se z nami joka, kadar smo žalostni? Ali ne tisti, ki nas še takrat ljubi, in nam zvest ostane, kadar smo ga mi zapustili, in nam precej odpusti, kakor hitro ga odpušanja prosimo? In takošen in še boljši prijatelj naš je Jezus. Ali vam moram morebiti povedati, de nas Jezus v resnici ljubi? Poslušajte, kaj sam pri sv. Janezu pravi: *Veči ljubezni nobeden nima, kakor če kdo življenje da za prijatle svoje.* On nas je ljubil do smerti. Ali vam moram povedati, de se Jezus z nami veseli, kadar smo mi veseli? Poglejmo ga, kako prijazen s svojimi aposteljni na gostjah v Kani Galilejski sedi, in svatam veselje narediti, svoj prvi čudež stori. Ali vam moram povedati, de se Jezus joka z nami, kadar smo žalostni? Poglejte, kako se z Marto in Marijo milo razjoka pri grobu Lazarja, svojiga prijatla. Ali vam moram povedati, de nas Jezus tudi takrat kakor zvest prijatelj ljubi, kadar ga zaničujemo? Poslušajte, kaj sam v skrivnim razodenji 3, 20. pravi: *Jaz pa pred vratmi stojim, in terkam, de mi morebiti kdo odpre in jaz k njemu grem.* Torej si bil ti, o ljubeznjivi Jezus! ki si tolikokrat na vrata našiga serca terkal, ko smo v grehu živeli. Morebiti vam moram še tud povedati, de nam Jezus kakor dober prijatelj vselej odpusti, če se resnično poboljšamo? Poslu-

šajte, kaj sv. Janez Kerstnik od njega pravi: *Poglejte Jagnje Božje, ki grehe sveta odjemlje*. Poslušajte, kaj sv. pismo stare zaveze reče: *Naj bi bili tvoji grehi rudeči kakor škerlat, bojo spet beli kakor sneg*. — O pogledjte, ljube duše! kako lepo, kako ljubeznjivo je to ime Jezus! Izrekujmo ga torej pogosto, prav pogosto v veselji in v žalosti, ali vselej pobožno, kakor se takošnemu imenu spodobi. Ime Jezus pomeni torej drugič našiga nar boljšiga prijatla.

3. Ime Jezus pomeni tretjič našiga *Odrešenika, Zveličarja*. Kadar se je angel Jožefu v spanji prikazal, mu je rekel: *Imenuj njegovo ime Jezus (to je Odrešenik); on bo namreč odrešil svoje ljudstvo od njih grehov*. Jezus sam od sebe pravi: *Jaz sim prišel iskat in zveličat, kar je zgubljeniga*. Pri zadnji večerji pravi: *To je kelih moje kervi, ktera bo za vas in njih veliko prelita v odpušenje grehov*. Zato piše sv. Pavel: *Enkrat je Kristus umerl, in večno odrešenje iznajdel*. Kdo visi tukej na križu, preljubeznjivi? Naš Odrešenik. In zgoraj nad križem zapisano stoji: *Jezus Nazareški, kralj Judov*. O kako ljubeznjivo je torej ime Jezus! Ono nam pomeni našiga Odrešenika. O kako moramo biti potolaženi in veseli, kadar ime Jezus izrečemo in se spomnimo: Jezus je moj Zveličar! Ali se bojiš, ljuba duša! smerti, pekla, hudiča? Jezus je tvoj Odrešenik, on je premagal smert, hudiča in pekel. Ali se bojiš svojih grehov? Ali Jezus je tvoj Odrešenik, z njegovo kervjo so vsi tvoji objokani grehi zbrisani. Ali se bojiš skušnjav, se bojiš svojiga slabiga, k hudimu nagnjeniga mesa? Jezus je tvoj Odrešenik, z njegovo gnado boš premagal skušnjavo in svoje meso. Zakaj sv. apostelj Jakop pravi: *Če bo prišla skušnjava, bo prišla pa tudi gnada, de premagamo*. Bodimo torej veseli, preljubi! beseda Jezus pomeni našiga Odrešenika.

Če je pa ime Jezus tako imenitno, tako mogočno, tako ljubeznjivo, kako pa bomo to presveto ime izgovarjali? od tega še v

II. delu.

1. Ime Jezus pomeni prvič našiga Boga; izrecimo ga vselej s *terdno, z naj močnejši vero*. Če je Jezus naš Bog, je tudi vsigamogočen, je nar dobrotljiviši, je vsigavedin. O kako me ta resnica tolaži, in močniga dela! Moj Jezus je vsigamogočen, nar dobrotljiviši, vsigavedin! Ali misliš, ljuba duša, ki Bogu služiš, de nobeden za to ne ve, če se v skušnjavah pridno vojskuješ? Ali misliš, de nobeden za to ne ve, če te ljudje zaniču-

jejo, in žalosti nedolžne solze točiš? Ali misliš, de te nobeden ne vidi, kako tiho nosiš svoj križ, in voljno svoje težave terpiš, in nikomur ne poveš, kar te pri sercu boli? Ali misliš, de te nobeden ne vidi, kadar na skrivnim dobro delaš, te nobeden ne sliši, kadar na tihim v svojim sercu zdihuješ, v samoti čez svoje grehe jokaš in goreče molitve k nebesam pošiljaš? Jezus je pravi Bog, vsigaveden; Jezus je pri tebi; on vse ve, kako se ti godi; on vse vidi, kaj terpiš; on šteje vse tvoje solze, vse tvoje zdihljeje, vse tvoje molitvice; on vse sliši, kar mu tvoje serce tiho pripoveduje. Če si torej, ljuba duša, v skušnjavah, v terpljenji, v zaničevanji, s terdno vero se vzdigni k Jezusu in reci: Jezus! ti me vidiš! Jezus ti me slišiš! Jezus, ti veš, kaj terpim! — Ali misliš, ljuba duša! če v tvojih telesnih potrebah, ali pa v tvojih dušnih težavah in skušnjavah noben človek več pomagati in svetovati ne ve, ali misliš, de nobene pomoči več za tebe ni? Jezus je pravi Bog, in ker pravi Bog, tudi vsigamogočen; s terdno vero se vzdigni k Jezusu, in reci: Jezus, jez verujem, de si vsigamogočen; jez verujem, de mi lahko pomagaš; Jezus, pomagaj mi! — Morebiti se pa bojiš, ljuba duša! de te Jezus zavoljo tvojih grehov ne bo hotel uslišati, in ti pomagati? Jezus je pravi Bog, in ker pravi Bog, tudi nar dobrotljivši, nar bolj usmiljen. S terdno vero, brez strahu in dvoma, se k Jezusu vzdigni in kliči: Jezus ti nar boljši, ti neskončno usmiljeni Jezus! usliši me, pomagaj mi! — O le verovati moramo, ljubeznjivi! in s terdno vero brez strahu in dvoma, klicati na pomoč Jezusa presladko ime vselej, vselej bomo uslišani. Sej nam je Jezus to sam obljubil, ker pravi: *Resnično, resnično vam povem, karkoli bote prosili v mojim imenu, če bote verovali, bote prejeli.*

2. Ime Jezus pomeni drugič našiga nar boljšiga prijatla; izrecimo torej vselej to sveto ime z velikim, z nepremakljivim zaupanjem. Če imamo, preljubi poslušavci, praviga in resničniga prijatla, naj pride čez nas, kar rado, naj bi nas vse zapustilo, v njega imamo še zaupanje, in pravimo: Bom pa k svojimu prijatlu šel: mi je vselej pomagal, mi bo pomagal tudi zdaj. Glej, ljuba duša! z ravno takim, pa še z večim zaupanjem pridi tudi ti k Jezusu; in naj pride čez te kar hoče, nikar ne obupaj; z zaupanjem pokliči Jezusovo ime. Ni nobena gnada tako velika, de bi ti je Jezus dati ne mogel in ne hotel; Jezus je tvoj Bog, pa tvoj prijatelj tudi. — Tisti prijatelj pa ve z nami nar bolj usmiljenje imeti, ki je sam že to

prestal, kar mi terpimo. Tudi takošen prijatelj naš je Jezus. Ali si morebiti v hudih skušnjavah? Jezus je bil skušan od samiga hudiča. So morebiti težki tvoji križi? Jezus pod svojim križem trikrat pade. Si morebiti žalosten, od Boga zapušten? Jezus pravi: *Moja duša je žalostna do smerti. Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil!* Morebiti grehi težé tvoje serce? Jezus nosi grehe vesoljniga sveta. Zato piše sv. Pavel: *V vsih rečeh, zunej greha, nam je enak postal, de bi vedil usmiljenje imeti z vsimi, ki se približujejo njegovimu prestolu.* — Zatorej, ljuba duša, ne le kar s terdno vero, ampak tudi z nepremakljivim zaupanjem se povzdigni k Jezusu, in reči: **O Jezus, prijatelj moj!** sam si skusil, kako hudo je, skušnjave terpeti; kako težko je, križ nositi; kako hudo je, žalosten na duši, od Boga zapušten biti. Jezus! Jezus! prijatelj moj, pomagaj mi! Še nobeden ni šel neuslišan od Jezusoviga prestola, kdor je v zaupanjem k njemu prišel; tudi mi bomo uslišani, če bomo z vero in zaupanjem klicali v Jezusa.

3. Ime Jezus pomeni tretjič našiga **Odrešenika, Zveličarja**; izrecimo torej vselej to ime z *gorečo ljubeznijo*. Če so že morebiti naši starši veliko let v grobu, ali vendar, kakor hitro slišimo njih ime zgovoriti, ali kadar koli se sami na njih zmislimo, je vroče naše serce, in so mokre naše oči; zakaj z imenom vred se spomnimo vsiga, kar so ljubi oče, ali ljuba mati nam dobriga storili, ali hudiga za nas prestali, vsih lepih nauk, ki so nam jih dajali. Česa pa se boš ti spomnila, ljuba duša! če slišiš ime Jezus izgovoriti, ali če ga sama izrečeš, ali se nanj zmisiš? **O** kako se mora tudi tvoje serce vneti, kako tudi tvoja ljubezen goreti, če misliš: Jezus je moj **Odrešenik, Zveličar!** Nebesa je zapustil, na zemljo je prišel; Božjo čast je zapustil, človeško truplo si je izvolil; nebeško bogastvo je zapustil, našo revšino si je izvolil; veselje je zapustil, solze in žalost si je izvolil; nebeški sedež je zapustil, na križ se je dal pribiti; vse dobro je zapustil, vse hudo je nase vzel; iz ljubezni do tebe in mene, de bi mene in tebe od vsiga hudiga odrešil, naji srečna storil na vekomaj, naji zveličal. **O** kako močno te ljubim, moj Jezus! ker si ti **Odrešenik, Zveličar moj!** Sam je raji umerl, de bomo le mi na vekomaj živeli! — Pomisli vse to, ljuba duša! in ne le kar s terdno vero, ne le kar z nepremakljivim zaupanjem, ampak tudi z *gorečo ljubeznijo* se k Jezusu povzdigni, ter reči: **O Jezus, Zveličar moj!** jaz te ljubim. — Kakor hitro se v jutru zbudiš, povzdigni

se v ljubezni k Jezusu, in reci: V tvojim imenu vstanem, o Jezus! Na večer, kadar se uležeš! V tvojim imenu zaspim, o Jezus! tvoj sim živ in mertev, o Jezus! Kadar kaj delaš, kaj dobriga storiš: Tebi v čast, o Jezus! Kadar kaj hudiga terpiš: Iz ljubezni do tebe, o Jezus! — Imej vedno Jezusa v svojih mislih in v svojih ustih; rad kliči iz ljubezni njegovo presveto ime, ker je tebe poprej klical, kadar si ti zgubljen pred njim bežal.

Ker pa sv. pismo pravi: De naj se v Jezusovim imenu vse kolena pripogujajo v nebesih, na zemlji in pod zemljo; pokleknimo tudi mi pred Jezusa, in molimo: O Jezus! ti si naš pravi Bog; zato verujemo v tebe! O Jezus, ti si nar boljši prijatelj naš! zato zaupamo v tebe! O Jezus, ti si Odrešenik, Zveličar naš! zato te ljubimo iz vsiga serca! In kadar se nam bojo na smertni postelji oči skalile, težko dihale naše persi, in naš jezik ne bo mogel govoriti več, in kadar bomo zadnjikrat na pomoč poklicali presladko ime: Jezus! takrat pridi, o Jezus! in sprejmi v svoje roke našo ubogo dušo. Hvaljen bodi, Jezus! Zdaj in na vekomaj. Amen.

K—.

Drugo predpepelnično nedeljo.

„Seme je Božja beseda.“ Luk. 8, 11.

Božja beseda.

In nam treba, prilike današnjiga sv. evangelija na dolgo razlagati; Jezus, nar modrejši učenik, sam nam jo je razložil, rekoč: *Seme je Božja beseda*, namreč tista beseda, od které sv. Pavel pravi, de je na dve plati brušen meč, in gre do mozga in kosti, in s svojo močjo notranje pri človeku prerodi; tista beseda Božja, ki je pregnala temo nejevere in zmote, in kakor solnce obličeje zemlje razsvetila; tista beseda Božja, ki je spreobrnila ljudstva, de so zapustile dela teme, krivico in nesramnost, nezmernost in sovraštvo, in jih je vnela za pravico in usmiljenje, čistost in treznost ter jih serčne storila, de so se vsimu odpovedali, vse voljno terpeli za čast Božjo in svoje zveličanje; tista beseda Božja,

ki je po besedah sv. učnikov zdravilo duš, duhovno orožje zoper sovražnike, rodoviten dež, jed za terdne, mleko za otroke.

Ako ima pa Božja beseda to prečudno moč, od kod vender pride, de pri mnogih tako malo sadú prinese? Od kod pride, de je tudi med kristjani, ki vedno slišijo besedo Božjo, toliko pregrehe in zanikernosti, malo pa ljubezni in pobožnosti? Od kod, de med zakonskimi ni zvestobe, med mladimi ne sramožljivosti, med otroci ne pokoršine? Ali je beseda Božja svojo moč zgubila, ali ni več tako sveta? Moči ni zgubila, in je še ravno tista, ki je na duši mertve v življenje obudila, Caheja in Savla spreobrnila. Ali je premalo oznanovcov Božje besede? Nikdar ni bila večkrat oznanovana; vsako nedeljo dopoldne in popoldne se pregreha graja, čednost priporoča; z milim in gromečim glasam kličejo in budé duhovni pastirji zmotene in terdovratne, pa vender tako malo zda, de nevednost in pregreha le močnejši prihajate; in ko bi duhovni pastir družiga težavniga ne imel, mu mora že to britko pri sercu biti, de vidi tako malo sadú svojiga truda. Kje drugej bomo tedej vzroka iskali, kakor ker zemlja, v katero seme pade, serca vernih, ki besedo Božjo sprejemajo, niso pripravne, kakor že Jezus v današnji evangeljski priliki uči? Zato hočemo po napeljevanji te prilike dans pomisliti, *zakaj beseda Božja pri toliko poslušavcih sadú ne prinese, in kaj moramo storiti*, de bo pri nas stoteren sad obrodila? Nauk gotovo za vse in vedno potreben; pa tudi ta nauk bo zastonj, brez sadu, ako ti, o Gospod, ki govoriš skoz usta učnikov, ne razsvetliš in ne omečiš serc poslušavcov, de spoznajo in odpravijo vse zaderžke, in potim željno poslušajo in na tanko spolnujejo, kar jim ti, o Gospod, govoriš!

Ko govorim od maliga sadu Božje besede, ne govorim od tistih, ki nočejo besede Božje poslušati, doma ali zunej cerkve ostajajo, ali še po slabih krajih zahajajo. Oni so solzá vredni slepci, ki z očmi ne vidijo, z ušesmi ne slišijo. *Luč je prišla na svet; pa bolj ljubijo temo, kakor luč.* Znamnje zaverženja imajo nad seboj po spričevanji sv. pisma, ki pravi: *To pa je sodba, ker je luč prišla na svet, in so ljudje bolj ljubili temo, kakor luč.* In Jezus sam govori: *Kdor je iz Boga, besedo Božjo posluša. Za tega voljo vi ne poslušate, ker niste iz Boga.* Tudi ne govorim od tistih, ki se jim je že vse sveto pristudilo, ter jim nikoli pri-

diga ali nauk ni všeč. Oni so podobni prekleti zemlji, za katero ni nobeno seme; bolniku, ki mu nobena reč ne diši; Izraelcam, ki se jim je tudi dobra mana z nebes pristudila. Tudi njim bo Zveličar očital, kakor svojeglavnim Judam: *Kolikrat sim vas hotel zbrati, pa niste hotli!* Govorim le od tistih, od katerih prilika današnjiga evangelija govori, namreč:

1. Enaki poti, na katero seme pade, ter je pohojeno, so *mlačni, posvetni poslušavci*, ki ne pridejo v cerkev, de bi se kaj naučili ali se poboljšali, temuč le, ker je navada, ravno nedelja ali praznik, ki pridejo le s telesam, serce pa je polno praznih nečimernih misel; že pogledi in posmehovanje, vse obnašanje kaže, de jim za resnico in čednost ni mar; in zato se jih Božja beseda ne prime, pade le v serce enako pohojeni poti, po kateri gredo vse druge misli in želje ven in noter, ter zadušé vse dobro seme. Pride marsikteri sem na sveti kraj na duši bolan, ker ima serce polno napuha in jeze, jezik poln strupa preklinjevanja in obrekovanja, roke omadežvane s krivico in lakomnostjo, oči polne nečistosti in nevošljivosti; zdravilo zanj so sv. resnice, de bi mu kakor blisk od zgorej serce razsvetile in pretresle; pa mu še za to zdravilo mar ni, ter ga še iz posvetniga spanja ne prebudi, ter ostane enak kralju Jeroboamu; na prerokovo besedo se je altar razpočil vpricho kralja, vendar kraljevo serce ostane oterpnjeno. Kako se trudi marsikteri pridigar z branjem in pisanjem, kako zdihuje in sv. Duha prosi, de bi zamogel resnico tako oznanovati, de bi poslušavcam v serce segla, de bi jo zvesto ohranili in v djanji spolnovali! Kako mu pa mora biti bitko pri sercu, ako vidi, de je trud pri takih poslušavcih zgubljen, de je vse padlo le na terdo, shojeno pot!

Še bi morebiti pri nekterih se prijelo dobro seme in ozelenelo; pa ptiči spod neba pridejo in ga poberó. To so prazni izgovori, s kterimi se taki poslušavci opravičujejo, in vest tolažijo. Ko, postavim, sliši od pravice, se tolaži rekoč: To ni taka reč, saj se unimu ne pozna. Ko sliši od nečimernosti, se izgovarja, de drugi ravno tako ravnajo, de je to šega sveta ter sam ne more drugačen biti. Ko sliši od čistosti, si misli, de se med svetam ne more vsiga varvati, de ne bo toliko v greh prišteta vsaka beseda. Ravno tako, ko sliši od drugih čednost, od resnične pokore, od ojstre sodbe in strašne večnosti, precej prihité, kakor ptiči spod neba, prazni izgovori, ter zbrisejo vse dobre vtisljeje in vničijo vso moč svetih

resnic. Ti ptiči so zapeljivci svetá, ktere satan kakor svoje namestnike pošilja, de bi zaterli dobro seme. Oni s svojo posvetno modrostjo vedo prigovarjati, kakor kača Evi rekoč: Ni tako ne, kakor pravijo. Prav s satansko zvijačo vedo vero podkopovati rekoč: To ni nič, sej to ni greh. Kakor roparske ptice pod neba prileté in pobero seme. Božje besede iz serc lahkovernih kristjanov. Zmirej drugač in bolj zvito vedo pokončati dobro seme; kmalo jim nepokojno vest miré in grehe izgovarjajo; kmalo prigovarjajo, de bi se pokora odlašala; in na zadnje v obupnost napeljujejo rekoč: sej ne moramo drugač; pustimo vse, kakor je.

Vprašaj se kristjan, ali nisi že tim enak, pri kterih dobro seme na pot pade? Prašaj se, ali ti je kaj mar za resnico in podučenje? Ali greš v cerkev iz praviga namena, ali le iz navade ali celo iz slabiga vzroka? Kakšne misli so v glavi, kakšne želje v sercu? Odgovori si! Poglej, ali ni hudič Božje besede iz serca vzel? Glej, že si sklenil pri pridigi, po slišanim nauku tudi živeti, pa hitro pride hudič in njegovi sužnji; tvoje strasti, tvoji tovarši te izgovarjajo, opravičujejo, in spet je vzeto dobro seme iz serca! Oh pomisli: Vsak grešnik, vsak hudodelnik ima izgovorov zadosti! Pa enkrat te bo strast in slaba tovaršija zapustila, oči se ti bodo odperle, pa prepozno! Resnico boš vidil, pa le v svojo lastno sodbo! Zato zdaj odpri uho in serce besedi življenja, ki se oznanuje, in pomisli, kolikrat je že prišel sejavec sejat v tvoje serce; pa nič ni zdalo, vse je padlo na terdo pot, ter vse so zapeljivci pokončali. Pomisli, de ne bo zmirej čas setve; pride čas žetve, in kaj takrat zamoreš upati?

2. Drugo seme pade na kamen, komaj požene in se posuši, ker nima živeža. Taki niso le tisti, ki so *oterpneniga serca*, ter jih nič ne gine, ampak tudi tisti, ki Božji nauk veselo in hitro sprejmejo, pa jih spet *hitro mine*, in stanovitosti ni. Sicer je Božja beseda na dve plati brušen meč, ki ima v sebi moč vsako pregreho umoriti. Napuhu žuga: *Prah si bil in prah boš; moli bodo tvoja postelja, in červi tvoja odeja*. Nečistimu kliče: *Nečistniki ne bodo posedli Božjiga kraljestva*. Lakomnika opominja: *Kaj bo človeku pomagalo, ako vse pridobi na duši pa škodo terpi?* De kratko povem, za vsako skušnjavo ima posebno, močno zdravilo; pa pri kamnitih sercih nič ne zda, ne obetanje nebeškiga veselja, ne žuganje večniga pogubljenja. Resnice, ki so jih toliko omečile, ki so se tudi njega nekdam prijele, zdaj nič ne zdajo, ker

je serce po slabih in posvetnih navadah vse okamnelo. — In ko bi morebiti tudi v drugih rečeh si k sercu vzel, ko pa njegova pregreha na versto pride, se ga nič ne prime. Rad je poslušal Herod sv. Janeza; ko je pa ta sv. mož kralju začel očitati njegovo pregreho, je zastoj govoril. Rad je slišal oblastnik Feliks nauke sv. Pavla; ko mu pa začne govoriti od čistosti in pravice, ni hotel dalje poslušati. Tudi tebe morebiti veselé lepe pridige, in rad k njim hodiš; ko pa tvoja slabost na versto pride, pade vse na skalo in ne gre do serca.

Na skalo pade dobro seme tudi pri tistih, ki so še mehka serca in dobre vtisljeje hitro sprejmejo, pa ravno tako hitro tudi pozabijo, od verha je še dobra zemlja, pa spodej je skala, in dobro hitro zgine, kakor je prišlo. Rad sliši od sv. čednost in je ves vnet; do solza je omečen pri Božji besedi; pa komaj pride spet med ljudi, je vse pozabljeno. Taki hoče in noče; ima od nature dobro voljo, pa si sile ne stori, in zato ostane vse brez sadu, kakor bi bilo na skalo padlo. Podoben je tak drevesu, ki cvetje obrodi, pa sadu ne prinese; zelišu, ki na kamnu ozeleni, pa hitro usahne; enak je tak kristjan tistimu možu, od kteriga sv. Jakob piše, de se je v zerkalu pogledal, ter proč gredé spet pozabil, kakšen de je.

Kristjan, ali je morebiti tvoje serce tako? Ali se tebe nič ne prime? ali pa vse dobro hitro zgine? Odgovori si, in iši pomoči za svoje serce. Glej, kamen je terd, in vender ga predolbe vodena kaplja, ki dolgo in vedno kaplja. Tako bo pridno poslušanje sv. resnic tudi tvoje serce sčasama omečilo. Dolgo je sv. Avguštin poslušal sv. Ambroža, preden se je serce omečilo za spreobrnjenje, pa on ni nehal, dokler mu ni moč Božje besede duha ponovila. Prosi tudi Boga za potrebno omečenje serca; On sam pravi po preroku Ezehielu: *Razlil bom čez vas čisto vodo, in bote očišeni, ter vam bom dal novo serce, in bom odvezel kamnitno serce.* Vse mogoče je pa pri Bogu, ki tudi iz kamnov zamore narediti Abrahamove otroke. Zato zdihni k njemu, de ti On serce odpre in omeči. Pa tudi sam se trudi za močno dobro voljo. Ako tudi mine notranje veselje, in tudi pride suhota serca, vender stanovitno doveršuj, kar si za dolžnost in resnico spoznal; trudi in trudi se, de boš močen sklep zadobil, in s tim bo vse dobljeno.

3. En del semena je padel med ternje, ktero ga je zadušilo. To ternje so *skerbi in bogastvo tega sveta, in pregrešno poželenje*

serca. Res je, le Bog zamore s svojo gnado serca poslušavcov razsvetliti in omečiti, de seme sv. resnice obilno sadú obrodi; pa ta luč in gnada od zgorej ne najdete prostora v sercu, ki je polno posvetnih misel in skerbi, zato ker duh Božji in duh sveta se ne vjemata. Kako res je to, nas zgledi vsih časov dovolj učé. Evangeljskimu mladenču Jezus sam na serce govori, de bi ga k popolnosti spodbudil, rekoč: *Ako hočeš biti popolnoma, zapusti vse, kar imaš, in hodi za menoj.* Kdo bi ne mislil, de bo glas njega, ki je Gospod naših serc, ki je aposteljne z eno besedo za seboj privabil, že od mladosti dobriga mladenča priklical k temu, kar mu še manjka? In vender se bere, de je žalosten proč šel, in zakaj? Imel je veliko premoženja. Kako lepe nauke je Judež slišal od Jezusa! kako ljubeznjivo ga je še pri zadnji večerji svaril! kako prijazno ga je še na vertu nagovoril, in vender Judež terdóvraten ostane; zakaj? ker ima serce polno lakomnosti, ktera kakor ternje ves dobri sad zaduši. Tako je še vedno pri zakonskih, pri kupcih in drugih, ki se preveč na časno navežejo. Oni slišijo in vedo besedo Gospodovo: *Ne skerbite preveč, kaj bote jedli, kaj bote pili; delajti si prijatle iz pregrešniga mamona; ne išite zakladov, ktere mol in rija snesta; le eno je potrebno;* vender pa časne skerbi zaduše vse dobro seme; od jutra do večera nimajo časa na Boga misliti; še v cerkvi je njih serce polno domačih opravkov in ne morejo ne poslušati ne moliti. Tako peša njih pobožnost, in čedalje bolj postanejo otroci tega sveta. — Ako pa pride k tim posvetnim skerbem še pregrešno poželenje, potim ne pomaga nobeno opominovanje in žuganje; nič nimajo nebesa tako lepiga, nič pekel tako strašniga, nič smert tako grenkiga, de bi njih serce k dobrimu spodbudilo. Le glej mlado dekle, ki je popred z veseljem Bogu služilo, in vsim v lep zgled bilo; zdaj posluša glas pregrešniga poželenja, in kmalo so zadušeni nauki od ponižnosti in čistosti; opešalo je veselje do vsiga svetiga; ternje pregrehe se pa čedalje bolj vkoreninuje. Ravno tako pri požrešnim. Z veseljem je nekdam molil: *Posvečeno bodi tvoje ime; pridi k nam tvoje kraljestvo;* rad je poslušal nauk Kristusov od zatajevanja in krotkosti, od ljubezni in ponižnosti; zdaj mu je nauk od križa nespamet, beseda od zatajevanja in ponižnosti prazna; le za svoje meso živi in poprejšnji strah Božji je zadušen od pregrešniga poželenja.

Ali ni morebiti, kristjan, tudi v tvojim sercu ternja časnih

skerbi in grešniga poželenja, ki že več let zadušuje vse dobro seme? Skerbno obdeluje Gospod po svojih namestnikih nograd tvojiga serca, in te opominja, oči proti nebesam povzdigovati, in iskati, kar je zgorej. Ako pa pri vsim našim trudu, pravi sv. Kri-zostom, stari ostanete, kaka žalost za nas, kaka sodba za vas! Zato odpravi škodljivo ternje iz svojiga serca, ki mori v tebi sv. misli in želje, de bo talent Božje besede velike obresti prinesel.

4. En del semena je padel na dobro zemljo ter je prinesel stoteren sad. To se zgodi pri tistih, ki lačni in žejni pravice, radi Božjo besedo pri vsaki priložnosti poslušajo, na se obračajo in dobre sklepe za prihodnje življenje delajo; tisti, ki Božjo besedo ohranijo zoper vse sovražnike, ki nam njen sad iz serca jemljejo. Srečen, žares srečen, kdor tako besedo Božjo posluša in ohrani! On je enak drevesu, ki je zasajeno ob potoku, ki daje sad o pravi-
m času; on je podoben modrimu možu, ki je zidal hišo na skalo in je noben vihar poderl ni; on je podoben dobrimu otroku, ki rad posluša glas svojih staršev, in je vselej njih poveljem pokoren. O de bi bilo pač veliko taci poslušavcov, kateri bi v svoj prid, drugim v zgled, pridigarjem v veselje, seme sv. resnic v svoje serca tako sprejemali; kateri bi, pridnimu kmetu enaki, odpravili vse ternje in kamnje, kar zaderžuje lepo rast dobriga semena, ter bi v veselji in britkosti z vso poterpežljivostjo ohranili Božjo besedo, de bi jim stoteren sad obrodila! Zato ob kratkim še nekatere nauke, kaj moramo storiti, de bo naše serce pripravno za dobro seme.

De bo seme Božje besede sadu prineslo, moramo to storiti, kar kmet stori, de bi polje rodovitno bilo; on pridno vse prekoplje in otrebi, kar je škodljiviga, potem pognoji in obseje. Tako naj stori kristjan, de bo Božja beseda rodovitna; naj pridno posluša s pripravljenim sercem, večkrat premišluje in po tim ravna z Božjo pomočjo.

a) Pred vsim je treba Božje nauke pridno poslušati. Jezus sam blagruje té, ki Božjo besedo poslušajo, ki so lačni in žejni pravice. Svoje učence tri leta uči, in vender še pravi: *Veliko vam imam še povedati, pa zdaj ne morete prenesti*; aposteljne pošlje po vsim svetu učiti, in jim reče: *Kdor vas posluša, mene posluša. In res je bifa njih in njih naslédnikov poglavitna skerb, nevedne podučiti in posvariti. Tako je pa tudi vedno za poslušavce dolžnost poslušati te nauke, ker nihče ni dosti podučen, in le luč sv. resnic ga zamore prav razsvetliti, le moč besede Božje*

ga zdramiti iz spanja in za čednost vneti; le Božji nauki nas uče sveto življenje, mirno smert in srečno večnost. Radi tedej in z veseljem prihitimo k Božji besedi in z Davidam recimo: *Bom slišal, kaj mi govori Gospod Bog.*

b) Pridimo pa s *pripravljenim sercam*. Ni vse eno, v kako zemljo se seme seje. Zemlja za Božjo besedo je naše serce, katero se mora za dobro seme pripraviti. Že ko v cerkev greš, moraš serce očistiti vsih grešnih, posvetnih misel; zakaj Božja beseda je sveta, pravi sv. Krizostom, in ne bo v gerdi posodi prebivala. Terdo serce se mora omečiti s priserčno molitvijo. Zakaj de Božja beseda sadú obrodi, ni v moči človeka, ampak tega, ki serca vlada. *Ne ta, ki sadi, je kaj; tudi ne ta, ki priliva; ampak On, ki da rasti, Bog.* Naj bo pridiga še toliko lepa, glas gre le do ušes, ako Bog človeka ne razsvetli in ne omeči. Zato pravi sv. Avguštin: Svariti zamoremo, ako pa od zgorej ni notranje gnade je prazen naš hrup. V nebesih ima prižnico On, ki od znotraj učí. Zato piše tudi sv. Pavel Efežanam: *Molite za me, de mi bo dana beseda, kadar svoje usta odprem.* Zato prosimo sv. Duha pred pridigo, de bi On naše serca odperl in očistil. Le tistih serca pa bo Bog tako s svojo gnado odperl, kateri se tudi sami pripravljajo. Zato odpravi iz serca vse nepotrebne misli in skerbi, ki kakor ternje zadušujejo dobro seme, vse pregrešne želje, ki serce oterpnjeno store za vse dobro, in le ta edina misel in želja naj bo v sercu: Hočem Božjo voljo v pridigi spoznovati, in po pridigi spolnovati; če sim v grehu, ga hočem spoznati in obžalovati; če sim v gnadi, hočem v nji rasti. Misli si, de Bog sam ti govori, in ves pripravljen ga poslušaj, kakor Savel glas iz nebes, kakor nevesta v visoki pesmi glas svojiga ljubiga. Kolikor večí želje po Božji besedi se ti v sercu obudé, toliko bolj se bo serca prijela, večí dobiček boš od nje imel, in z veselim sercam se boš vernil na svoj dom.

c) Pa tudi doma čez teden večkrat zaslišane resnice *premišlujmo*. Jezus imenuje srečne té, ki Božjo besedo tudi ohranijo. Stari Izraelci so si nar imenitniši zapovedi na robove svojih oblačil zapisali, de so jih vedno pred očmi imeli. David sam pravi, de je Gospodovo postavo premišljeval noč in dan. Tudi Marija sama je ohranila vse besede v svojim sercu. Po tih zgledih so Božji služabniki vedno premišljevali sv. resnice, posebno v skušnjavah in britkostih, ter so obilno moč in tolažbo v njih zadobili

Tudi ti, kristjan, se navadi premišljevati posebno tiste resnice, ki so te nar bolj zadele, in ti bodo tudi med tednam kakor močna hrana za dušo, dobro zdravilo zoper hudo nagnjenje.

d) Zadnjič moramo po zaslišani Božji besedi tudi ravnati. Kaj bi pomagalo, se v ogledalo pogledati in madeže viditi, se pa ne umiti in očediti? Kaj bi tudi tebi pomagalo, ako si tudi pridno poslušal, in ti je tudi dopadlo, pa vender djanje ni po tim? Le s sitam si vodo zajemal. *Zakaj, ne poslušavci postave, ampak spolnovavci bodo opravičeni. Pojdi, pravi Jezus, in tudi ti tako stori.* Stori tako, kakor si slišal od lepih čednost, krotkosti in poterpežljivosti, ljubezni in ponižnosti, in spolnuj v svojim vsakdanjim življenji. Pojdi in stori tako, kakor si slišal od ostudnih pregreh krivice in sovraštva, nesramnosti in požrešnosti; izderi jih s korenino vred, in ne daj jim več prostora v sercu. To spolnovanje naj bo tvoje veselje, tvoja toložba že tukej, in bo tudi enkrat tvoje plačilo tamkej. K vsimu pa prosi vselej Boga za njegov blagoslov; zakaj kakor zemlja brez Božjiga blagoslova ne prinese sadu, tako tudi mi le z Božjo pomočjo zamoremo po svetih resnicah živeti in v dobrim rasti; On je namreč, ki da rasti, Bog. Ako tako ravnamo, bo gotovo Božja beseda obrodila v nas stoteren sad, sad, za kateriga je obljubljeno plačilo, ki je večno, kakor je tudi večna beseda Gospodova. Amen. A. Č.

V god očiševanja Device Matere Marije ali v svečnico.

„Ko so bili dopolnjeni dnevi očiševanja Marije po Mojzesovi postavi, so Jezusa prinesli v Jeruzalem, de so ga postavili pred Gospoda.“ Luk. 2, 22.

Lepota in vrednost svete čistosti.

MI vsi smo v grehu spočeti, omadežvani rojeni. *Poglej, pravi kraljevi prerok, v hudobii sim spočet in v grehu me je rodila moja mati.* Vsi smo zato očiševanja potrebni, ker nič omadežvaniga ne pojde v nebeško kraljestvo. V ta spomin je Bog po Mojzesu napovedal vsaki Izraelski ženi, de mora iti štirideseti dan po

porodu moškiga otroka v tempelj k očiševanju, in zapovedani dar prinesiti. Vsak lahko ve, de Marija ni bila dolžna, se ti zapovedi podvreči, ker zapoved je govorila le od navadnih mater; ona ni bila dolžna k očiševanju iti, ker čista devica brez vsiga madeža ni očiševanja potrebovala; pa vsa ponižna in zvesta služabnica Božja se v vsim postavi podverže. Kako ginljiva je bila za Marijo ta perva pot v tempelj, in kako lepo serce ona tukaj kaže! Pokorna gre v zidani tempelj, de tam daruje Narvišimu živi tempelj, Bogu v dar prinese njega, ki je od vekomej pri Bogu bil; voljno daruje, kar ji je nar ljubši, svoje edinorojeno dete.

Kar je Marija Bogu v čast in hvalo storila, tudi še dan današnji posnemajo keršanske matere. De bi pa to opravilo ne le po vnanji šegi, ampak tudi po duhu vredno opravile, morajo žene pred vsim svoje serce vsiga slabiga poželenja očistiti, ker le dar čistiga serca Bogu dopade. Zato se pri vpeljanji z žegnano vodo pokrope, in se jim goreča sveča v roko poda, v spomin, de naj čiste, kakor luč svoje serce k Bogu povzdigujejo. Njih nar lepši dar naj pa bo terdna obljuba, v sv. kerstu posvečeno dete k časti Božji prav po keršansko zrediti. O de bi se pač pozneje pri reji otrok prav pogosto tega darovanja spomnile! De bi se pa tudi vsak kristjan večkrat prav živo spomnil, de je bil že otrok Bogu darovan, in se tudi sam daroval, de bi dušo in telo tako čisto ohranil, kakor Bog zapoveduje! Tako bi vedno s čistim sercam Bogu služil in z očišenim telesam dopadel; tako bi skazal ljubezen Jezusu ženinu čistih duš, in posnemal Marijo, prečisto Devico, ki vsa čista vender še k očiševanju pride. Ker se ta čednost, čistosti, nad Marijo pred vsimi kakor lep limbar sveti, med današnjim svetam je pa nar bolj manjka, sim si namenil dans od *lepote in vrednosti sv. čistosti* govoriti. — Sprosi nam, o Marija, prečista Devica, de spoznamo in ohranimo, kar nas Bogu in tebi toliko dopadljive stori!

V zalim vencu keršanskih čednost se lepo sveti, kakor bela lilija, sv. čistost, nar veči lepota pobožne duše, ki se v mislih in željah, v besedi in v djanji skerbno varuje vse radovoljne nespodobnosti. Ni reči ne na nebu ne na zemlji, ktera bi zamogla človeku veči vrednost dati, s ktero bi se čista duša zamogla primeriti; zakaj 1. čistost loči človeka od *posvetnosti*, ki nas tako lahko zmoti in od dobriga odverne. *Kdor je brez šene*, piše sv.

Pavel, je skerben za to, kar je Gospodoviga, kako bi Bogu dopadel. Kdor je pa oženjen, skerbi za to, kar je svetoviga, kako bi ženi dopadel, in je razdeljen. In neomožena ženska in devica misli na to, kar je Gospodoviga, de bi bila sveta na telesu in duhu. Koliko reči veže zakonske na svet, koliko skerbi imajo za yso hišo, za zrejo otrok, za prihodnost! Kolikrat zdihujejo pod težko butaro, in tožijo, de jim pri toliko skerbih in opravilih ni mogoče, Bogu prav služiti in za nebesa skerbeti! Še vse bolj v sužnosti sveta so nečisti nezakonski. Kako ostudne vezi jih na svet vežejo, in za vse sveto nevtisljive storé! Zdaj iše svojim strastim vstreči, zdaj drugim dopasti; kmalo spet hiti za posvetnim veseljem in slabo tovaršijo, hrepeni po nečimerni obleki; ne privoši si pokoja tudi v ponočnim času; ne more serca od greha in sveta ločiti celo ob Gospodovih dnevih in pri službi Božji. Zarés v svet zatopljen, usmiljenja vreden stan, v katerim ni mogoče, kaj za Boga storiti! — Kako vse drugač je pri čistih! Oni ne išejo veselja in dopadajenja sveta; vsa nečimernost jim je prazna pena, vsa posvetna tovaršija le zoperna sapa. Veselja in tolažbe išejo le v Bogu, in v svoji nedolžnosti; prave zaklade najdejo le v Božjim dopadajenji. Nič jih ne veže na to življenje, ki je polno britkost in nevarnost; z aposteljnam želé rešeni biti tega umerjočiga telesa, in s Kristusam biti. Vse svoje misli in želje imajo le tam, od kodar pomoči prosijo in jo dobé za stanovitnost, kjer jih čaka lepi venec nedolžnosti.

2. Čistost ima tudi pridružene vse druge čednosti in je izvir vse svetosti. Sej prave čednosti morajo v sercu vkoreninjene biti, iz njega izvirati, in ne samo v lepih besedah se kazati; le iz čiste korenine bodo pa lepe, svete čednosti prirastle. O ko bi mi viditi zamogli čisto serce, kako je polno otroškiga zaupanja in goreče ljubezni do Boga, ki zmirej kakor vpricho njega le zanj živi, nanj misli, in se mu z dušo in s telesam popolnoma daruje! Kako pri-serčne želje ima po Jezusu, nar ljubšim prijatlu, ktermu samimu dopasti želi in ga iše, kakor nevesta v visoki pesmi svojiga ženina! Koliko češenje občuti do sv. Duha, ktermu vreden tempelj pripravi v čistim sercu, in le obilnosti njegove gnade iše in želi! Zraven pa, koliko čuječnosti in ponižnosti, de bi vihar skušnjave draziga zaklada v perstenu posodi ne pokončal! koliko serčne svete molitve je v čistim sercu, in kako so tudi vse druge dela v čast Božjo za večí popolnamost posvečene! Vse čednosti, ktere gnada

Božja le roditi zamore, se najdejo združene v čistim sercu, serčnost aposteljnov, ljubezen marternikov in ojštrost spokornikov, vse se pridružijo lepi sestri, sv. čistosti.

3. Ta čednost pa ravno zato človeka *nar bolj Bogu približuje* in ž njim združuje. Kakor se lilija iz zemlje kviško vzdiguje v zrak, in se od čiste rose napaja; tako se vzdiguje čisto serce s tega sveta proti nebesam, de živi od močne gnade Božje. Kakor je Bog zgolj duh, nar bolj popolnoma; tako se loči čista duša od vsiga pozemeljskiga, in le v Bogu in za Boga živi, in je posebno Božje ljubezni in njegoviga dopadajenja deležna. Z veselim zaupanjem se torej čisti ozéra k Njemu, nar čistejšimu; čistost mu da perute, se tje vzdigniti, kamor nečisti in posvetni ne more; ga pelje k prijazni obhoji z Jezusam; ženinam čistih duš, ko se nečisti le v blatu pregrehe in v prahu svetá valja; ga tesno zedini s sv. Duham, ki v čistim sercu s svojimi darovi in gnadami prebiva, ko je nečisto serce le od nečistiga duha obsedeno. Kolika čast in visokost te čednosti, ki je po besedah sv. Atanazija posnemanje Božjiga življenja samiga! O prelepa čistost, kdo bi te ne ljubil, kdo bi se za te ne trudil, ko dušo k Bogu povzdigneš, ž njim skleneš in njemu podobno storiš!

4. Čistost pa stori človeka tudi *angelu enaciga*, zato se lépo imenuje angelska čednost. Jezus sam to uči rekoč: *Po vstajenji se ne bodo ne možile ne ženili, ampak bodo kakor angeli Božji.* Čistost sama že v tim življenji nekako pokaže stan večniga veličastva. Kakoršni bodo zvoljeni, brez vsiga poželenja, polni sv. ljubezni, angelam enaki: taki si popolnoma čisti že tukej v svoji svetosti in zderžnosti biti prizadevajo. Tudi cerkveni učniki učé, de so čiste duše — angeli na zemlji. Sv. Bernard piše: *Čisti človek in angel sta sicer razločna, pa le po zveličanji, ne po čednosti; čistost angelova je srečnejši, čistost človekova pa serčnejši.* Še več, čistost človeka celo nad angele povzdigne, kačor ravno ta sv. učenik terdi. Zakaj angeli so že po svoji natori čisti, brez vse popačenosti, brez vsiga vojskovanja med svetimi prebivavci polni svetih občutljejev. Človek pa zamore čist biti le po vednim premagovanji skušnjav, po stanovitni čuječnosti; njegova čistost je le sad svete, goreče ljubezni Božje, za katero se sam neprenehama trudi, in zato mu da večí vrednost in zasluženje. Zato so tudi angeli svoje dopadajenje nad to čednostjo razodevali, in so se prikazovali vselej v podobi čistih mladenčev, in večkrat obvarovali

s svojo pomočjo čiste duše pred sovražniki kakor vidimo pri sv. Neži, Cecilii in pri drugih. Zato je tudi sam angele postavil posebne varhe čistih duš, v znamenje, kako so angelam podobne, in pred Bogom veliko vredne. Koliko tolažbe in serčnosti bi nam moglo to prepričanje dati pri vsih nevarnostih in skušnjavah te angelske čednosti!

Zavoljo te velike imenitosti in vrednosti pa tudi to sv. čednost enako povzdigujejo in priporočajo sv. pismo stare in nove zaveze, cerkveni učeni in zgledi svetnikov; še neverniki so jo častili; a) *Že v stari zavezi* sv. Duh pogosto govori od čistosti; če bereš bukve modrosti ali visoko pesem, povsod boš najdel hvalo in povzdigovanje te čednosti, de bi se njene vrednosti vsi prepričali. *Kdor čistost ljubi, je prijatelj nebeškiga kralja*, se bere v pripovedstih; in v bukvah modrosti: *Čistost dušo Bogu nar bolj bliža*. In spet na drugim kraji govori sv. Duh: *O kako lep je čist rod, ki se v čednosti sveti, njegov spomin je večin, ker pri Bogu in pri ljudeh hvalo ima*. *Kar koli se tehta, govori On, ni toliko vredno, kakor čista duša*. Bog sam imenuje po preroku Ozeji čiste duše svoje neveste rekoč: *Zaročil se bom s teboj na vekomaj, zaročil se bom s teboj v milosti in usmiljenji*. Ali more bolj povzdigniti vrednost čiste duše, kakor s tim, de jo postavi v tako tesno zavezo z Gospodam nebes in zemlje, s kraljem vsih kraljev? Ali si zamore človek veči čast in veselje misliti?

b) Še bolj očitno vidimo povzdignjeno sv. čistost v *novi zavezi*, v kateri je Kristus postavo dopolnil. On začetnik nove zaveze, si zvoli mater nar čistejši zmed vsih devic, kakor sv. Avguštín pravi: Ko je hotel Bog rojen biti, ga je zamogla le devica spočeti, in ko je devica imela roditi, je zamogla le Boga roditi. Od Njega je že več sto let popred prerok Izaija prerokoval, rekoč: *Glej, devica bo spočela in rodila Sinu, in njegovo ime bo Emanuel*. Zato Marijo častimo kakor mater Jezusovo in čisto devico. Jezus sam ostane v vednim devištvu, in kakor nar višji stopinjo za slabo človeško natoro priporoča vedno čistost, rekoč: *So, ki so se sami nezmožne storili zavoljo nebeškiga kraljestva; kdor more razumeti, naj razume*. Kakor bi hotel reči: Taka čednost ni navadna, ampak ima svoj vir v posebni moči Božje gnade. On blagruje nje, ki so čistiga serca, ker bodo Boga gledali; On ne prepoveduje le nečistih djanj, ampak tudi poželenje serca, ter uči, de iz serca pridejo vse hudobne dela; prešeštvanje, nečistost... Ojstro je On na to čed-

nost tudi pri svojih učencih gledal; terpel je med njimi lakomniga, nezvestiga, neverniga, nikdar pa ne nečistiga. On pred vsimi ljubi nedolžniga Janeza, ki sloni na Jezusovih persih, zve skrivnosti Njegoviga serca, in dobi deviško mater v varstvo; in zakaj vse to? Ker je bil nar lepši zgled angelske čistosti.

Ravno tako njegovi učenci priporočajo to lepo čednost in svare pred nasprotno pregreho. Z resnobnim glasam kliče sv. Pavel Tesaloničanam: *To je volja Božja, vaše posvečenje, de se zderžite vse nečistosti, de vsak svoje telo ohrani v časti in posvečenji, ne v mesenim poželenji, kakor neverniki, ki Boga ne poznajo, ampak kakor priče čistiga serca pred svetimi angeli, ker niste poklicani v nečistost, ampak v svetost, ktera s poželenjem mesa ne more obstati.* On želi verne kakor čiste device pripeljati k Kristusu in ž njim skleniti, in desiravno zakona nikakor ne zaverže, vender pravi: *Srečnejši je, kdor tako (v devištvu) ostane, kakor vam svetujem.*

c) Ravno tako čistost z enim glasam povzdigujejo in priporočajo *cerkveni učeni*ki vsih časov. Device imenuje sv. *Ciprijan* cvet Jezusove čede; sv. *Atanazi* imenuje čisto dušo prijetno prebivališče sv. Duha. Čisti človek, piše sv. *Ciril*, je vreden posebne časti in krone, ker je to čeznatorna popolnost, ktera preseže vso človeško moč. Čisto, nedolžno življenje, pravi sv. *Bernard*, je živa podoba nebeškiga življenja. In poln veseliga začudenja piše sv. *Efrem*: O čistost, ti si nebeška modrost, vredna nezmerniga bogastva! O devištvo, ti si ognjeni voz, ki v te zaljubljene duše čez zvezde povzdiguješ!... O čistost, ti med dušo in telesam lepo cveteš; ti si nar lepši roža, in nar prijetniši duh od sebe daješ! O devištvo, v ktero se je Stvarnik vsih reči, Bog sam, tako rekoč zaljubil, in v njem vse svoje veličastvo skrnil! In kakor ti, tako vsi drugi učeniiki ne najdejo dosti lepih besedi za hvalo in priporočenje sv. čistosti.

d) Kakor učeniiki z besedo, tako nam pa *svetniki* tudi z zgledam čistost priporočajo. Ne bom v misel jemal Device devic, Marije, ktera bi rajši ne bila mati *Odrešenikova*, kakor de bi bila svoje devištvo zgubila, ki se je tudi angela v človeški podobi prestrašila, in je tako vesoljnemu svetu za učeniico, kako visoke vrednosti je sv. čistost. Koliko tavžent jih je bilo, ki so dušo in telo vselej čisto ohranili, in so zato vedno čuli, ojestro živeli in raji vse prestali, kakor se kaj zoper čistost pregrešili! Koliko tavžent jih

je bilo moških in ženskih vsih stanov, kateri so kakor serčni marterniki raji svoje življenje dali, kakor de bi sé bili dali ob svojo čistost pripraviti! Sv. Neža, komaj trinajst let stara, raji na germadi zgorí, sv. Katarina raji glavo zgubi, kakor de bi svojo čistost zgubila. Sv. Hieroním si komaj nar potrebníši živež privoši, sv. Benedikt se v ternjev germ, sv. Bernard v na pol zmerznjen bajer verže, vse le, de bi hude skušnjave premagali in čistost ohranili. In tako je brez števila drugih z enako skerbnostjo se pokorilo, de bi dragi zaklad sv. čistosti ohranili.

e) Prepričani od lepote te čednosti so jo še nekdanji *ajdje* v časti imeli. V ajdovskim Rimu, kjer je vsakoršna pregreha kraljevala, so tistim devicam, ki so v malikovavskim tempelju v vednim devištvu služile, veliko čast skazovali, in jim velike pravice dajali. Ajdovska deklica Virginija je raji hotla mertva biti, kakor čistost zgubiti. Vse se je zavzelo nad zderžnostjo in hvalilo čistost Scipijona Afrikanskiga. Tudi v novejših časih so med divjimi v Ameriki najdlí take device, ki so svoje žive dni v popolnoma čistosti živele, in so zato pri ljudstvu veliko veljavo imele. — Zares vesoljni svet se združuje v hvalo in povzdigo te prečudne čednosti, ki človeka nad angele povzdiguje; od kraja do kraja, od stoletja do stoletja se razlega hvala sv. čistosti, ki človeka posvečuje in z Bogam združuje.

Kdo bi se pa tudi naveličal hvaliti lepote te čednosti in srečo čistih, nedolžnih duš, ki so izvoljene neveste Jezusove, ljubi otroci Marije device, veselje angelov, nar lepši cvet katoliške cerkve! One že tukej vživajo nar obilníši, nar sladkeji veselje v svojim nedolžnim sercu; in čeravno jih hudobni svet čerti, tolažbe in gnade jim dovolj doteka od zgorej, de vse voljno in z veseljem prenesejo. Še smert za nje ni strašna, ampak srečna in vesela; zakaj ona pride kakor nebeška poslančka, in prestavi nedolžno dušo v sv. nebesa, ter jo kakor cvetečo rožo iz solzne doline v nebeški raj presadi. In kako nezmerno veselje in obilna čast je tam čistim dušam obljubljena; veselje, ki preseže vso sreče izvoljenih, čast, ki je le njim lastna. Gospod govori že po Izaii: *Zderšnim bom odločil poseben kraj, veličasten pred vsim drugim; jim bom dal ime, ki jih krona s častjo in slavo; večno ime jim bom dal. In prerok nove zaveze, sv. Janez, piše od svojiga zamaknjenja: Vidil sim stati na gori Sionski Jagnje, in š njim sto in štiri in štirdeset tavešent, ki so imeli njegoro ime in ime njegoviga Očeta*

na čelu. In glas iz nebes, kteriga sim slišal, je bil, kakor tih, ki na harpo pojó. In peli so novo pesem pred tronam, in nihče ni mogel teh pesem peti, razun unih 144000 odkupljenih od zemlje; ti so, ki se niso z nečistostjo ognjusili, zakaj device so, in hodijo za Jagnjetam, kamor koli gre. O kdo bi ne želel uživati, kar ga slišati veseli, kar je tukej le s slabo besedo izrečeno! ker nobeno človeško serce ni občutilo, kar je Bog tistim pripravil, ki so čistiga serca. Ime Božjiga ženina jim bo vtisnjeno, nar bližej Jagnjeta bodo stali, ter ga spremljali s prečudno pesmijo. Tudi njih v nedolžnosti posvečeno telo bo lepši in imenitniši od drugih trupel izvoljenih, in se bo svetilo, kakor zvezde nebá. O res, kako lep je čist rod, ki se v svoji čednosti sveti; večin je njegov spomin, ter pri Bogu in pri ljudeh hvalo ima! Kdo bo šel na goro Gospodovo, ali kdo bo prebival v njegovim svetim mestu? On, ki ima nedolžne roke in čisto serce, ki se ne peča z nečimernimi rečmi.

O ljuba duša, ki si še zvesta svojimu ženinu Jezusu! o preserčni kristjan, ki si še čist tempelj sv. Duha, kakor si pri sv. kerstu postal, premisli in vzemi si k sercu prečudno lepoto in vrednost sv. čistosti, in neizrečeno plačilo, katero je čaka. Čisto imaš še dušo in telo, katero je Bog prečudno vstvaril, Jezus z drago kervjo odrešil, sv. Duh za svoje prebivališče zvolil. Z dopadanjem se ozéra trojnoedini Bog na te, in te imenuje svojo prijateljico, ki je vsa lepa, in madeža ni na nji. Pa ta dragi zaklad imaš v perstenu posodi, ki se hitro ubije; svet te vabi in obeta, kakor zapeljíva kača Evi. Pa ne daj se preslepiti besedam ljudi in šundru sveta. Svet preide, in njegovo poželenje, kdor pa stori voljo Božjo, ostane vekomej. To pa je volja Božja, vaše posvečenje, de se varujete vse nesramnosti. Težavna je vojska, ki jo hoče čistost; pa tavžent in tavžent jih je bilo, ki so se srečno vojskovali in zmagali; tudi ti boš z Božjo pomočjo, ako le v resnici hočeš! Veseli se tudi v svoji vojski in britkosti, ker ti bote prinesle krono in veselje, katero je Bog le tistim pripravil, ki so čistiga serca. — O Jezus, za nas darovani, pomagaj nam! O Devica devic, prosi za nas! Amen. A.

Tretjo predpepelnično nedeljo.

„Glejte, gremo gori v Jeruzalem, in vse se bo dopolnilo, kar je pisano od Sinú človekoviga po prerokih. Izdan bo namreč nevernikom, in bo zasramovan in gajžlan in zapljevan, in potim, ko ga bodo gajžlali, ga bodo umorili.“ Luk. 18, 31—33.

Jezusovo terpljenje nas uči spoznati svojo pregreho in Božjo milost.

Zadnjikrat se poda Jezus po povesti današnjiga sv. evangelija iz Galileje, kjer je navadno učil, proti Jeruzalemu, velik praznik obhajati. Sklenil je, tamkej svoje življenje dati za odrešenje svetá. De bi svoje učence za tisti britki čas pripravil, jim začne svoje terpljenje napovedovati. „*Glejte, jim reče, gremo proti Jeruzalemu, in tam se bo nad menoj vse spolnilo, kar so preroki od Mesijeviga terpljenja, smerti in vstajenja napovedovali.* Tako je vedil On svojo smert in njene okolišine; vender serčno reče: *Gremo*; in ojstro posvari Petra, ki ga hoče odvrtačevati; vedil je, de ga čaka grenka smert; vender gre in se radovoljno podverže Božjim sklepam.

Ta evangeli nam sv. cerkev bere zdaj, ko jih toliko pozabi, de so udje telesa, čigar glava je Kristus, s ternjem kronani; zdaj, ko se jih toliko véde, kakor sovražniki Kristusoviga križa; zdaj, ko jih toliko vnovič Jezusa križa s svojim nekeršanskim zaderžanjem; kakor bi zdaj druga postava veljala, in bi razujzdanost greh ne bila! Jezus gre v Jeruzalem v svojo smert; svet hiti v Babilon po grešni razujzdanosti! Zato nam sv. cerkev pred oči postavi to, kar ima nar večí moč, nas greha obvarovati, namreč terpečiga Jezusa. Stori to tudi závoljo bližnjiga postniga časa, de že zdaj verne opomni, kaj de bodi ta sveti čas zapopadek njih premišljevanja, kaj naj jih k pokori budí, ter na sv. skrivnosti velikiga tedna pripravlja. Zato že naprej opomni svoje otroke Kristusoviga terpljenja, jim kaže grenki kelih svojiga ženina, se ozéra proti žalostni Kalvarii, kjer se je dopolnilo, kar Jezus prerokuje.

To premišljevanje je pa zares nar bolj pripravno, nas greha obvarovati, k pokori obuditi, v čednosti poterđiti, kakor pričujejo vsi sv. učeníki. Glas križaniga Jezusa ima prečudno moč, ki to-

liko terdih sere omeči, na duši mertvih oživi. Ta glas je nar boljši pridigar, ki na serce govori, in mu naredi silne, pa sladke rane, ki namesti smerti duši zdravje prinesejo. Terpljenje Jezusovo je nezmerno morje, v čigar valovih se znajdejo nar večji zakladi gnade in svetosti, nar obilniši studenec tolažbe in miru. Tukej so se modri in učeni ponižnosti učili; tukej so tudi priprosti učeni postali. O de bi vsi kristjani pogosto terpečiga Jezusa pred očmi imeli in premišljevali; to bi v njih sercu vžgalo ogenj, ki pokonča vse pregrešne madeže, in za pravo modrost in pobožnost vname! Ljubeznjivi, podajmo se že dans za Jezusam proti Jeruzalemu, na goro Kalvarijo, ter postojmo zraven terpečiga Odrešenika; in učimo se: *spoznati svojo pregreho in Božjo milost*, to je, de Jezus zavoljo naših grehov terpi, de pa ravno zato mi smemo odpušenja upati. — O Jezus, učenik tudi na križu, uči nas spoznati svoje zadolženje in Božje usmiljenje, de vsi kličemo: Bodi nam grešnikom milostljiv!

I. Strah in groza mora človeka spreleteti, ako si le nekoliko živo pred oči postavi terpečiga Jezusa, kako On že na oljski gori v britki smertni žalosti zdihuje, in kervave kaplje po njegovim životu na zemljo tekó; kako nedolžno Jagnje zvežejo in od sodnika do sodnika vlačijo; kako njegovo deviško telo neusmiljeno mesarijo, de je bila od noge do glave le ena rana; kako njegovo sv. glavo bodeča ternjeva króna prebode, de celo neverni Pilat usmiljenje čuti, ter Judam reče: *Glejte, človek!* In zdaj še le na mertvaški poti proti Golgati, kako s križem obložen vsako stopinjo s svojo kervjo zaznamva, pod težo križa omedluje in pada; kako ga na gori z divjo serditostjo na križ veržejo, in roke in noge prebodejo; kako se scurkama njegova sv. kri odteka, in On od vsih zapušen milo kliče: *Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil!* Ves stvarjeni svet se zavzame nad tim terpljenjem: solnce skrije svojo svetlobo; skale pokajo, zemlja se trese; črna tema pokrije mertvaški hrib. Med temi prikaznimi terpi, pojema in umira Sin Božji, ter do dna sprazni kelih terpljenja, de z velikim glasam kliče: *Dopolnjeno je.*

Kaj pa je vzrok tega britkiga terpljenja in te grenke smerti Jezusove? Greh, naš greh je to storil. *Mi vsi smo zašli, kakor ovce*; dobri pastir je prišel zgubljenih iskat, ter je svoje življenje

za nje dal. On ni greha storil, in ni bilo krivice v njegovih ustih, pa kakor že prerok Izaija govori: *Ranjen je bil zavoljo naših pregreh, raztepen zavoljo naših hudobij. Gospod je naš dolg nanj položil, de bomo z njegovimi ranami ozdravljeni. Bog je svet tako ljubil, govori Jezus sam, de je svojiga edinorojeniga Sina dal, de vsak, ki vanj véruje, ne bo pogubljen, temuč de ima večno življenje. Vedite, opominja zato sv. Peter, de niste odkupljeni z minljivim zlatam in srebrom, ampak z drago kervjo Kristusa, neomadežvaniga, čistiga Jagnjeta. On terpi, kar so naši grehi zadolžili. Naše grehe je nosil na svojim telesu, na lesu. Zato nam je pa terpeči Jezus veden, resnoben spomin in znamenje našiga zadolženja, in nam kliče: Pogledjte moje terpljenje, moje bolečine, in spoznajte greh! Torej piše učeni Korneli a Lapid: Ako hočeš viditi živo podobo svoje pregrešne duše, pogledj Kristusa, gajžlaniga, zapljevaniga, kronaniga, križaniga; pogledj na vsim životu ranjeniga, kervaviga, de človeku ni podoben; enakiga gobovimu: to je podoba tvoje duše, ki jo je Kristus na se vzal! — O človek, ozri se na terpečiga Jezusa, ki na oljski gori v prahu kléči v smertni britkosti, in spomni se tiste britkosti, katero naj bi občutilo tvoje zadolženo serce! Glej izdajavca, ki svojiga Učenika s hinavskim kuševanjem izda, in terkaj na svoje persi, ter kliči: O Gospod, moje hudobije so tebe izdale, prodale! Glej Gospoda vjetiga, zvezaniga, in spomni se tistih vezi, v ktere tebe pregreha vjetiga ima, in že morebiti več let zvezaniga derži! Glej svojiga Odrešenika pred sodbo, kako Pravičniga po krivici obsodijo, nar Svetejšiga zasramujejo; spoznaj in reci sam pri sebi: Jez bi mogel pred sodbo stati, pravična bi bila ta sodba čez me, ki sim grešnik! Glej Jezusovo sv. telo ranjeno, roke in noge prebodene, in spoznaj: To so moji grehi storili, moji brezštevilni grehi! Pogledj križaniga Jezusa in spoznaj: Kri Sinu Božjiga je prelita zavoljo mojih grehov! Tvoja požrešnost, o kristjan, je Kristusa z želčem in jesiham napojila; tvoja nečimernost ga je s ternjevo krona kronala; tvoja nesramnost ga je neusmiljeno razgajžlala; tvoja lakomnost ga je prodala! Tvoje hudobije so med tisto trumo, ki je Jezusa zvezala, pred sodnji stol peljala, in tam vpila: *Križaj ga, križaj ga!* Tebi velja očitane sv. Petra do Judov, ki pravi: *Vi ste izdali in zatajili nar Svetejšiga in Pravičniga; vi ste Začetnika življenja umorili!* Za brezbožniga, piše sv. Avguštin, je Sin Božji gajžlan, za nespametniga je Mo-*

drost zasramovana, za lažnjiviga je Resnica umorjena, za krivičniga Pravica obsojena.

Poglej torej, o človek, pogosto v to živo ogledalo terpčiga Jezusa, in svoj greh spoznáje na persi terkaj, rekoč: Moj dolg, moj preveliki dolg je to storil! Tolikrat imaš za to priložnost, in tolikrat si opomnjen: ko si pri daritvi sv. maše, ktera je vedni, resnični spomin kervave daritve na križu; ko žalostni roženkranc ali sv. križev pot moliš; ko se zaznamvaš s sv. križem; ko vidiš znamnje sv. križa na polji, pri poti, v cerkvi, v svoji hiši, vedno in povsod imaš pred očmi to resnobno ogledalo, ki ti podoba lastne grešne duše kaže in ti govori: Greh, tudi tvoj greh je tega kriv. Ozéraj se nanj, in spoznaj, kako *ostudna, grozna hudobija* mora vender greh biti. Hude šibe so na svetu kuga, vojska, lakota, in po pravici kristjani pogosto molijo, de bi jih Bog rešil, in obvaroval tih nadlog, v kterih toliko ljudi življenje zgubi, toliko solzá drugi iztočijo; kolikanj hujši mora biti greh, zavoljo kteriga na križu visi, in v silnih bolečinah za pomoč kliče in umira On, ki je nebo in zemljo iz nič vstvaril, v kterim vse živi in se giblje! Ako tedej iz podučjenja pridigarjev ne moreš razumeti, ako ti lastno grešno življenje ali zgledi hudobnih, ki v nečistosti, požrešnosti, krivicah živé, dovolj ne pokažejo, koliko hudo je greh; ozri se na križaniga Jezusa, ki ti bolj, kakor nar bolj zgóvorne besede na serce govori: Nar veči, edino hudo je greh, zavoljo kteriga je tudi nad Sinam Božjim smert oblast dobila; pa On ti tudi milo in resnobno pristavi: *Varuj se greha.*

Ta glas nam ponavlja vedno križani Jezus in nam na serce govori: *Varuj se greha*, ki je kriv smerti Sinu Božjiga, de tudi tebe strašna, večna smert ne zadene! *Varuj se greha*, de moje bitko terpljenje in grenka smert ne bo pri tebi zastonj! *Varuj se greha*, de vnovič svojiga Jezusa ne križaš, in mu terpljenja ne ponavljaš s svojim greham! Res, grešni kristjan, če si že tako oterpnjen, de za milo in ojstro besedo učencikov več ne maraš, de te glas vesti, dobrot in štrafeng od Boga poslanih, več ne zbudí; zasliši saj ta svarivni glas križaniga Jezusa! Poslušaj ta glas, ti posvetni kristjan, ki le v prazni nečimernosti svoje veselje imaš, in ozri se na Jezusa; glej, njegove oblačila so razdelili, njegova glava je s ternjem kronana, njegov obraz bleđ in upaden! Zasliši ta glas ti, mehkužnik in nečistnik, ki v ostudnim grehu veselja išeš, in poglej na Kristusa, kako je njegovo deviško telo neusmi-

ljeno raztepeno, de terpi za grehe nesramnosti, v katerih tudi ti živiš! Poslušaj ta glas ti, mlačni in merzli kristjan, ki delo Gospodovo zanikerno opravljaš, in glej, kako Jezus še v nar večih bolečinah svojo dušo k Bogu povzdigne in moli. Vsi zaslišimo ta resnobni glas, in si ga zapišimo z ognjenimi čerkami v svoje živo serce, de ga nobena lahkomišljenost in posvetnost več ne zbríše, in mi pred nogami križaniga Jezusa grehu za vselej odmerjemo, za storjeniga pa milost zadobimo.

II. Ravno to je sladki sad Kristusoviga britkiga terpljenja, ker nas je On od greha odrešil, in nam milost, odpušenje pri Bogu zadobil. *On je Jagnje Božje, ki odjemlje grehe sveta; On je sprava za naše grehe; z njegovimi ranami smo ozdravljeni.* Dobri pastir je dal svoje življenje za svoje ovce, in vezí greha so bile razdjane, verige sužnosti raztergane. Kar smo po Adamu zgubili, smo po Kristusu spet pridobili. Z drevesa v paradizu nam je kača sad smerti podala; z drevesa na Kalvarii nam poda Bežja milost sad, ki je zdravilo naše slabosti, in cena za naše grehe. Tukej je Jezus reven postal, de bi nas obogatil; ranjen je bil, de bi nas ozdravil; umerl je, de bi mi živeli. Vse štrafenge, s kterimi bi bila mogla Božja pravica grešnike tepsti, je on na se vzel in preterpel; On se je dal za poroka, de smo bili mi sužnosti rešeni. Kakor je nekđaj Mojzes, ko je Bog hotel Izraelce zavoljo hudobije pokončati, v svoji gorečnosti pred Gosпода stopil, rekoč: *Gospod, jez vem tvoje ljudstvo je storilo velik greh; pa vender, ali jim prizanesi ta njih dolg, ali če ne, zbríši mene iz bukev šivljenja;* tako je naš ljubeznjivi Jezus usmiljenja poln srednik med razžaljenim Očeta in grešnim svetam postal; na križu med nébesam in zemljo viseč tako rekoč kliče: *Oče, mene udari, mene rani; le njim prizanesi, kterih rešenje in zveličanje je konec mojiga terpljenja.*

Vedno je sicer On usmiljenje učil in skazoval, pa nikjer ne bolj kakor še na lesu križa. Tukej on visi z razpetimi rokami, kakor bi hotel vse objeti, in vse k sebi vabi rekoč: *Pridite k meni vsi, ki terpite, in ste obteženi; jez vas bom poživil.* Tukej kliče njegova sv. kri v Božje usmiljenje, kakor je nekđaj klicala Abelnova kri v maševanje zoper Kajna. *Če kri kozlov in juncov očisti omadežvane, de so čisti na telesu; kolikanj več bo kri Kristusova, ki se je po sv. Duhu samiga sebe neomadežvan dar dal, našo vest očistila mertvih del, de šivimu Bogu služimo.* Kakor je Mojzes v pušavi po-

dobro kače na križu povzdignil, de je ozdravel slehern, ki se je z zaupanjem vanjo ozerl: tako je Kristus, na križu povzdignjen, pomoč in zdravje vsim, ki se z zaupanjem nanj ozérajó, kakor piše sv. Leon: *Kdor z zaupanjem nanj pogleda, bo ozdravljen svojih ran.* Spod križa izvira studenec usmiljenja, ki z zaupanjem napaja in bolne ozdravlja.

Zato z zaupanjem stopimo pred tron gnade, de usmiljenje zadobimo, in milost, kadar pomoči potrebujemo. Kristusove rane, pravi sv. Krizostom, so ravno toliko jezikov, ki v Božje usmiljenje za odpušenje naših grehov kličejo. Sv. križ, pravi sv. Alfonz Liguorjan, je tista srečna mavrica, ki nam vsim oznanuje odrešenje iz potopa, kateri žuga vesoljnemu svetu. Zato tako lepo kakor resnično ravno ta sv. učenik govori: Ako se spomnim svojih grehov, o Gospod, me obleti strah in groza, pred tvojo pravico in svetostjo se bojim in tresem; ko pa pogledam na podobo križa, občutim veliko tolažbo in sím z zaupanjem napolnjen, ker tvoje rane in tvoja kri mi serčnost dajejo.

Ako tudi tebe, grešni kristjan, zavoljo storjenih grehov vest peče, in sam maloserčno pešaš pod težo svoje butare, poglej na križaniga Jezusa in zaupaj; s križa ti govori On, ki je tvoj dolg nase vzel in zate ceno plačal rékoč: *Zaupaj, moj sin, tvoji grehi so ti odpušeni!* in zagotovi: *Skesaniga in ponižaniga serca Gospod ne bo zaverget.* Poglej na terpéciga Jezusa in zaupaj; *On tudi nalomljeniga stebila ne polomi, in tlečiga stenja (tohta) ne ugasne. On sam je srednik pri Očetu in sprava za naše grehe, pa ne le za naše, ampak za grehe vsiga sveta.* Poglej na križaniga Jezusa in zaupaj; On, ki je sam sebe za te v smert dal, ti bo tudi vse drugo dodelil; nihče ni vanj zaupal, de bi bil osramoten.

To zaupanje na Jezusovo zasluženje in usmiljenje je velika, sveta dolžnost. Sv. Avguštín uči: Nad Božjim usmiljenjem obupati in meniti, de nam ne odpusti, se pravi Boga tako razžaliti, kakor de bi dvomil, ali je Bog. Naj bo greh še tako velik, Božje usmiljenje je neskončno večí. Gospod sam nas po preroku Izaii zagotovi: *Ako so vaši grehi rudeči, kakor škerlat, bodo beli, kakor sneg, ako so rudeči, kakor purpur, bodo postali, kakor čista volna.* Kjer je pregreha obilna, je tudi milost preobilna postala. Ta resnica je pa tudi čez vse tolažbe polna za slabiga človeka, ki zavoljo svojih grehov maloserčen postaja, spomin Božjiga usmiljenja in križaniga Jezusa ga z novo serčnostjo

in zaupanjem napolni. *Hvalite Gospoda, On je dobrotljiv, njegovo usmiljenje terpi vekomej! Oznanuj, o Izrael, On je dobrotljiv, njegovo usmiljenje terpi vekomej!* Tako prepeva poln rajskiga veselja kralj David že v stari zavezi, in vse ljudi kliče k oznanovanju Božje milosti. Kolikanj bolj mora Božje usmiljenje z veseljem in tolažbo napolniti nas, ko vidimo Jagnje Božje, ki je za nas darovano, in naše grehe odjemlje, ko zamoremo butaro svojiga zadolženja pod Jezusovim križem odložiti, in svoje ranjene duše v njegovi kervi ozdraviti. *Kdo bo izvoljene Božje tožil? Kristus, ki nas je opravičel, Kristus, ki je za nas umerl, vstal, ki sedi na desnici Očeta?* O naj se torej tudi naše utolaženo serce v veselo pesem izlije in s kraljevim pevcam kliče: *Usmiljenje Gospodovo bom prepeval vekomaj, od rodu do rodu bom oznanoval tvojo resnico s svojo besedo. Hvali, moja duša, Gospoda, in vse, kar je v meni, njegovo sv. ime; On je milostljiv mojim pregreham; On ozdravi moje slabosti, On me reši pogubljenja in me venča z usmiljenjem. Ne boj se, pravi On, jest sim pri tebi: ne obupaj, jest sim tvoj Bog! Če se gore premaknejo in hribi tresejo, moje usmiljenje se ne premakne od tebe, pravi Gospod usmiljenja.*

K Njemu tedaj se pogosto podajmo v duhu na Kalvarijo, kjer nam je On vsim odpušenje zaslužil in vsim milost ponuja; k Njemu, ki nas z razpetimi rokami, z odpertim srcem hoče sprejeti. O kdo bi tega z veseljem ne storil, kdo bi sebi ne privoščil te sreče! Tje se pogosto ozeraimo, kjer je z nezbrisljivimi čerkami zapisano, de smo grešniki, kako ostuden je greh, kako skerbno se ga varujmo, de draga cena nad nami zgubljena ne bo. Tje se radi in pogosto ozeraimo, kjer studenec usmiljenja izvira, in se vsim grešnikom odpušenje ponuja. Če smo tudi veliko grešili, ne obupajmo; Gospodovo usmiljenje preseže velikost naših grehov (Avg.). Z grešno Marijo Magdaleno se verzimo pred Jezusa in skesano kušujmo njegove sv. rane ter svoje solze mešajmo med njegovo rešujo kri, in tudi nam bo veljala usmiljena beseda: *Pojdite, vaši grehi so vam odpušeni.* — O de bi mi ta bližnji postni čas prav pogosto in pobožno premišljevali terpečiga Jezusa, s sv. Avguštinam si njegove rane v svoje serce zapisali, s sv. Bernardam le v to svojo modrost stavili, poznati Jezusa križaniga, gotovo bi naše serce kmalo grehu odmerlo, in se od veselja nad Božjo milostjo topilo; spoznali bi, de le v Jezusu je zveličanje! — Nakloni, o usmiljeni

Jezus, naše serca k timu svetimu opravilu, de nam bo spomin tvojiga terpljenja v spoznanje in zaupanje, pridigar tvoje svetosti in milosti, de iz globočine serca kličemo: Mi grešniki! Kriste usmili se nas! Amen.

A. Č.

Pervo nedeljo v postu.

Ko se je štirideset dni in štirideset noči postil, je bil potem lačen.
Mat. 4.

Od posta.

Posvetni ljudje so se une dni pustne razuzdanosti eden drugiga vabili na Bogu zoperne plese, godbe in samopašne veseljevanja; — kaj so imeli naslednjic od tega? Spraznjene žepe k večimu, temno glavo in težko serce. Ljubeznjivi Zveličar pa, kakor smo dans teden slišali, nas je na vse druge gostarije povabil in nas vabi. „Glejte“, je rekel, „gremo v Jeruzalem, in vse se bo dopolnilo, kar je pisano od Sinu človekoviga po prerokih. Zakaj nejevernikom bo izdan, raztepen in zapljuvan; in po tem ko ga bodo raztepli, ga bodo umorili“. Luk. 18. Kam si se bilo ti obrnilo, keršansko serce! ali z Jezusam v Jeruzalem, ter po cerkvah (izpostavljeno) sv. Rešnje Telo molit, ali z unimi razuzdanimi v posvetni šum?

Nočem tvojiga odgovora slišati, ker se bojim kaj slabiga zvediti; prosim te pa, skesaj se za pretečeno in saj dans za Jezusam pojdi, kateri v pušavo gre, se za tvoje in moje grehe postit, in tudi nas za seboj vabi, rekoč: „Ako hoče kdo za menoj priti, naj zataji sam sebe, in naj hodi za menoj“. Mat. 16. Pojdi za tem pohlevnim vabivcam v pušavo, pôsti se z njim, stori si saj duhovno samoto ali pušavo, svoje počutke oestro imej, krôti svoje želje, in pojdi sam v se; potlej bo tudi Bog prišel v tvoje serce, in ga boš ves spokorjen, ves poboljšan vredno sprejel o velikonočnim svetim Obhajilu. De bo pa naš post skoz teh 40 dni zares k temu pripomogel, bomo nekoliko premislili, kakošen de naj bo naš post, in kakošen je bil post prvih kristjanov. Ti, preljubi

Zveličar! ki si se sam postil; odpri tudi nam pamet in serce, de ta nauk prav zapopademo in v djanji spolnujemo.

Ena nar huših skušnjav za človeka je skušnjava k netreznosti ali nezmernimu uživanju; pa tudi grehi so nar hušji, ki jih človek dopernaša, pri katerim vera in pamet gospodarstvo nad telo in poželenje zgubite ali zapravite. Z netreznostjo je človek pervikrat grešil; satan mu je obetal: Oči se ti bodo odperle, in boš kakor Bog. Ali z nezderžnostjo se človeku oči niso bile odperle, ampak zaperle, on je oslepel, in ni se Bogu enaciga, ampak satanu podobniga storil. Za njegovo netreznost se Sin Božji v nar vikši stopnji treznosti, zderžnosti in zatajevanja včloveči, za njegovo pohlepno uživanje se on posti in mertvi, de bi človek spet spregledal. Nasledke te nezderžnosti perviga človeka mora pa tudi človek sam nad seboj s postam, ter s treznostjo odpravljati. Z nezderžnostjo je človek tudi svoj znotranji mir in zadovoljnost zgubil; človek pa brez miru ne more živeti, in kar je z nezderžnostjo zgubil, je mislil z nederžnostjo zopet zadobiti in je po besedah sv. pisma s svinjami jedel, to je, se v hude pregrehe pogreznil; ali njegova nesreča in nezadovoljnost je bila s tem le še večji. To zadovoljnost in znotranji mir človek vnovič zadobi le z dušno in telesno treznostjo. Nezderžljivost, netreznost je človeka iz sv. raja pahnila in ga pahne tudi zdaj iz raja gnade Božje; treznost, post ter zatajevanje mu mora zopet sv. raj odpérati. Postno zatajevanje so stopnice, po katerih se od Boga odločeni človek zopet Bogu bliža.

Izraelovi otroci so zoper Boga grešili; Mozes se je 40 dni postil, in Bog se je vnovič ljudstva usmilil. David je bil grešil; postil se je pa z vso mogočo ojestrostjo, in Bog mu je bil odpustil. Ninivljanam je bilo po Božjim povelji napovedano: „Še 40 dni, in Ninive se bodo potopile!“ Ninivljanje so k Bogu vpili in post razklicali, celo živina se je mogla ž njimi postiti. Kralj sam se je v žalno obleko vergel in zapovedal: „Slehern naj zapusti svoje hudobne pota; morebiti nam vender Bog prizanesese, de ne bomo pokončani.“ In Bog jim je res bil prizanesel. Kako potreben je tedaj tudi nam grešnim dandanašnji post, de bi se tolikanj lože prav v resnici in za stanovitno z Bogom spravili, in še zlasti pred velikonočnim časom, ko je vsak verin kristjan pod smertnim

greham in pahnjenjem iz družbe sv. cerkve zakrament sv. Rešnjiga Telesa dolžan prejeti. Torej piše že sv. Avguštín: „*De bi bolj vredno zamogli prejeti zakrament zveličanja, se k temu z zveličavnim postam pripravljamo*“. Sv. Leon papež pa pravi: „*Ker duh pogube Jezusovih udov ob nobenim času tako močno ne naletuje, kakor tačas, ko imajo svete skrivnosti obhajati, torej je zapoved sv. Duha keršanskemu ljudstvu prav primerno ukazala, de naj se skoz 40 dni s primernim zatajevanjem k velikonočnim obhajanju pripravlja*“.

De bo pa naš post zares post ter Bogu prijeten, je po nauku in duhu svete cerkve k njemu več reči potrebnih: 1. mora post biti *duhoven*, to se pravi: z vsó mogočo skerbljivostjo sklenjen, se varovati vsih smertnih in radovoljnih odpustljivih grehov, kakor tudi vsaciga posvetniga hrupa. Ker so smertne pregrehe, naj bodo dopernesene kadarkoli, vselej tako veliko hudo, de dušo umoré ter jo pogubljenja vredno storé, ravno zavoljo tega one človeku, ako jih v tem svetim času dopernaša, še le hujši in ojstrejši šibe in kaznovanja nakopljejo. Zakaj ta čas je še prav posebno za to odločen, de bi se slehern spokoril, in z Bogam spravil, kdor je bil tako nesrečen, de si je z greham njegovo jezo bil zaslužil; kako močno je tedaj Božjimu dobrotnimu usmiljenju in njegovi neskončni svetosti nasproti, ako se celo ta čas v greh obrača, kteriga bi mogel v pokoro obrniti in gledati, kako bi Božji pravični šibi odšel! Varuj se tedaj greha, o človek Božji! to je neogibljivo potrebno k postu. Kdor se pa v grehu znajdeš, glej, de se spokoriš, in z vsim srcam in za vselej k Bogu oberneš, ker tudi brez tega tvoj post ne more Bogu dopasti. „*Zastonj se meso s postam tare, če se duh od napčnih poželjivost ne zderži*“, pravi sv. Gregor papež. K temu so tri reči potrebne: a) greh odkritoserčno zapustiti in se ga čisto spovedati; b) nagnjenje do greha zatérati; c) se z vsó skerbljivostjo tistih priložnost varovati, ktere so spokorniku nevarne in bi ga utegnile v greh zapeljati. „*Tedaj vidimo, de se je grešnik resnično spreobernal, če si s kesanjem in ojstrim pokorjenjem prizadeva, zbrisovati, kar se z besedo spoveduje*“, pravi sveti oče, Gregor papež. Sovraštvó se mora odpravljati, jeza utolačiti, prepíri potihniti, kletvinja in rotenje opustiti, krivice popravljati, pregrešne zaveze razdjati, de bo duh iz okovov greha rešen, in tvoj post zares duhoven post, o kristjan! To pa ne s tem namenam, de bi človek, kadar postni čas prejde, se spet v pregrehe

nazaj povernil, ampak poboljšanje mora biti iz korenine, resnično in za vselej, zakaj Bog v naše serca vidi in njega ne moremo golufati. Postni čas ima biti čas tihiga pokoja in premišljevanja večnih resnic in Kristusoviga britkiga terpljenja. Torej opominja sv. Gregor tudi, da naj bi se verni v tem svetim času v nobene pravde s svojimi dolžniki ne spuščali, da naj rajši tačas vse tirjanje opusté, katero bi utegnilo prepir napraviti in tihost postniga časa begati. „Spodobno je“, pravi on, „kdor se v pokorjenji znajde, da se tudi temu odpové, kar mu po pravici gre. Tako Bog nam skesanim in se pokorečim odpusti, kar smo pregrešniga delali, če v ljubezni do njega tudi v tem prijenjamo, kar nam po pravici gre!“ V tem pomenu tudi Bog svari v stari zavezi po preroku: „*Glejte, ob času posta delate po svoji volji, in vse svoje dolžnike tirjate! V pravadah in prepirih se postite in neusmiljeno s pestmi bijete!*“ Mi pa nikar tako, kristjanje! Temuč varujmo se na vso moč greha in vsiga, kar v greh napeljuje, in naš duh bo v resnici dosegel, kar mu je s postam odločeno od matere sv. cerkve; naš post bo duhoven in Bogu prijeten.

2. mora post biti *pokoriven*, to je, s spokornimi deli sklenjen, da se z njim utolaži Božja jeza, ter dosežemo odpušenje grehov in tudi strahovanj, zavoljo njih zaslužnih. Ne vemo, kakošne in kolike šibe je pravični Bog odločil temu ali temu kraju, temu ali temu človeku, hiši i. t. d. zavoljo grehov, s katerimi ga ljudje zmiram prederzno žalijo, in zavoljo tistih hudih terdovratnih grešnikov, katerih še nobena molitev, za nje opravljana, ni omečila, nobena pridiga spreobrnila; to pa vemo in smo prepričani, če je Bog tudi nar hujši šibe namenil, bi on v svoji neskončni milosti veliko pregledal, ako bi se poboljšali in ga, kakor nekdanj skesani Ninivljanje, s spokornim in potertim sercam prosili odpušnja in prizanesenja. Kakor je bil namreč Bog Ninivljanam pogin odmenil, ako ne odjenjajo kar precej in neutegama od hudobije; tako dela tudi z deželami, mesti, vasmí, hišami, ali tudi s posameznimi ljudmi. On pošlje v svojih služabnikih oznanovavca, kateri jih ojstro svari in k pokori budí; ako nič ne zda, se pa spolni, kar Gospod zažuga, da p. vsa vas pogori, živina dohaja, slabe letine nastopijo, ljudje na vojski ali od kužne bolezní kar nanagloma in v velikim številu merjó. Zato pa mora 40danski post s spokornimi deli sklenjen biti, da bo Bog nad spokorniki taki sad pokore vidil, kateri bo zanesljivo znamnje, da je res serce poboljšano. In če je ne-

dolžni Jezus svoje brezmadežno telo tako terdo imel, ga skoz toliko dni brez vse jedi pokoril, ga skoz vse življenje vsim nadlogam podvergel, in na vse zadnje tolikanj težke bolečine nad-se razlil; ali se bo mar potlej človeku njegovo nepokorno in puntarsko meso smililo, ki vedno satanu na roke gre, de bi nas pogubil? Ali se ne spodobi, de človek to zanikerno in napačno telo tudi kterikrat ojestro prime, ki hoče zmirej Bogu in dušnimu zveličanju nasproti delati? Sv. *Bernard* zavoljo tega vsim človeškim počutkam post napoveduje in pravi: „Naj se posti oko, katero je dušo obropalo; naj se posti uho, naj se posti jezik, naj se posti roka, naj se posti tudi duša sama. Naj se posti oko od radovidnih pogledov in vse prešernosti, de se dobrovoljno poniža in v pokoro vklene, ki se je hudovoljno in razuzdano ogledovalo. Pôsti se uho, ki je nečimerne marne poslušalo, in naj beži od vsiga, kar je v nemarno in ne tiče k zveličanju. Pôsti se jezik od obrekovanja in goderanja, od nepotrebnih, nečimernih in kvantarskih besed. Pôsti se roka od v nemarniga gibanja; pa še veliko bolj duša sama naj se posti od grehov in od svoje lastne volje“. — Popravljaj pa tudi, kristjan, v tem svetim času, kar si druje krati zamudil storiti, očišuj svoje serce pregrešnih želj in lepšaj dušo s svetimi čednostmi in dobrimi deli. Naj se slišijo po hišah sveti pogovori, naj se bere zlasti o večerih kaj iz pasijona ali sicer od Kristusoviga terpljenja, postni evangeli, življenje svetnikov, tudi keršanski nauk od velikonočne spovedi in sv. obhajila. Pa tudi zlasti dobro je, bolj pogosto k sv. maši hoditi, več moliti, križev pot obiskovati, obiskovati bolj pogosto sv. Rešnje Telo, sebi pritergovati in revnim dajati, uboge sirote tolažiti, bolnike obiskovati, in še več enaciga vsak po svojih okolišinah, svojim stanu in svojih zadevah.

3. Kar živež v postnim času tiče, se morajo verni terdo držati zapovedi sv. cerkve. Spervič, ko je imela cerkev zlate čase, so se tako postili, de *skoz 40 dni ni nobeden mesá jedel*, ne druge reči, ki od mesá izhaja; de so le *enkrat na dan jedli*, in ne opoldne, ampak *še le zvečer*. Kar je sv. cerkev v tem prijenjala, tega je človeška slabost, in nar več človeška lenoba in v nemarnost kriva in zadolžena, ki ne spozna greha in se noče pokoriti. Kolikor bolj ljubezen do Boga v človeških sercih peša; toliko manj je podoben kristjanski post Jezusovimu postu v pušavi. In kdor svoje telo, katero hoče po sili dušo pogubiti, tako ljubi, de še tega maliga ne spolni, kar zdaj cerkev od nas hoče in nam zapoveduje,

naj se bojí hude šibe Božje! — Poglejmo, kako so se prvi kristjanje postili, kar *čas zadene*. Še le zvečer, ko je solnce zahajalo, so kaj vžili. Dan so s pridnim delam, in z deli usmiljenja posvečevali; kar so s postam perhranili, so vbogajme dali. Ravno k temu tudi zdaj nas cerkev opominja: usmiljenje skazovati s tem, kar se perposti. Post ni za to, de bi si kdo ž njim kej prihranil; taciga namena nima sv. cerkev. Spanje so si prikrajševali, ter so en del noči v premišljevanji in molitvah dopernesli. Desiravno so se po dnevi pri svojih opravilih zdelali, so bili vender tako ojstri do sebe, de se jim je zdelo, sam požirek vode zunej odločeniga časa, bi bila prevelika perjenljivost do svoje počutnosti. Ko so sv. Fruktoza, Taragonskiga škofa, na moriše peljali, kjer je sv. vero s svojo kervjo pričal, ni hotel požirka vode vžiti, de bi se nekoliko poterdil, zato ker ni bil še večerni čas prišel.

Ne pa le mnihi, pušavniki, škofje in duhovni, ampak vsi stanovni sv. cerkve so se tako postili. Sv. maša se je une čase še le proti večeru brala; veliko vernih je per nji sv. zakramente prejemalo, in še le potem so se k zmernimu kosilu trezni usedli. Do trinajstiga stoletja je terpela ta navada, in le sčasama je bil čas kosila od šeste na tretjo uro nazaj, in od tretje na poldan pomaknjen, in zato je mogla biti tudi Božja služba pred obhajana. Le velika mlačnost kristjanov je sv. cerkev tako rekoč persilila, v tih rečeh prijenjati; nikoli bi ne bilo tako deleč peršlo, ko bi se tista perva ljubezen kristjanov ne bila ohladila, ktera jih je močne delala, vse prestati, in jih z duham križa navdihovala, de se niso križa bali. Oni so se od večera do večera postili; mi se samo po pol dneva postimo, in vender jih veliko tudi tega ne dostane. Rad bi se marsikteri postil, ko bi le post nobene težave ne delal; rad bi pokoro delal, ko bi le počutljivosti ne bilo treba krotiti: pa to ni tako; post mora občutljiv biti. Kdor si noče sile storiti, nima zasluženja; in kdor teh malih reči ne spolni, kar zdaj cerkev nam vелеva, bo imel pred sodbo težek odgovor, — če nima resničnih izgovorov, kakoršni so p. bolezen, in nekte druge okolišine, ktere so v pastirskih listih zapopadene.

Post poprejšnjih časov je bil pa tudi *veliko ojstrejši*, ako se na *živeš ozremo*, kakoršniga so vživali. Od premišljevanja Jezusoviga terpljenja spodbujeni, so se takimu zatajevanju zročili, de bi komej bilo verjeti, ko bi tega resnične zgodbe ne spričevale. *Herma*, kteri je še ob apostoljskih časih živel, priča, de so se

tačas ob kruhu in vodi postili. Sploh so se le bolj s suhimi, nekuhanimi jedmi preživili; in Tertulijan priča, de so jih s solzami mešali, ker so té slabe jedi s spokorjenjem posvečevali. Blizo do 7. stoletja so se vina popolnoma zderževali, in skorej do sedanjih časov so se mesá in vsiga, kar od mesá izvira, ves postni čas zderžali. Večidel živeža so bile zelnate reči, in suho sadje. Tako so živeli naši kersanski predniki v postu ob času, ko je bil post sicer zapovedan, vender še ni bilo od sv. cerkve določeno, kako se mora postiti. In potlej, ko je bilo določeno, kako se postiti, so si post še sami z radovoljnim pokorjenjem priterdovali. Tako močna je bila njih vera, tako goreča njih ljubezen do križaniga Odrešenika!

Tako spoštovanje so imeli nekdanji kristjanje do 40danskiga posta, de jih ni mogla ne dragina, ne druga tudi terda sila od posta odverniti, in njih gorečnosti oslabiti. Nicefor, prav star pisavec, nam od tega gualjiv prigodek popisuje. Grozna lakota je bila v Carigradu vstala, ko je bila ondi še kersanska vera; — povsod se je slišal jok in stok; bogati in revni so terpeli veliko stisko. Ker je bila nadloga silno velika, je ukazal cesar Justinijan mesó sekati in prodajati, desiravno je bilo v postu. Tode verni se s tem niso dali zmotiti; desiravno je bila tako velika sila, je vse mesto na glas vpilo, de so perpravljeni rajši za lakoto umreti, kakor de bi navado svojih očetov oskrunili, in od zapovedi odstopili, ktere so kristjanje od apostoljskih časov sem zvesto spolnovali. Kako je pa zdaj s postam? Če sv. cerkev bolj prilajša, pa so nekteri še bolj prederzni. Nekteri se nič nočejo postiti, za to nas pa Bog posti, ker pošilja dragino in hude letine. Per mestih je nar več mehkužnosti in nar manj posta, nar več greha in nar manj zatajevanja!

Prazno je, se pertoževati, de bi post zdravju škodoval. Ne post, ampak nezmernost v življenji, nenasitljivost, samogoltnost, ples, razujzdanost, in druge enake reči človeka večkrat umoré, ker mu ali smertni, ali pa počasi vjedajoč strup v život vsadé, kteri ga prezgodaj v grob pahne. Unkraj groba ga pa sodnik čaka, kteri bo od njega odgovor tirjal, zakaj de je samiga sebe umoril. Naši očetje nekdanjih časov so se ojstro postili, in post jim nič in nič ni škodoval, so delj živeli kakor zdaj in bolj zdravi bili; zakaj nikoli ni misel čistejši, duh jasniši, spanje pohlevniši, in serce pokojniši, kakor če truplo ni z jedjo preobloženo.

Iz tega se pa ne izhaja, kakor de bi koga k tako ojstrimu postu mislil zavezovati, kakor so ga naši predniki imeli; temuž iz tega se vidi, kako zlo bi tisti grešil, kateri bi tega maliga in lah-kiga ne spolnoval, kar nam dandanašnji sv. cerkev zapoveduje, ker so se poprejšnji kristjanje toliko teršimu postu tako natanko podvergli. Cerkev sama tolike ojstrosti več ne zapoveduje, ona celo pervoli ob odločenih dneh mesnih jedi vživati; vender pa hudo prepoveduje se več kot en samkrat na dan do sitiga najesti, torej si mora človek zvečer v jedi pertergati. Kolikorkrat več kot enkrat na dan bi se človek, kateri je k postu zavezan, do sitiga najedel, tolikokrat bi post prelomil, in se močno pregrešil. „Pomisli — pravi Ludovik Granaški — kakor so se Kristusove zunanje dela s postam začele, tako se mora tudi kristjan pred vsim drugim napred zoper pojednost vojskovati; ako si té premagati ne prizadeva, se bo zastonj zoper druge pregrehe vojskoval.“

Sploh pa naj bo post z molitevjo in sv. mislimi sklenjen, in vse naj se z Jezusovim postam in terpljenjem združi; zakaj „kjer je on delal in terpel, je bila naša reč opravljana, so bili naši dolgovi splačevani“. Zato nas opominja nek svet učenik, „de molimo z Gospodam, postimo se z Gospodam, vojskujmo se v njegovi družbi, de bo vse, karkoli storimo, Bogu prijetno in dopadljivo“. Amen. —n.

Drugo nedeljo v postu.

„Bog nas ni poklical k nečistosti, ampak k svetosti v Kristusu Jezusu Gospodu našim.“ Tes. 4.

Zapeljivcam kratek premislik.

Terpeti je hudó, terpeti je bitko; ne le človek, tudi žival se boji terpljenja, in sam Sin večniga Očeta je prosil, de bi mu Oče odvzel kelih terpljenja, ako je njegova volja. Ker se pa le skoz terpljenje zamore v večno življenje, nam je večniga Očeta večni Sin v spremenjenji na Taboru pokazal preobčutek nebeškiga veselja, ktero za časnim terpljenjem pride, de bi toliko voljnější vsakdanje težave poterpeli. Ko je že na tem samotnim hribu tako

prijetno bilo, de bi bil sv. Peter rad zmirej tam prebival, presodi iz tega, kristjan, kako velika in prečudna bo še le zadovoljnost izvoljenih v nebesih, tam kjer bomo z vsimi žarki lepote in častiljivosti obsijano obličje Sinú Božjiga vživali, in ko tega vživanja ne bo nobena skerb temnila, nobena solza kalila. Takrat se bo izvoljeni začudil in s sv. Petram klical: O Gospod, kako dobro nam je tukej biti! kako sim zadovoljin, kako sim zveličan, kako sim vesel! O kako veliko je plačilo za moj celo kratki trud, ki sim ga imel na zemlji! Koga sim storil, ali koga sim terpel, de bi bilo tolikiga plačila vredno?

Tako je naš Zveličar včasi večno terpljenje napovedoval, ki bo hudobne zadelo, včasi pa silno veliko srečo oznanoval, ki stanovitne in dobre v večnosti čaka, de bi vse ljudi za čednost perdobil, zato ker on želi, de bi bili vsi zveličani. Sin Božji je želel lepo kraljestvo že na tem svetu napraviti, v katerim bi bili vsi dobri, vsi pošteni in pravični, vsi modri, vsi sveti in čisti, kakor so bili sv. apostelni, in iz tega lepiga kraljestva pa ljudi v nebeško kraljestvo preseljevati. Ker pa pohujšljivi ljudje, naj delajo pohujšanje ali z besedo, ali z nošo in obnašanjem, ali z djanjem, to Božje kraljestvo tergajo, ropajo in neusmiljeno razdevajo; *bomo pomislili, kako silo nevarin je stan pohujšljivih ljudi, ker oni hudovoljno ravno tisto podérajó in razdérajó, kar je Zveličar zidal in postavljaj.* Skerbí me od tega govoriti, ker vem, de kamen bi se dal pred omečiti, kakor marsikteri pohujšljivec, pa dolžnost je, torej v Božjim imenu.

Pohujšanje da tisti človek, kateri je s svojim govorjenjem, ali obnašanjem ali djanjem kriv, ter zadolžen, de bližnji v kak greh zaide ali ga pa sam naravnost zapelje. Večidel vsih pregreh se ljudje s pohujšanjem naučé, ker vidijo druge tako delati. Ko bi se hotli vse ljudje samo 40 ali 50 let zderžati, de bi nobeden v ničimur nobeniga pohujšanja ne dal, bi se svet tako spreménil, de bi bili ljudje človeku v prvim predgrešnim stanu v raji nekoliko podobni. Kdo je pa v stanu prešteti in prerajtati, koliko se pohujšanja zgodi po hišah z neprevidnim govorjenjem in obnašanjem staršev ali družih odrašenih vpričo mlajših in celo otrok, kateri strup hudobije natihama pa poželjivo velikrat na se vlečejo? Pohujšljivec zamore biti prijatelj prijatlu, brat bratu, oče ali mati otroku s svojo neprevidnostjo, mlačnim življenjem in posvetnostjo.

Kolikrat se pa dela pohujšanje še čisto nalaš, iz poželjivosti, iz hude volje, iz sovraštva do dobrih ljudi sv. vere in lepiga življenja. Ali gorjé, gorjé takim ljudém, kateri se tako globoko v greh pogreznejo, de satanovo delo nase vzamejo in kazé lépe stvari Božje! „*Kteri nas s sladkimi besedami k pregrešnemu djanju vabijo, so satani*“, pravi sv. Gregori papež. In Jezus se zagrozi takim s kratkimi besedami, rekoč: „*Gorje svetu zavoljo pohujšanja!*“

Ako tedaj preudariš svoje djanje, človek, kateri si pohujšanje dajal, boš spoznal, de si ravno to delal, kar dela naš sovražnik, hudobni duh, kateri vedno na to gre, neumerjoče duše zapeljati in jih vekomaj nesrečne storiti. Jezus je po svetu hodil, ljudi za lepo življenje pridobivat in jih od vsiga hudiga odvracat; ti pa po svetu hodiš in povsod kaj pohujšanja storiš, ti si morivec človeških duš? In zdaj Zveličar pošilja svoje namestnike na vse strani, de bi njegovo kraljestvo na zemlji razširjali; po vseh mestih, po vsih hribih in dolinah ima on svoje stražnike — duhovne razstavljene, kateri si vedno prizadevajo ovčice Božje čiste ohraniti in jim oblačilo gnade obvarovati: ti pohujšljivec si pa dereč volk, ki morebiti celo v ovčjim oblačilu hodiš po mnogih krajih in ravno to tergaš in podiraš, kar oni tolikanj skerbno varujejo in pred hudim branijo. Kakor je zaznamnjana pot, po kateri se gnoj vozi, tako pohujšljivi človek, če le more, kaj hudiga ali v besedi, ali v prederznim posmehovanji ali v grešnim djanji za seboj pusti. Torej se grozi nad takim nečloveškim človekam sv. Bernard, ker pravi: *Jezus Kristus nas je s svojo kervjó odrešil, in ti hočeš s svojimi pregrešnimi pogovori in okužljivimi zgledi že odkupljene duše Jezusu iztergati? Ali ti po takim nisi hudobniši kakor judje, kateri so Jezusa umorili, ko je bil peršel za človeški rod terpet?* — Preudari in pomisli tedaj, o človek, kateri si pohujšljivo živel in pohujšanje dajal, koliko duš si ti zavernil s poti proti nebesam na pot, ki v pekel pelje! In če je tudi le ena sama zmed teh še v smertnim grehu, kako je tebi še mogoče živeti, jesti, piti in spat, ker si zadolžen nad zgubljenjem ene duše! In če se ona pogubi, kako bo tebi pred oestro sodbo obstati?

Morebiti pa misliš, de to ni ravno toliko, če eno dušo pohujšaš: sej se zamore spovedati, kar je zagrešila. Takó tedaj? Ali meniš, de je pred Bogam nedolžni ali pa spokorjeni človek ena reč? Ali ne veš, de zgubljena nedolžnost, če se tudi grešnik spokori, se vekomaj nikoli več ne poverne? In pa ali veš tudi, in si si svest,

de se bodo taki nesrečni res spovedali in prav spovedali, kateri so s tvojim zadolženjem Božjo gnado zgubili? Mogoče je, de bodo kateri od tebe pohujšani prav skesani in poboljšani zakrament sv. pokore prejeli; pa še bolj se je bati, de bodo v grehu oterpnili in še druge pohujšali; — kaj bo pa potlej, ker boš ti, kakor prvi začetnik hudodelstva, imel tudi za te grehe odgovarjati? — Mene je groza, kako bo pohujšljivec pred sodbo obstal, ker bo toliko duš zoper njega za maševanje klicalo; — pa ne le samo te duše, ampak angeli varhi unih zgubljenih duš, kateri so z veliko britkostjo priče njih zapeljanja bili; — pa ne le ti angeli varhi, ampak še tudi rane Jezusa Kristusa, ktere so kervavele nekdaž za zveličanje unih duš, de bi bile zveličane, pa vender niso zveličane. Kristus Gospod je tudi Odrešenik unih duš, ktere si ti pohujšal, ker se je zanje postil, se dal raztepti, s ternjem kronati in na križ perbiti, duše pa vender zveličane niso, — zavolj tebe ne! O kako si ti Zveličarja hudo razžalil, ker si tako drago od njega odkupljene duše v novo sužnost greha zapletal! Kako se boš ti za to odgovarjal, de si velik del svojiga življenja svoje misli in prizadevanja na to obračal, de bi bil zasluženje in sad Jezusoviga terpljenja razdjal in pokončal? „Če je Abelova kri k Bogu za maševanje zoper bratamorivca klicala, koliko glasnejši bo kri pogubljeniga zoper pohujšljiveca za maševanje klicala“, pravi sv. Tomaž Vilanovljan: „*Ako svojiga brata hkej hudimu pregovoriš, si njegov ubijavec*“, pravi Beda častitljivi: „*S hudobnimi zgledi in nardajanjji ubiješ dušo, poglavitni del človeka*“. (Dionis. Cathus.) „*Tičar ropa podnebje njegovih prebivavcov; ti pa, ki pohujšanje daješ, ropas nebesam njih prebivarce*.“ (Segneri.) „*Če veri in zveličanju duš nasprot delaš, preganjaš, kakor Herodeš, novorojeniga Zveličarja*.“ (Hugo kard.)

Tako govori Bog in tako učé razsvitljeni učenci od pohujšanja. Tega ti pa ne pravim zato, kristjan, ki si pohujšanje delal, de bi obupal, ampak de bi pokoro — vredno pokoro storil, zakaj Jezus Kristus je tudi za tebe umerl, in ker te on še dans k pokori vabi, je znamnje, de bi te še rešil, ako bi se ti odkritoserčno k njemu spreobernal. Vender to ni tako lahko, kakor nekteri misli, de bi se samo nekoliko malo poverhu spovedal, potlej bi bilo pa vse obdelano. To ni tako! Ti si hudo delal, ti moraš hudo popravljati. Vsa soseska je morebiti vedila in te poznala, de si malopridin človek; zdaj moraš tako živeti, de se vsa soses-

ska nad tvojim poboljšanjem zgleduje in porekó: ta človek je začel vse drugač živeti. Dolgo v noč si se morebiti po nesnažnih pivnicah potikal, nezumno pil, plesal v spotikljivi družini, se po cestah v nečedni družini vlačil, celo Božje pota v greh obračal, ali še druge pohujšanja dajal: moraš tedaj dolgo v noč klečati in premoliti za tiste, ki si jim dajal pohujšanje, se moraš pri vsih priložnostih kakor spokornik obnašati, pohujšane svariti, doma, v cerkvi za nje moliti.

Kdor je bližnjimu škodo storil, bodi si na blagu ali na dobrim imenu, je dolžan povračevati, kolikor mu je mogoče, ako hoče odpušenje grehov zadobiti. Kaj boš pa od tega rekel, ako si bližnjimu škodo storil, de je s svojimi grehi zavoljo tebe gnado Božjo zgubil, škodo, ki je veliko večí, kakor zguba časníga posestva in dobriga imena; ako si bil zadolžen nad pregreho duš, ktere je Jezus s svojimi solzami in s svojo kervjo odkupil? Tvoja zmota bi bila velika, ako bi mislil, de te škode nisi dolžan popravljati, kolikor ti je moč. Ako hočeš, de bo za te prav, se moreš zraven tega vse žive dni pred Bogam poniževati, in ga prositi, de bi ti odpustil hudo, s katerim si ga žalil in svojiga bližnjiga na njegovi neumerjoči duši poškodoval. V vsih svojih molitvah moraš k Bogu klicati in ga preserčno prositi, de bi vsim tistim, ktere si kej pohujšal, gnado prave pokore in resničniga spreobrnjenja milostljivo dodelil; odsihmal moraš tako čedno in spodobno živeti, de boš s svojim dobrim zgledam vse k enakimu lepimu življenju spodbudoval.

S tem se nič preveč ne tirja od pohujšljivca. Tako moraš delati, ako si slabe zglede dajal; ne jest, ampak tvoja vest te k temu veže. Ako se ti pa to preveč in pretežko zdí, ti moram reči, de ti velikosti in hudobije svojih grehov ne spoznaš in tudi zavolj njih zadostniga obžalovanja nimaš. Poklekni enkrat pred britko martro in preudari, kaj si delal in kaj si storil; ona ti bo dala zapopasti, kar ti jest dosti razložiti ne morem. Jest ti nimam sicer več veliko govoriti; rečem ti pa: Gorjé tebi, če le še eno dušo pohujšaš; ni redko, de pohujšljiviga človeka kar nanaglama smert zadene, ali sploh brez sv. zakramentov umerje — tako močno je Bogu ta greh zopern. Zákaj on je njegovi neskončni dobroti, ki hoče vse ljudi zveličati, naravnost nasprot. Pomisli ti sam na sebe, kako se v tebi ognjena jeza vnéma, kadar ti kak človek naravnost nasproti dela in ti tisto podere, kar je tebi čez vse nar ljubši.

Ali misliš pa, de ni neskončni svetosti Božji silo zoperno, de to ne bo njegove pravice k maševanju klicalo, ko ti tisto pokončuješ, kar je njemu nar ljubši, stan pravičnosti ter gnade, in cvetje lepe nedolžnosti, in se tako prederzneš, vsigamogočnemu Gospodu vkljubovati in njemu naravnost nasproti delati! Torej ti rečem še enkrat: Gorjé tebi, če boš tudi le en samkrat kriv nad smertnim greham kakiga človeka! Vse lahko, ko pervikrat kaj taciga storíš, de bo tudi poslednjikrat, ker le neskončna milost Božja je, de te dosihmal še ni potrebil.

Ravno tako skerbno se pa vari tudi ti, o kristijan! vsaciga pohujšljivca. *Sv. Nil* pušavnik pravi: „*Studi ga, varuj se ga, in še ne jej nikar s človekam, kateri te hoče od Božje zapovedi in čednosti odverniti*“. In *Origen*, star in imenitén cerkven pisavec uči: „*Ako zdravnik ne more celiga trupla ohraniti, on eno roko, eno nogo odreše, izterga eno oko. Tako se tudi ti od nar ljubšiga, brez ozira na bolečino, celo od očeta ali matere, od sina, hčere loči, ako te hočejo zapeljati*. Tega tedaj nikoli nikjer ne pozabimo, de naj prvi je Bog in naša duša; vse drugo mora odstopiti, mora jenjati, če je duša v nevarnosti.

Kamor koli se oberneš, kristijan, v ti cerkvi *), povsod vidiš znamenja Jezusoviga terpljenja; vse to je za to, de bi se greh zaterl in čednost razširjala; o nikar tedaj, de bi ti v svoje lastno pogubljenje hotel vsimu temu nasproti delati, kar je Jezus s toliko težavo dopernesel, ter greh delati in razširjati pomagal! Boljši je vsak dan umreti, kakor pohujšanje delati, ali pa pohujšan biti. Amen.

— n.

*) Pri Božjim grobu.

Tretjo nedeljo v postu.

Ko je bil (Jezus) hudiča izgnal, je mutec govoril, in množice so se čudile. Luk. 11, 14.

Potreba in lastnosti sv. spovedi.

Kako žalosten in strašen je stan človeka, kteriga nam dans sv. evangeli pred oči postavi! Od peklerskiga duhá obseden je tako ves v njegovi oblasti, de govoriti ne more. Jezus naš Zveličar je prišel, dela hudičeve razdjat, ljudi njegove oblasti rešit. Tega On ni le z besedo učil, ampak je tudi v djanji poterdil, kakor sicer, tako tudi pri obsedenim in mutastim današnjiga evangelija. S svojo neskončno oblastjo namreč ukaže hudobnemu duhu, de naj se spravi iz tega človeka; in glej, pri ti priči beži hudobni duh, in popred mutasti človek, začne govoriti, de so se vsi ljudje zavzeli nad tim očitnim čudežem, nad Jezusovo usmiljeno mogočnostjo in nad veliko srečo tega oprostjeniga človeka.

Ta človek, ki je bil mutast, in kakor sv. Matevž priča, tudi slep, je žalostna podoba veliko grešnikov, pri kterih tudi hudobni duh stori, de so slepi in mutasti. Dokler namreč greh dopernašajo, jih slepi in moti na vse viže, izgovarja in prigovarja, vest tolaži in sramožljivost morí, de res slepimu enaki v strašne prepade zajdejo. Ko bi bilo pa treba, se spokoriti in obtožiti, jim še bolj zapre oči, de hudobije ne spoznajo, zraven pa tudi usta, de je ne razodenejo, de se namreč bojé svojih ran dušnimu zdravniku pokazati. Ta nesreča gospodari toliko tistih, ki se k spovednicam približajo. Eni so slepi, de se prav ne spoznajo ter ne vidijo ne števila ne ostudnosti svojih pregreh, in se torej tudi prav obtožiti ne morejo. Drugi so še hujsi, de se nočejo obtožiti grehov, ki jih spoznajo in vedo; hudič jih stori mutaste, de iz strahu ali napčne sramožljivosti vsiga ne povedó ali zmanjšujejo. Zato pa takih moč sv. zakramenta ne očisti od hudobniga duha, ki v njih prebiva, temuč mu novo oblast dovolijo z nevredno prejemo sv. zakramenta; in njih poslednji stan je hujsi, kakor prvi. O de bi pač nihče zmed nas ne bil tako nesrečen, de bi na duši slep, in mutast

nevredno sv. zakrament prejel! de bi pa nasprot vsi zdaj o veliko-
nočnim času po cerkveni zapovedi prav vredno se svojih grehov
obtožili, in od njih, kakor hudobnih duhov, očišeni bili! Zato sim
sklenil v tim sv. času pokore vam pokazati: *I. kako nam je v ta
namen spoved potrebna; in II. ktere so pogoje prave spovedi.*
V Jezusovim imenu bom začel; zvesto me poslušajte!

I. Spoved, kakor veste, je skesano in ponižno obtoženje svo-
jih storjenih grehov samimu Bogu po mašniku, ki je k spovedo-
vanju pooblasten. Tako obtoženje je vsakimu potrebno, kdor
želi odpušenja grehov, celo edina pot po zgubljeni nedolžnosti ob
vsih časih. To bom spričal. Adam! kje si? Eva! pokaj se skrivaš?
Vemo, de sta vidva perva grešila; pa sveta vera nam razodeva,
de sta zveličana. Kako sta dosegla odrešenje greha, ki še da-
našnje dni toliko zlega po svetu napravlja? Sveto pismo nam pove,
de sta pregreho spoznala, in pred Bogam se je obtožila rekoč:
Prepovedan sad sva jedla. Stvarnik jima je sicer kaznen naložil,
pa od greha ju odvezal. Ne tako uniga terdovratniga Kajna.
Gospod mu je na serce govoril, ter ga vprašal: Kje je Abelj,
tvoj brat? Ali nesposkornež ni hotel pregrehe spoznati, še pre-
derzno je lagal rekoč: Ne vem. Zato je pa tudi vekomej po-
gubljen. — V tih dveh zgledih imate prvi začetek spovedi, imate
pa tudi resnico spričano, de v odpušenje grehov se jih je spo-
vedati potrebno.

Kakor se je pri prvih starših pričela, tako se je spoved
skoz vse veke stariga zakona pri izraelskim ljudstvu ohranila.
Vsi klavni in žgavni darovi, od kterih sveto pismo govori, niso
druziga bili, kakor očitna spoved tega ali uniga greha. Kadar je
Gospod Bog Aronov zarod v duhovstvo posvetil, je tudi postavo
dal, de mora slehern Izraelec za storjeni greh dar prinesti v roko
Aronoviga duhovstva; še celo milostljivo je razodel, kakošen dar
se mu mora za vsaki greh posebej darovati, in kateri obredi se
morajo pri darovanji spolnovati. Vse to je na velikost in število
grehov kazalo, tako de dar in obredi so na pregreho merili. Pro-
sim, kako bi bili duhovni stariga zakona vedili pravi klavni ali
žgavni dar izvoliti, kako bi bili zamogli zapovedane obrede spolniti,
ako bi jim darovavec ne bil povedal, de želi za ta ali uni greh
Bogu darovati, de se hoče tolikanj in tolikanj grehov očistiti?

Iz tega lahko previdite, de obtoženje grehov je bilo pred darovanjem potrebno, od kteriga Mozes očitno govori, rekoč: „Izpovedali bodo svoj greh“. 4. Moz. 5, 7.

Kar se je skoz vse čase stariga zakona v temni obliki spolnovalo, se je v novi zavezi v Jezusu Kristusu očitno razvidilo. Vsi klavni in žgavni darovi so bili v Jezusu Kristusu spolnjeni, in so zatorej nehali; po tem takim je bilo tudi po Jezusu jasnejši zapovedano, kako de naj se grešnik svojih grehov obtožuje. On je to spovedno opravilo v zakrament povzdignil in svojim namestnikom: apostelnam in mašnikom oblast dal, ljudem grehe odpušati, ker jim je rekel: „*Prejmite svetiga Duha; kterim bote grehe odpustili, so jim odpušeni, in kterim jih bote zadržali, so jim zadržani*“. Jan. 20, 21—24. Hotel je grešnikom pomagati v zveličanje, de je škofam in mašnikom ključce nebes izročil, naj bi skesanim grešnikom, ki se grehov spovedo, nebesa odperli; pa naj bi tudi nespokornežem, ki svojih pregreh nočejo spoznati, nebeške vrata zaklenili.

Ne bom še dokazoval, de škofje in mašniki morajo grehe tistiga poznati, kterimu naj bi jih odpustili ali pa zadržali. Ker po neskončno sveti in neskončno pravični volji Božji imajo gotovo le vrednim grehe odpustiti, nikdar pa ne nevrednim. Kako bi pa zamogli škofje in mašniki vediti, kdo de je odpušenja vreden, in kdo ne, ko bi grešnik vsiga svojiga dušniga stanú Božjimu namestniku ne razodel, *se ne spovedal*? Sej mora tudi sodnik pravdarja poslušati, de mu pravično sodbo stori. Samo to rečem, de od spovedi najdemo že v aposteljskim djanji (19, 18.) očitne spričebe; zakaj ondi beremo: „*Mnogi pravoverni so prišli se obtožiti in so svoje djanja povedali*“. Od take spovedi govore cerkveni učeniki skor vse stoletja. V nekim listu iz dobe aposteljske, kteri se sv. Barnabu pripisuje, je pisano: „*Spovejte se svojih grehov*“. Klemen Pervi, tretji rimski papež po versti od svetiga Petra, v svojim listu do Korinčanov tako govori: „*Bolje je človeku se spovedati, kakor na svojim sercu oterpniti*“. Modri Tertulijan iz družiga stoletja piše: „*Ali je bolje na skrivnim se pogubiti, kakor pa očitno odvezan biti*?“ Origen iz tretjiga stoletja uči: „*Vse se mora povedati, in vse odkristoserčno razodeti, kar smo storili: ali smo kaj skrivaj grešili, ali kaj z besedami, alj kaj z mislimi, vsega je potreba se obtožiti*“. In tako dalje najdemo v slednjim stoletji od Kristusoviga rojstva sem cerkvene pisatelje,

ki nam od spovedi, kakor od potrebne reči za odpušenje grehov v Jezusovi cerkvi govoré.

Zdi se mi, de ni več potreba besedice ziniti v spričevanje, de se mora grehov spovedati, kdor hoče odpušenje zadobiti; zakaj obljubim, de ga ni na svetu človeka zdrave pameti, ki bi se prederznil resnico tajiti, ktere se od prvih staršev skoz vse veke verno ljudstvo derži. Čuditi se pa moram, de je ravno ta resnica obilno obilno nasprotnikov še vselej imela, in vsakteri krivi učenik, kadar se mu je v glavi zmotilo, je naj prvič začel blésti od nepotrebe spovedi, kakor je v naši katoliški cerkvi. Oh kako nesrečni so, ki so jim verjeli; oni nimajo prave poti, pri Bogu odpušenje storjenih grehov dobiti. Kdo zmed katoličanov bi pa veselja ne stermel? Kdo bi neskončno dobriga Boga ne hvalil, de mu je dal v naročji svete cerkve rojenimu biti, v kateri se mu vsak dan odveza grehov ponuja, in nebeške vrata odperajo? Pa vender tudi nad nekterimi tih srečnih moram solzico potočiti; zakaj v sreči so oni nesrečni; hočem reči: srečni so, de imajo ravno pot k odvezi grehov; nesrečni so pa na uni strani, ker jih k spovedi ni, kakor de bi za odpušenje grehov ne marali. Kadar spoved premišljujem, se vselej neke cerkvene postave v tej zadevi sramujem; sramujem se namreč, de je bila katoliška cerkev primorana s prekletstvom tistim vnemarnim kristjanam zažugati, kateri bi saj enkrat v letu ne hotli k spovedi iti. Sramujem se tudi, de se morajo grešniki tolikrat k spovedi buditi. Verjemite mi, de slehern pridigar, kadar na prižnico z ukam od spovedi pride, v sercu zdihuje, de je prisiljen ljudi k temu pregovarjati, česar bi se mogli vsi že po lastni vesti prostovoljno in z veseljem poprijeti. Pa naj bo, ljudje so se tako spridili, de se morajo naj večih dobrot opominjati. Tudi mene k temu vest veže, in ker sim vam potrebo spovedi dokazal, vam hočem še pogoje prave spovedi razložiti.

II. Tri pogoje mora grešnik spolniti, ako hoče pri spovedi odpušenje svojih grehov doseči. Prerok David jih je s temi besedami ob enim izgovoril: „*Jez bom Gospodu svojo krivico sam zoper sebe spoznal*“. Če te prerokove besede na tanko presodimo, najdemo: de se moramo *Gospod Bogu* obtožiti; de se moramo *svoje krivice — vsih grehov* — spovedati; in de se moramo *sami sebe — z žalostnim sercam* — tožiti. In ravno té so prave pogoje vredne spovedi. Poglejmo:

P prvič, se moramo *Gospod Bogu* svojih grehov obtožiti, po

prerokovih besedah: *Jez bom Gospodu spoznal*. — Res je, de mi pri spovedi poklekne pred človeka; ali ta človek je Gospodov mašnik, in namesti Boga nas poslušaj, sodi in obsodi. On nam kakor človek ne more grehov odpustiti in tudi ne zadržati: pa po njem nam Bog razodene, ali se smemo nadjati nebeške milosti, ali pa ne. Sej veste, de odpušeniga razžaljenja nas zamore le tisti zagotoviti, kateri je od nas razžaljen bil; greh je pa razžaljenje Boga; torej nam ga zamore le Bog odpustiti. To je bila misel že farizejev, zatorej so nekdaž nad Jezusom godernjali, ko je mrtvoudnemu rekel: „Odpušeni so ti tvoji grehi“, in so se med seboj vprašali: „Kdo zamore grehe odpustiti, kakor le Bog?“ — Kadar mašnik v spovednici sedi, tudi popolnoma v *Božjim* imenu dela; on ne reče: „Bog te grehov odveže“, marveč kakor bi bil osebo Kristusovo oblekel, govori: „Jez te odvežem“.

Ako bi kdo to resnico prav presodil, kaj ne, de bi ves drugačen spovednici se bližal in pred mašnika pokleknil? Obljubim, de bi se kristjani okoli spovednic ne suvali in iz verste ne metali; marveč spomnivši se, de pred sodnjim stolom Božjim stojé, bi strahu trepetali in premišljevali, de tukej jim gre za večno življenje ali pa za večno smert. Obljubim, de bi tudi z drugo pobožnostjo, kakor jo sedanje čase vidimo, pred spovednika poklekovali, in presunjeni svete misli, de pred *Kristusovim* namestnikom klečé, bi s serčno ponižnostjo ž njim govorili. Ali pa, ko bi ljudje besede svetiga Avgušтина v spominu imeli, de večí delo Božje je to, iz grešnika storiti pravičniga, kakor nebo in zemljo stvariti, oh kako bi se skerbno greha varovali. Zapomnite si tedaj vsi grešniki, de, ako hočete pri spovedi odpušenje doseči, ne mislite, de človeku grehe spoznate, ampak *Bogu* se morate po spovedniku obtožiti; zatorej pristopajte k spovedi spošтовavno, ponižno, s svetim strahom in s sveto gorečnostjo; Gospod Bog sam je, kterimu se obtožite v njegovim namestniku.

Drugič, se moramo *vsih svojih grehov* spovedati, po besedah prerokovih: *spoznal bom svojo krivico*. — Kaj bi pomagalo bolniku si zdravnika poiskati, ako bi mu ne hotel povedati, kje de se na životu slabo čuti; ali pa, če bolnik tudi eno bolezen zdravniku razodene, od drugih pa molči, nikoli prav ozdravel ne bo. Tako se godi z grešnikom. Če noče vsih svojih krivic, s kterimi si je dušo ranil, spovedniku odkriti, in mu le ne-
ktere poverhu pove, odveza, čeravno mu jo ogolufani namestnik

Božji da, pred Bogam nič ne velja, in duša mu nikdar ne bo ozdravela. Ta resnica je že tako poznana, de mi stvarice ni treba, jo jasneje spričevati; le to priliko vam povem: Nek malopridnež, kteriga hudodelstva so po pričah znane, je k smerti obsojen; ali rečeno mu je, de, ako sam svoje krivice pove in odpušenja prosi, mu bo življenje ohranjeno. V ječi leži ves ostrašen, in čaka uro na uro, de bi ga na moriše peljali. Sadaj stopi sodnik k njemu in ga tako nagovori: Prijatelj! spoznaj svoje hudodelstvo in glej, tukej imaš list odpušenja; danes smeš iz ječe iti, in se podati, kamorkoli hočeš; če pa terdovraten ostaneš, preden bo solnce zašlo, boš na vislicah visel. Kaj se vam zdi, ali bi ne bil velik nespametnež, ako bi odkritoserčno ne govoril in svojiga hudodelstva ne povedal. Glejte, tak neumnež je vsak grešnik, ki pri spovedi svoje grehe zakriva. Nad njim visi meč Božje jeze, on stoji na breznu večne pogube, vsigavedni Bog njegove krivice pozna, vsaki trenutek ga čaka smert in dušno pogubljenje. Sadaj stopi spovednik k njemu, ter mu reče: Moj sin! spovej se vsih pregreh, prosi Boga odpušenja, in odvezal te bom v imenu trojediniga Boga vsih grehov, odšel boš večni smerti in zopet boš Jezusoviga rešenja deležen. In on bi ne hotel, bi molčal, bi spovednika zmirjal. Oh kako velik nespametnež bi tak človek bil!

Ljubi kristjani! presodite, ali ste bili vselej pri spovedi odkritoserčni? Oh de bi se pač ovedili! Gorje meni, de sim molčal, vpije prerok David; pa tudi gorje vam in vsim grešnikom, če se vsih grehov ne spovedo. Kar vi pri spovedi odkriti načete, bo sodnik na sodbi očitno razkril, in sodba bo vas tako zadela, de vpili bodete: Hribi, pokrite nas!

Tretjič: Pri spovedi moramo s serčno žalostjo sami sebe tožiti, po prerokovih besedah: *Jez bom sam zoper sebe spoznal.* — Žalost nad svojimi grehi imeti je pri sveti spovedi tako potrebno, de vse druge pogoje brez tega nič ne izdajo, in odpušenja svojih grehov nikakor ne moremo upati. Pa tudi, ako premislimo, kaj smo storili, ko smo grešili, imamo resnični vzrok, iz dna svojiga serca nad grehi žalovati: žalili smo Boga, svojiga naj večiga dobrotnika; spuntali smo se zoper svojiga stvarnika; nepokorni smo bili svojimu nebeškemu Očetu, kteri nas preserčno ljubi in je svojiga edinorojeniga Sina za nas v bitko smert na križu dal; in njegove ljubeznjive zapovedi smo zaničevali. Oh to je neizrečeno velika nehvaležnost in taka hudobija, de je kervavih

solz vredna. Zraven tega smo pa še sami sebi veliko škodo na glavo nakopali. Nebesa, srečne nebesa, kamor le nedolžni pridejo, smo zgubili, in strašni pekel, v katerim nas večni ogenj čaka, smo zaslužili. In vse to zavoljo greha. Oh mi nesrečneži! komu bi britke solze v oči ne stopile, ako si te reči prav k sercu vzame?

Vprašam, kako je pa to, de današnje dni tako malo skesanih grešnikov okoli spovednic vidimo? To pride od tod, ker ljubezen Božja v človeških srcih več ne tlije; posvetnost je ljudi prevzela, greh je človeške otroke omamil, de ne umejo več, kaj se pravi nebeško bitje razžaliti, in ne čutijo prevelike škode, ako nebesa zgube in pekel zaslužijo. Še pogostama vidimo grešnike k spovedi hoditi, pa pravo obžalovanje malokrat pri kom zapazimo; najdemo, de nekteri hodijo iz navade, nekteri pa ob času kake stiske; ali resničniga kesanja malo, malo zasledimo. Nočem soditi, pa bojim se, de veliko današnjih spovedencov je podobnih kralju Antiohu, ki odpušenja grehov ne dosežejo, ker resničniga kesanja nimajo. Serca tacih grešnikov so enake gori „Gelboe“, ktere ne moči nobena kaplja, ne dežja ne rose. Ah terdovratne serca! ako vam smert posvetniga prijatla pobere, se solzite zavoljo njegove zgube, in nad zgubo Boga ne žalujete; ako se vam malo vredni denar ukrade, jokate; greh vam je nebesa ukradel, in se zanje ne zmenite. Čudo človeka obide, ako te reči nekoliko resno premisli, in zdihniti mora: Oh nebeški Bog! ki človeške serca v oblasti imaš, presuni jih z resnično žalostjo nad storjenimi grehi! Gospod! reši nas; če ne, poginemo. —

Glejte; dokazal sim vam, de, kdor želi odpušenje grehov imeti, se jih mora spovedati, in kdor hoče, de mu sveta spoved grehe izbriše, se jih mora Bogu obtožiti, in vsih se mora spovedati, ter serčno jih obžalovati.

Kristjani, sv. cerkev nas pripravlja v tim sv. času na velik, imeniten praznik, in nam zato zapoveduje, se očistiti vsiga greha po sv. zakramentih. Tedej, grešniki, hitite k spovednicam. Namestniki Božji vas že čakajo; ne abotavljajte se; zaklad milosti Božje vam je odpert in ni še spraznjen; akoravno se ga jih je že veliko veliko pri sveti spovedi vdeležilo, vender ga je še tolikanj ostalo, de bodete tudi vi še dosti imeli, in bodete na duši obogateli. Le pospešite se k Jezusovim nogam, kakor vemo od skesane Magdalene. Glejte, on ne sedi v Simonovi hiši, in ni se vam zaničevanja, bati, kakor ga je bila ona prestala; marveč Jezus sedi

v osebi slabostniga človeka v spovednici, kateri bo z vašimi slabostmi in pregrehami poterpežljivost imel. Kar mu iz vašiga življenja ondi poveste, bo manj vedil, kakor de bi mu nikdar ne bili povedali. Hitite, grešniki! spovednica je za vas še edini stol milosti Božje; če se temu umaknete, bodeste mogli pred stol pravice Božje, kjer se vam bo strašno hudo godilo. Saj ne bodite tako nespametni, časmilosti zanemarjati in na uniga ostre pravice čakati. — Bratje! moji ljubeznjivi bratje! spoznajte svoje grehe, obtožite se jih, objokujte jih. In neskončno usmiljeni Oče nebeški, kateri ne želi smerti grešnikove, marveč naj bi se spokoril in živel, vas bo zopet za svoje otroke sprejel, vas bo postavil dediče svojiga nebeškiga kraljestva in vam bo dal pravico do večno veseliga življenja. Amen.

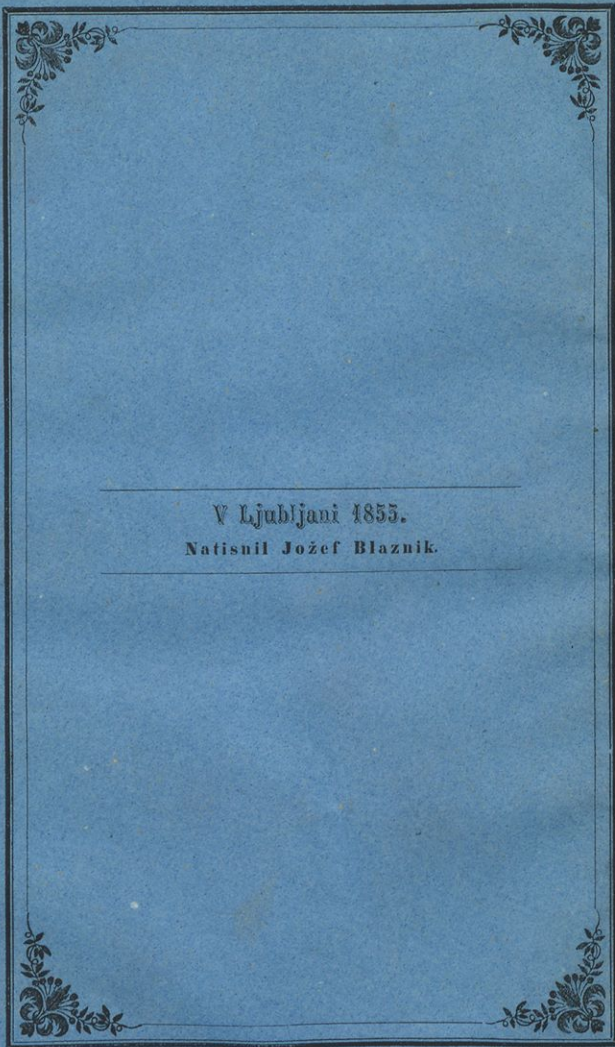
ff.

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

00000320688

CS1900

V Ljubljani 1855.

Natisnil Jožef Blaznik.
